THE LATVIAN NEWSPAPER FOR CANADA AND U.S.A.

Published twice weekly by the Latvian Relief Society of Canada „Daugavas Vanagi"
Business Office: 491 College St., Toronto 4, Ontario, Canada
Telephones: 921—7121, 465—7902
Editor-in-Chief: ALFREDS VINČELS
United States Editorial Offices:
New York: Editor — V. Irbe, 4035 Rombouts Ave., Bronx N.Y. 10466, U.S.A.
Chicago: Editor — Z. Kēlere, 2511 N. Kimball Ave., Chicago, Ill., 60647, U.S.A.

SATURDAY, NOVEMBER 25, 1967

LATVIJA AMERIKĀ

94. N-RS. SESTDIENA, 1967. GADA 25. NOVEMBRIS 17. GADS

AUTHORIZED AS SECOND CLASS MAIL BY THE POST OFFICE DEPARTMENT OTTAWA AND FOR PAYMENT OF POSTAGE IN CASH

LATVIEŠU LAIKRAKSTS AMERIKĀ

Iznāk divas reizes nedēļā — trešdienās un sestdienās. Izdevējs — Latviešu aprūpes biedrība Kanadā „Daugavas Vanagi."
ATB. REDAKTORS: ALFRĒDS VINČELS
Redakcija un kantoris: 491 College St., Toronto 4, Ontario, Canada
Tālruņi: 465—7902 (redakcijai), 921—7121 (kantorim)
Redaktora tālrunis vakaros — 531—4533
Ņujorkas redakcijas vadītājs V. IRBE
4035 Rombouts Ave., Bronx N.Y. 10466. U.S.A
Tālrunis 994—7917
Čikagas redakcijas vadītāja Z. KĒLERE,
2511 N. Kimball Ave., Chicago, Ill., 60647. U.S.A., tālrunis 486—8975

Vienas stundas alga Latvijai

PIRMĀ KANADAS DV ZEMES VALDES SĒDE JAUNAJĀ DV NAMĀ TORONTO

Paplašinātā Kanadas DV zemes valdes sēde 19. novembrī, piedaloties arī ASV DV zemes valdes pr-dim V. Hazneram, izvērtās par svinīgu un pat vēsturisku notikumu organizācijas dzīvē, jo pirmo reizi notika jaunajā DV Toronto nodaļas namā, uz kuru jau oktobra beigās pārcelta DV apgāda spiestuve un laikraksta „Latvija Amerikā" redakcija. Sēdi atklājot, valdes pr-dis E. Krūka uzsvēra, ka nekur nav tik labi kā savās mājās, un aicināja visus vienoties tautas lūgšanā „Dievs, svētī Latviju!"

DV Toronto nodaļas pr-dis I. Zamlovskis paziņoja, ka šis nams nav domāts vienīgi nodaļas biedriem, bet visai organizācijai un latviešu saimei. „Tādēļ lai neviens še nejūtas kā svešinieks, bet kā savās mājās!" aicināja jaunā īpašuma saimnieks.

ASV un Austrālijas DV saimes sveicienus nodeva ASV zemes valdes pr-dis V. Hazners, novēlot, lai līdz šim jau izveidotā draudzīgā sadarbība starp abu valstu DV saimēm ar jaunā īpašuma iegādi kļūtu vēl ciešāka, jo tieši Ziemeļamerikā jāveic visa organizācijas darba lielākais smagums. Kā „sāls maizi" jaunā nama izdaiļošanai V. Hazners DV Toronto nodaļas pr-dim I. Zamlovskim nodeva ASV DV saimes dāvanu — O. Grundes gleznu.

Sēdes svinīgā ievadījuma turpinājumā E. Krūka atzinīgus apsveikuma vārdus veltīja savam vietniekam un kultūras daļas vadītājam Jānim Gailītim, kuram nesen piepildījās 50 mūža gadu, pasniedzot kopīgu velti — latvisku albumu. Kanadas vanadžu pr-ce M. Jonāne savukārt apsveica ASV viesi V. Hazneru, pasniedzot jaunāko skaņu plati ar karavīru dziesmām un lūdzot sveicienus kopā ar līdzīgu velti nodot arī ASV vanadžu pr-cei V. Freijai.

V. Hazners sniedza vispārēju informatīvu ziņojumu par savu neseno viesošanos Austrālijā. Viņš apmeklējis visas 9 turienes DV nodaļas, lielākos latviešu centrus, piedalījies vairākās sēdēs un dažādos sarīkojumos. Iepriecinājusi visur jūtamā sabiedriskā rosība, kaut visumā pastāv tās pašas problēmas kā ASV un Kanadā. Par darbībai neizdevīgu V. Hazners atzina Austrālijas zemes valdes izraudzīšanu rotācijas kārtībā uz ik 2 gadiem starp trim lielākajām DV nodaļām — Adelaidē (400 biedru), Sidnejā (300) un Melburnā (300). Iepriecināja V. Haznera paziņojums, ka Austrālijas DV saime sakarā ar organizācijas 25 gadu jubileju, kuru atzīmēs Toronto 1971. gadā, dāvinās ceļojošu Latviešu leģiona atceres standartu-karogu, kuru pēc O. Bisenieka meta izgatavos vietējās vanadzes. Sēdē vienojās, ka ASV un Kanadas DV saimes Austrālijai savukārt dāvinās vēlamos ASV un Kanadas karogus.

Sēdes dalībnieki vispārējās pārrunās pakavējās arī pie Latvijas dibināšanas 50 gadu svinībām. Par līdz šim jau publicētajiem centrālo organizāciju aicinājumiem un paveiktajiem priekšdarbiem Kanadā un ASV, kuņus at-

(Nobeigums 4. lpp.)

Ceribas aug

Redakciju slēdzot, saņemta ziņa, ka vienā un tai pašā laikā pazīstamais Detroitas latviešu nacionālpolitiskais darbinieks Sigurds Rudzītis un organizācijas Americans for Congressional Action to Free the Baltic States Ilinojas nodaļa saņēmusi aptuveni vienāda satura telegrammas no ASV kongresa locekļiem, kuņās paziņots, ka viņi apmeklējuši pasta ministru (Postmaster General) un cer jau vistuvākajā laikā paziņot ļoti patīkamu vēsti.

Nav šaubu, ka runa ir par Baltijas valstu 50. dibināšanas gadam veltītas pastmarkas izdošanu. Zinot, ka kongresa locekļi nevajadzīgi un vieglprātīgi neizsūta nekādus paziņojumus, no minēto telegrammu teksta varam tikai secināt, ka Citizens' Stamp Advisory Committee šo Baltijas valstīm veltīto marku ieteikusi izdošanai. Protams, galīgais pastmarkas izdošanas jautājums atkarīgs no pasta ministra, bet mūsu cerības katrā ziņā ievērojami augušas.

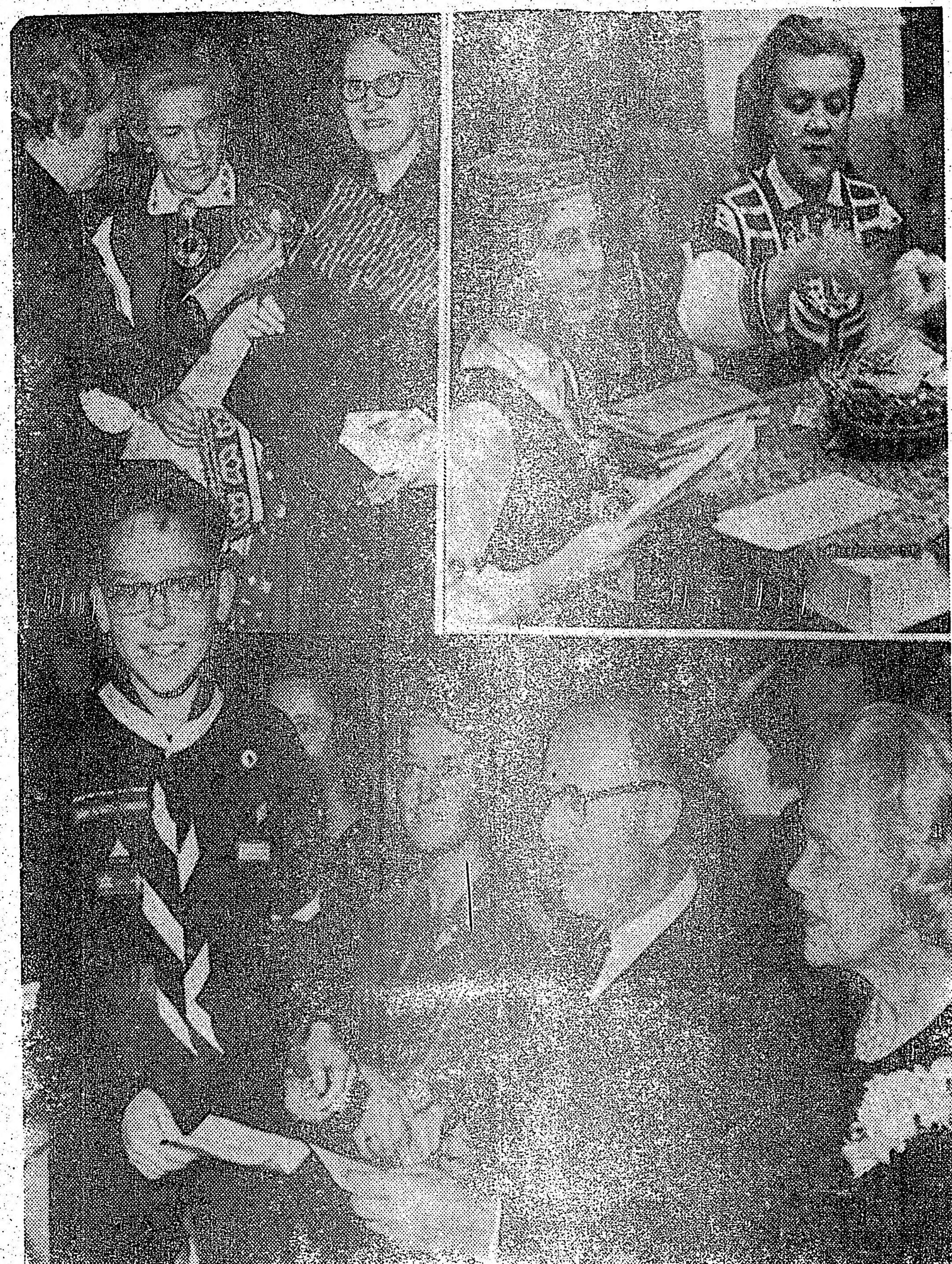

LATVIJAS NEATKARĪBAS DIENAS SVINĪBAS TORONTO

Itona auditorijā 18. novembra vakarā pulcējās ap [illegible] latviešu un lāgto viesu Latvijas valstssvētku svinīgajā aktā. Augšējā uzņēmumā pa kreisi: latviešu gaidu priekšniece M. Vilka (pa kreisi) piesprauž Latvijas karodziņu rakstniecei T. Krūkai, bet ar karodziņu vairogu rokās blakus stāv Kanadas latviešu gaidu jendas priekšniece A. Martinsone. Karodziņu sarīkojuma izdevumu segšanai kā savu labo darbu dzimtenei bija sagatavojušas Gaujas vienības gaidas Toronto. — Augšējā uzņēmumā pa labi: Pie ieejas zālē apmeklētāji saņēma svētku programmu un jauno „Latviešu banku kalendāru 1968" no Maijas Barušas (pa kreisi) un Benitas Tiltiņas rokām. — Apakšējā uzņēmumā: Prominento svētku viesu pulkā bija arī Toronto pilsētas galva V. Denisons, kas dāvina skautam Ārnim Budrevicam savu autogrammu, parakstoties uz programmas; pa labi pilsētas galvas dzīvesbiedre, pa kreisi R. Niedra. Foto: J. Liģers

Pieņemšana Latvijas sūtniecībā Vašingtonā

Latvijas sūtniecības Vašingtonā rīkotā pieņemšana 18. novembrī bija kupli apmeklēta. Ar savu ierašanos sūtniecību pagodināja ASV ārlietu ministra Raskа dzīvesbiedre un prāvs skaits ārlietu ministrijas darbinieku ar dzīvesbiedrēm. No ministrijas Austrumeiropas nodaļas bija ieradies viceministrs Štēsels (Stoessel), direktors Lails (Lisle), Baltijas apakšnodaļas vadītājs Felps (Phelps) un vairāki pārstāvji no protokola un citām ārlietu ministrijas daļām. Tāpat Latvijas valstssvētkus bija pagodinājuši ilggadēji baltiešu draugi un labvēļi — ministrs Lojs Hendersons, direktors Harolds Vedelers u. c.

Diplomātisko korpusu pārstāvēja tā dekāns — Nikaragvas vēstnieks ar savu padomnieku un vairāku jauno Afrikas valstu pārstāvji. Bija ieradušies arī divi pārstāvji no Trinidades un Tobago vēstniecības, kuŗi sarunās apliecināja labas zināšanas par hercoga Jēkaba laiku, kad Tobago bija Kurzemes kolonija. Rietumvācijas vēstniecību pārstāvēja vairāki augstāki darbinieki, bet Luksemburgas vārdā pagodināja vēstnieka dzīvesbiedre. Rakstveida sveicienus bija sūtījuši Jordānijas, nacionālās Ķīnas, Urugvajas un Rietumvācijas vēstnieki. No baltiešu diplomātiem bija ieradušies Lietuvas sūtnis un Igaunijas sūtniecības vadītājs no Ņujorkas, no Eiropas apspiesto tautu komitejas (ACEN) personīgi sveica poļu pārstāvis S. Korbonskis, bet no raidītāja Amerikas Balss Vašingtonā — amerikāņu un latviešu darbinieki.

Pāvesta nuncijs, kas pēdējā brīdī bija aizkavēts ierasties, apsveikt Latvijas diplomātiskos pārstāvjus bija atsūtījis savu sekretāru. Latviešu garīdzniecību pārstāvēja prāvesti A. Veinbergs un A. Justs.

Latvijas sūtniecības aicinājumam, kā parasti, bija sekojuši igauņu un lietuviešu vietējo organizāciju vadītāji un darbinieki, kā arī latviešu organizāciju vadošās amatpersonas.

PIRMĀ KANADAS DV ZEMES VALDES SĒDE JAUNAJĀ TORONTO NODAĻAS NAMĀ

Sakarā ar Latvijas valstssvētkiem Kanadas DV zemes valde sanāca svinīgā paplašinātā sēdē — pirmo reizi jaunajā DV Toronto nodaļas namā. Uzņēmumā sēdes vadība ar goda viesiem: no kreisās — kādreizējie zemes valdes priekšsēži Kārlis Purmals un Vitālis Mukts, valdes sekretārs Kārlis Benconis, valdes priekšsēdis Elmārs Krūka, ASV DV valdes priekšsēdis Vilis Hazners, Kanadas vanadžu priekšniece Monika Jonāne un kādreizējais valdes priekšsēdis Pēteris Balodis. Foto: J. Gailītis

Prof. Dr. Kārlis Dzelzītis

Komūnisma bankrota 50 gadu

VARMĀCĪBAS, MASU SLEPKAVOŠANAS, GENOCIDA, VERDZĪBAS, MELU, BAIĻU UN TAUTAS NABADZĪBAS VALSTS

II

1) Varmācības valsts. — Vēsturē zināmas vairākas varmācības valstis, kuŗās valdījis nevis rakstītais vai nerakstītais (paražu) likums, bet tikai valdnieka vai kādas valdošās grupas patvarība un varmācība, piemēram, Čingishana un Atilas nomadu valstīs. Kopš sengrieķu un romiešu laikiem civilizēto valstu lielākā daļa gadsimtu gaitā tomēr pūlējusies izveidot tiesiskas sistēmas, kas rēgulētu ne tikai pilsoņu attieksmes, bet pašu valsts varu (konstitūciju). 19. gadsimtā šī attīstība sasniedza augstu stāvokli jau daudzās valstīs, kuŗās arī pati valdība un tās locekļi bija padoti likumam. Tās sāka dēvēt par tiesiskām valstīm.

Šo attīstību pārtrauca un tālu atpakaļ atsvieda boļševiku revolūcija Krievijā. Jau savas darbības sākumā boļševiku tautas komisāru valdība legālizēja patvarību un varmācību, iekārtojot, piemēram, „tautas tiesas" un „revolūcionāros tribunālus", kuŗi nesprieda, vadoties no kāda likuma, bet vienīgi no „tautas revolūcionārās tiesiskās apziņas" (lasi: no boļševiku diktatūras uzturēšanas interesēm). Nāves sodi sāka birt kā no pārpilnības raga, tā iznīcinot diktatūras pretiniekus it kā legālā ceļā — ar tiesu spriedumiem. Blakus šai „tiesu sistēmai" drīz vien nodibinājās t. s. „čeka", kas arestēja un iznīcināja diktatūras pretiniekus pa lielākai daļai slepeni, bez jebkādas tiesas procedūras.

Vēlāk, Staļina laikā, 1936. gadā, pieņēma t. s. Staļina konstitūciju, kas satur dažādus tiesību un brīvību pantus, kuŗi nekad nav īstenoti. Tā ir visoriģinālākā konstitūcija pasaulē, jo nav rakstīta savai zemei, savai valstij, bet citām tautām (kā propagandas materiāls). Staļina laikā notika visplašākā mēroga varmācības, ieviešot ar varu kolchozu sistēmu. 100 miljoniem zemniekiem ar varu atņēma zemi un inventāru, pašus sadzenot kolchozos. Šim gigantiskam varmācības aktam uz pēdām sekoja masu deportācijas. Visu, arī citos gadījumos deportēto skaitu neviens skaidri nezina, bet tas sniedzas desmitos miljonos. Pēc Staļina nāves patvarības un varmācības sistēma ir nedaudz mīkstināta, bet ne atcelta. Deportācijas vēl turpinās ar „brīvprātīgo" transportiem uz t. s. apgūstamajām zemēm un citos veidos. Rakstniekus „notiesā" par viņu darbiem, cilvēki vienkārši pazūd. Pad. savienība tālu vēl nav uzskatāma par tiesisku valsti.. Komūnistu diktātūrā tā par tādu arī nekad nekļūs.

2) Masu slepkavošana. — Pret komūnistu diktātūru notikušas neskaitāmas sacelšanās, pat pilsoņu kaŗi un citas nemiera izpausmes. Tās nāktos grūti apslāpēt vienīgi ar represijām pret atsevišķiem individiem. Tādēļ komūnisti jau agri uzsāka masveida slepkavības. Lai minēti tikai daži piemēri, jo visu nav iespējams atzīmēt — pietrūktu telpas, visi gadījumi arī na zināmi.

1918. gada 30. augustā kreisā sociālrevolūcionāre Dora Kaplana izšāva uz Ļeņinu kā uz „revolūcijas nodevēju". Viņa Ļeņinu tikai ievainoja, bet partija un čeka atbildēja ar apm. 10.000 nevainīgu cilvēku nošaušanu visās Krievijas pilsētās, pie tam Pēterpilī un Kronšatē vien nošāva vairāk nekā 1000 apcietināto.

Kad tie paši Kronšates matroži, kas bija galvenie 1917. gada novembra militāro apvērsumu izdarītāji, vēlāk, vīlušies boļševiku diktātūrā, 1921. gada martā kopā ar Kronštates strādniekiem sacēlās pret padomju varu, ģenerālis Tuchačevskis ar 60.000 čekistiem un vēl uzticamām kaŗaspēka daļām iesturmēja cietoksni, apspieda dumpi un nošāva 18.000 dumpinieku.

Staļins savās daudzajās tīrīšanās noslepkavoja milzīgu, bet pilnībā nezināmu skaitu cilvēku, to vidū ap 30.000 armijas virsnieku un gandrīz visus savus agrākos cīņu biedrus, t. s. veco boļševiku gvardi arī visus latviešu boļševiku vadoņus.

Jau pieminētajā visplašākajā mēroga boļševiku varmācības aktā, kad nācās lauzt 100 miljonu zemnieku pretestību, komūnisti deportēja apm. 8 miljonus, no tiem nogalinot vairākus miljonus.

Kaŗa laikā Staļins lika nošaut ap 10.000 poļu virsnieku Katinas mežā, lai tā iznīcinātu Polijas patriotisko inteliģenci un varētu vieglāk šo zemi pakļaut.

Neviens nezina un nekad arī nezinās, cik miljoni iznīcināti lēnās masu slepkavībās no apm. 30 miljoniem deportēto uz vergu darba nometnēm. Pazīstamie sovjetologi B. Nikolajevs un D. Dallins savā grāmatā „Forced Labour in Soviet Russia" jau 1946. gadā spaidu darbu nometnēs ieslodzīto skaitu vērtēja uz 12 — 14 miljoniem un bija izpētījuši, ka ar katru gadu ieslodzīto skaits progresīvi pieaug. Tātad jāpieņem, ka pēc tam šis skaits vismaz divkāršojies. No vergu darba nometnēm atgriezās tikai nedaudzi.

Pašreizējie komūnistu vadoņi, kas, sākot ar Chruščovu, it kā kratās vaļā no līdzatbildības Staļina laika masveidīgajās slepkavībās un citos noziegumos, tāpat tomēr lietotu viskrasākās represijas pret iedzīvotāju masu, ja vien kaut kur atkal notiktu sacelšanās pret padomju varu. Atcerēsimies, ka tas pats Chruščovs, kas notronēja Staļinu un spēlēja liberāli, lika samalt ungāru revolūcionārus ar tankiem, kad tie ielās jau svinēja uzvaru pret ienīsto komūnistu varu.

3) Genocida valsts. — Otra pasaules kaŗa laikā padomju vara iznīcināja vairākas tautas, to piederīgos deportējot, nogalinot un ievietojot spaidu darbu nometnēs: Krimas tatārus (ap 1.500.000), Volgas vāciešus (600.000) un vairākas mazākas Kaukaza tautiņas. Pēc kaŗa Apvienotās nācijas 1948. gada 9. decembrī pieņēma konvenciju par genocidu kā internacionālu noziegumu. Par spīti šai konvencijai, Apvienoto nāciju locekle Pad. savienība resp. tajā valdošie komūnisti turpina sistēmatiski iznīcināt mazākās tautas, to vidū arī 3 Baltijas tautas, ne vairs ar atsevišķām akcijām, kā darīja agrāk, bet ar sistēmatisku genocida politiku. (Te svarīgs un neatliekams protesta n cīņas uzdevums dots organizācijai BATUN).

4) Verdzības valsts. — Verdzība pastāvējusi gandrīz visās antīkajās valstīs, bet ASV pat vēl 19. gadsimtā (nēģeriem). Tomēr kā senajā Romā, tā ASV vergu dzīvi rēgulēja zināmi likumi, kas piešķīra arī vergiem savas tiesības, piemēram, tiesības uz ģimeni. Bija noteikta arī vergu turētāju humāna izturēšanās pret vergiem un gādība par tiem. Padomju vara atjaunoja verdzību 20. gadsimtā, pie tam briesmīgākā veidā, laupot darba vergiem jebkādas cilvēku tiesības, pat tiesības uz ģimeni un sazināšanos ar

(Nobeigums 8. lpp.)

JAUNĀS PASAULES VĀRTOS

PĒTERA AIGARA CEĻOJUMA PIEZĪMES UN PĀRDOMAS

I

Katrā no mums mīt neticīgais Toms: mēs pieņemam par patiesību un uzticamies tikai tam, ko esam redzējuši savām acīm. Daugavas Vanagu organizācija deva man necerēto iespēju redzēt Jauno pasauli, atkalredzēties ar 20 gadu neredzētiem draugiem un paziņām, bet galvenais — salīdzināt Rietumu tautu dzīves veidus abās pusēs Atlantijas okeanam. Šīs tautas šķiŗ ne vien okeāna milzīgums, bet arī dažādas vēstures gaitas, citādas parašas, citāds labklājības līmenis, toties vieno kopīgais liktenis, kas lemts visām kristīgās civilizācijas tautām šajā mežonīgajā gadsimtā, kuŗš pārspēj vistumšākos viduslaikus. Technikas un zinātnes attīstība nav spējusi pacelt cilvēku un sevišķi tautu vadītāju morāli, makiavelisms piedzīvo jaunus ziedu laikus. Šīs parādības ne vien katram Eiropas trimdiniekam, bet katram brīvās pasaules apzinīgam pilsonim uzstāda neatbildamus jautājumus, liek minēt nākotnes mīklas... Dažiem gan nepatīk, ka arī rakstnieki tās min...

Būtu pārāk pārdroši teikt, ka piecās nedēļās var saskatīt visu nozīmīgāko, kas tveŗas Jaunajā pasaulē. Pat nolaižoties Kenedija lidlaukā 29. septembra pēcpusdienā, es neredzēju izdaudzināto Manhatena siluetu tālienē; tas man atklājās tikai daudz vēlāk. Apvārsnis bija tinies mākoņos, un pēc īsas tērzēšanas ar amerikāņu dokumentu kontroles un muitas ierēdņiem — ļaužu drūzmā pavīdēja sagaidītāju Viļa Haznera, Jāņa Šāberta un bijušā nometnes kaimiņa Jāņa Miķelsona draudzīgās sejas. Viņi vērojuši nolaišanos no skatītāju platformas, bet neesot varējuši mani sazīmēt pasažieŗu vidū, kuŗi atstājuši lidmašīnu. Kā laiks pārmaiņa!

Pirmās stundas Jaunajā pasaulē pavadīju Jāņa Šāberta mājā pārrunās, kuŗās bez sagaidītājiem piebiedrojās arī redaktors Kārlis Rabācs un paziņa no Rīgas laikiem un Giftenes nometnes perioda Rasma Dallīte. Ir neparasta sajūta raudzīties sejās un burtot to rakstus: par cik katra pārvērtusies. Šāberts, atspirdzis no smagākas slimības, kļuvis skeptiskāks, slaidāks, bet ne sirmāks. Vilis Hazners bija ceļā jūtīs lidojumam uz Austrāliju. Rosīgs, valodīgs kā arvien, piesardzīgs savos spriedumos, veikdams atbildīgus pienākumus dažādās organizācijās, viņš apguvis sabiedriskam un politiskam darbiniekam nepieciešamo īpašību: toleranci un ātras orientēšanās spējas. Kārlis Rabācs... Pirmo reizi ar viņu tikos 1928. gada vēlā rudenī „Jauno Līras" redakcijā, liela nama augšējā stāvā Kr. Barona un Dzirnavu ielas stūrī, bet Vācijā pēdējo reizi redzējāmies Kleinkecas nometnē, kur bija laikraksta „Latvija" redakcija. Balss tembrs tas pats, valoda tikpat attapīga un sprigana secinājumu bagāta, tikai mati kļuvuši pelēkāki un seja kalsnāka. Gadi nevienu nav taupījuši, un divdesmit gadu trimdas laikraksta vadītāja amatā būtībā jādubulto, lai nesajauktu patiesos samērus patērētās enerģijas un pacietības daudzumam. Stiegrainais palsmanietis, ar kuŗu mani arvien saistījusi kopīga pasaules uztvere un nedefinēta uzskatu vienība, ir godam pastāvējis savā postenī, bet tagad runā, ka būšot nepieciešama sardzes maiņa.

Jautājumi mijas ar pretjautājumiem. Kā klājas Anglijā? Kas noticis vai notiks ar Latvijas zeltu? Vai klubi attaisnojuši ieguldītās pūles? Vai jaunieši asimilējas ātrāk nekā Amerikā?

Kas spēj dažos vārdos atbildēt uz visiem jautājumiem? Katrs gadījums kā pozitīvā, tā negatīvā nozīmē izvērtējams savrup. Mājastēvs mielo un piedāvā dzērienus. Raugos pa logu uz kokiem apstādīto ielu. Divstāvu mājas ar lieveņiem pie galvenajām durvīm. Pa ielām braukā mašīnas, protams — slaidās, platās, amerikāņu fabriku ražotās. Šeit, Ņujorkas Ričmond Hilla rajonā, nav ne vēsts no daudzstāvainās Amerikas. Pat sievietes un vīrieši tērpušies līdzīgi londoniešiem. Pa otru logu raugoties, redzu, ka kaimiņu dārzā vējš planda izkārto veļu. Zaļš mauriņš, daži augļu koki, daži košuma krūmi. Katrs dzīvo un iekārtojas, savu iespēju un gaumes vadīts.

Runāt varētu visu vakaru, daudzus vakarus, bet šai vakarā man paredzēta jau pirmā uzstāšanās DV namā Ņujorkā. Pirmā satikšanās ar aizjūras tautiešiem. Tas nav uztraukums, kas mani pārņēmis, bet pašam negribas it kā ticēt, ka esmu patiesi Ņujorkā. Lidmašīna izlidoja no Londonas plkst. 12 dienā un ielidoja jau plkst. 2.40 pēcpusdienā Kenedija lidlaukā. Milzīgais attālums pārvarēts dažās stundās, kaut arī jārēķina laika starpība. Latvijas neatkarības laikā līdz Liepājai no Rīgas bija jābrauc pusi dienas, tas likās tik tāls brauciens. Bet tagad technika samazinājusi pasauli.

Mašīnā dodamies uz DV namu. Zāle ir pilna klausītāju. Ņujorkas gaiss tveicīgs, jāatveŗ logs. Arī tad liekas, ka tādā tveicē vēl nekad neesmu runājis, kaut no muguras jau jūt Ņujorkas vakara dvesmu. Mani nodarbina doma, vai izdosies pārvarēt svešuma barjēru... Izdodas. Starpbrīdī nāk draugi un paziņas, kuŗus visus trimdas gadus neesmu redzējis.

„Vai tu mani vēl pazīsti?" it kā neticēdams, ka esmu tas pats, mani raugās mana pagasta izcelsmes gleznotājs Atis Grunde. Nāk kollēgas: Teodors Zeltiņš, Gunārs Saliņš, Jānis Krēsliņš, Elza Ķezbere; apsveicinājas, apjautājas. Gunāru Saliņu redzu pirmo reizi, kaut biju Eiropā uzmanīgi sekojis viņa spārnotā zirga skrējienam. Svešuma barjēra ir pārvarēta, gadu šķēršļi krituši. Ēriks Raisters izskatās gluži tāds pats kā Vācijā. Viens jautā, ko dara dzejniece V. Sniķere, kuŗai Jaunajā pasaulē daudz cienītāju. Kāds ievaicājas, kad iznāks „Ceļa Zīmju" nākošais numurs. Par Veltas Sniķeres literāro rosmi un sabiedrisko darbu Trimdas rakstnieku penklubā man viegli atbildēt, bet ne tik viegli pateikt, kad iznāks nākošais „Ceļa Zīmju" numurs, jo to vienkārši nezinu.

Cilvēku ap mani tik daudz, jautājumi birst no visām pusēm... Tad jāturpina, jālasa dzejoļi. „Kapelmeistara Kreislera balādes" lasījumā palaikam uzmetu skatienu klausītājiem, vai tie nav nogaŗlaikojušies, jo dzejojums ir pagaŗš. Visi uzmanīgi seko manam lasījumam. Dzejoli nolasīt kādreiz tikpat grūti kā uzrakstīt. Rakstnieks nevar lietot aktieŗa mākslas paņēmienus, lai izceltu sava darba sīkdaļas, pavērtu klausītājiem nezināšanas aizkaru, kas parasti šķiŗ autoru no publikas. Dažkārt veicas labāk, citkārt vājāk, viss atkarīgs no autora pašsajūtas un klausītāju uzņemšanas spējām.

Beidzot mani pirmā vakara pienākumi Ņujorkā ir veikti. Nama augšstāvā ir maizītes un kafija, bet man nav laika šos labumus nobaudīt, jo paziņu no Rīgas, no nometņu laikiem ir tik daudz, un katram jāziedo vismaz dažas minūtes. Varbūt manas atbildes bija saraustītas, strupas, bet tas nebija aiz nevērības, drīzāk noguruma un drūzmas dēļ.

Ir jau tuvu pusnakts stundai, kad atgriežamies kopā ar mājastēvu un profesoru Jāni Kļaviņu un viņa dzīvesbiedri Šāberta dzīvoklī. Jānis Šāberts neskopojas ar asprātībām, attēlojot braucienus pie tautiešiem Amerikas savienotajās valstīs ar savu trupu. Kāda redzama persona pārpratusi manu dzejoli „Vilku valdnieks". Šāberts man divreiz pārprasa: „Vai tu patiesi nevienu tur neesi ņēmis uz grauda? Dod goda vārdu!" Ko varēju atbildēt? Dzīve katram dzejas darbam dod vielu, bet šoreiz „Vilku valdnieku" attiecinājis uz sevi cilvēks, kas man nekad nav bijis prātā. Lai revanšētos, jāpastāsta, ka manu rakstnieka gaitu sākumā kāda dāma mani vajāja ilgāku laiku par dzejoli, kas bija iespiests „Jaunākajās Ziņās." Viņas iedoma bija secinājusi, ka dzejolis viņai veltīts. Nezināmā pielūdzēja bombardēja mani ar rozēm, kaut nebiju tās pelnījis. Tāpat Šāberts nebija pelnījis aizvainotā tautieša īgnumu.

Arī nepatīkamas atmiņas kādreiz var sagādāt jautru omu. Dzīve ir visattapīgākā scēnariju autore, bet pārpratums vislabākais režisors.

Pirmajā vakarā Ņujorkā manī bija nobriedušas divas atziņas, kuŗas arī vēlākā ceļojuma laikā nevajadzēja grozīt: tautieši Jaunajā pasaulē ir iecietīgāki pret citu ieskatiem, kas nesaskan gluži ar viņu domām, un neuztraucas tik daudz, ja kāds Latvijā apmeklējis radiniekus un paziņas. Kā vērā liekamu parādību iegaumēju arī to, ka Ņujorkā latviešiem ir gan trīs luterāņu baznīcas un trīs mācītāji, bet tikai viena draudze.

Ne visi tikumi trimdā ir maitājušies, ne visi attālumi, kas liekas nepārvarami, īstenībā ir tik lieli, kā mums sākumā šķiet. Un ja tuviniekui vai draugu starpā pārtrūkst sakari, kuŗi dzīvo dažādos kontinentos, tad nevainosim tik daudz ģeogrāfiskos platuma un gaŗuma grādus kā pašu savu kopā turēšanās gribu. Tā būtu uzasināma.

Ikdienas darbi prasa no mums daudz, dažkārt pat pārāk daudz, bet palaikam būtu atlicināmi brīži, ja arī ne apciemojumiem, tad vismaz vēstulēm, kaut, protams, arī atjautīgākā un sirsnīgākā vēstule nevar aizstāt draudzīgu dialogu un rokas spiedienu. Ļoti bieži notiek, ka tieši tai brīdī, kad vēstule jau nosūtīta, galvā pavīd doma, kuŗa varētu iepriecināt aizjūras radinieku vai draugu, kas desmitiem gadu nav redzēts, bet tad ir jau par vēlu. Izdevība palaista...

Iemiegot domāju, ka jāatceras, ko redzēju sapnī pirmo nakti pavadot Longfelova, Valta Vitmena un Edgara Po zemē, bet, kad mājastēvs mani, pavēris durvju spraugu, saulainā rītā modina, esmu tā gulējis, ka neatceros nekā.

Pēteris Aigars

LATVIJA

94. N-RS. SESTDIENA, 1967. GADA 25. NOVEMBRIS

GALVENĀ REDAKCIJA TORONTO

Atbildīgais redaktors — Alfrēds Vincēls, 508 Palmerston Blvd. Toronto 4, Ont.; tālr. 531—4533;

Atb. redaktora vietniece — Silvija Ancāne, sasniedzama redakcijā, tālr. 465—7902;

Iekšlietu redaktors — Rūdolfs Norītis 1765 Victoria Park Ave., Apt. 307, Scarborough, Ont.; tālr. 759—8076;

Sporta redaktors — Valdis Tešeris, 17 Chester Hill Rd., Toronto 6, Ont., tālr. 463—4226.

REDAKCIJA EIROPĀ:

Vācijā — Pauls Strante, 44 Münster/Westf., Von Einem Str.19

Redakcijai tiesības manuskriptus pēc vajadzības īsināt. Neizlietotos manuskriptus neuzglabā, bet uz vēlēšanos sūta atpakaļ, ja pievienota pastmarka (Kanadā) vai starptautiskais pasta kupons (citās zemēs). Ar autora vārdu vai iniciāļiem parakstītajos rakstos izteiktās domas ir rakstītāja personīgs ieskats un ne katrā gadījumā atbilst arī redakcijas viedoklim.

Abonēšanas maksa: ASV un Kanadā — par mēnesi $ 1.50; 3 mēn. $ 4.50; 6 mēn. $ 8.50; par gadu $16.00 Atsevišķa numura cena 20 centu.

Sludinājumu maksa: sludinājumu daļā 0 1.60, bet tekstā $ 3.20 — $ 6.40 par 1 collas slejas telpu.

LASĪTĀJU VĒSTULES

PRETIM APSIKUMAM?

Daudzus gadus kultūras darbinieki, skolotāji un apgādu vadītāji bažījās par latviešu trimdas grāmatniecības apsikumu. Jaunā paaudze nelasa nemaz, vidējā — pa druskai, vecā — izmirst. Līdz šim skumjie pareģojumi tomēr nav piepildījušies. Mūsu grāmatniecība joprojām turas. Iznāk saturīgas, apdarē glītas grāmatas. Tās pērk, un liekas, izdevējiem arī par tām nav jāpiemaksā. Lai minam lielās Latvijas vēstures, ģeografijas, kopoto rakstu komplektus, „Novadu tērpus" u. c. Vesela virkne atmiņu grāmatu nāk tirgū, un tas ir labi. Strēlnieku cīņas, atbrīvošanas karš. Demokratiskās Latvijas laika darbinieki aiziet viens pēc otra, un katram no viņiem līdz aiziet šī laika notikumu norise, ja tā nav laikus dokumentēta. Vēl joprojām netrūkst dzejoļu krājumu, kaut te dažkārt autoriem nākas piemaksāt pie grāmatu izdošanas. Dzeja jau vienmēr iznāca nelielā eksemplāru skaitā — tikai aprindām, kas to spēja saprast un izjust.

Vērojot pēdējā gadā lasīto un arī rakstnieku cēlienos dzirdēto prozu, lēnām tomēr jāklūst pesimistam gribot vai negribot. Maizes darbā nodarbinātais rakstnieks vairs nespēj veikt lielus prozas darbus. Tam nākas apmierināties ar skicēm, miniatūrām un humoreskām, kas neprasa pamatīga, rūpīga darba. Vislielākais trūkums jūtams romāna un drāmas laukā, arī jau stāstniecībā. Drīz var pienākt laiks, ka latviešu grāmatai joprojām netrūks lasītāju, bet gan — dabu. Tā ir bēdīga parādība, kuŗā noteikti nevaram vainot rakstnieku, kas maizes darbā noguris, nespēj vairs veikt lielākus darbus. Vecie, uzkrātie sižeti visi izmantoti, jaunu novērojumu sistēmatiskai krāšanai trūkst laika un spēka.

Ko varam darīt, lai šo procesu novērstu vai vismaz palēninātu? Ne jau rakstnieku cēlienu dalībniekus uzskatot par tādiem, kas sevi un savas grāmatas grib tikai reklāmēt kā preci un kuŗiem par to būtu vēl jāpiemaksā. Šāda doma liekas kā joks, un tomēr to izteikuši nopietni ņemami ļaudis. Lai iespējamību robežās varētu uzturēt rakstnieku radītspējas, mums būtu jāiet pretējā virzienā. Lielajām organizācijām un dažādām biedrībām, literārus sarīkojumus organizējot, jāpatur prātā, ka autoriem jāmaksā ceļa nauda un minimāls honorārs, lai tie varētu atsaukties uz aicinājumu lasīt kādu no saviem darbiem. Tālāk — laikrakstiem, žurnāliem un citiem periodiskiem izdevumiem vajadzētu apsvērt, vai nav iespējams paaugstināt rindu honorāru par iespiestajiem darbiem. Organizācijām, kuŗas godalgo literārus darbus, jau iepriekš būtu jāapdomā, vai tagad svarīgāk godalgot literārus meklējumus un jaunu ceļu staigātājus, kuŗu darbus caurmēra lasītājs nemaz nevar saprast, jeb vai nebūtu labāk godalgot konvencionālos darbus ar augstu kvalitāti, kuŗi pēc tam avīžu publicitātes rezultātā labi pārdotos un būtu liels guvums latviešu grāmatas cienītājiem. Pēdējos gados gandrīz bez izņēmuma godalgas piespriestas par literāriem meklējumiem, kas vecākās un vidējās paaudzes lasītājiem liekas jucekļīgi murgojumi. Nenoliedzot literāru meklējumu un jaunu ceļu gājēju nozīmi — bez tiem nekas neaugtu un neveidotos — tomēr gribētos, lai viņus godalgotu un vērtētu tikai viena, īpaši šim nolūkam dibināta godalgošanas komisija.

Mēs varam būt laimīgi, ka mums līdz trimdā devās daudzi ievērojami dzejnieki un prozisti. Skatīsimies uz viņiem kā uz lāpu nesējiem, mūsu latvietības uzturētājiem. Tikai tā varēsim viņos uzturēt spēku un prieku strādāt.

Orions

☆

KAUNS! TOMĒR — UZ PRIEKŠU!

Ar lielu nepacietību gaidīju Kanadas DV izdoto otru skaņu plati ar kaŗavīru dziesmām. Tā nu arī iznākusi jau krietni pirms Ziemsvētkiem, par ko paldies, jo plate dod labu iespēju iepriecināt vienu otru vientuļu bijušo cīnītāju.

Daudz par otru plati nav ko iebilst. Tā techniski izdevusies ievērojami labāk nekā pirmā, arī tās saturs ir pieņemams, bet gan tikai līdz vietai, kur nobeigumā dzirdam „Pumpiņ' rasā..." orķestra izpildījumā. Ja šī skaņu plate būtu domāta tikai kaŗavīru dziesmu dokumentācijai, to varētu pieciest, bet manuprāt, plate ir arī veltījums mūsu fūzīgā kaŗavīra piemiņai. Un tādā gadījumā šī dziesma vairs neiederas!

Jājautā, ko varam gaidīt trešajā latviešu kaŗavīru dziesmu platē? Varbūt pat „Par-le-ū-ū-ū"? Arī tādas dziesmas mēs toreiz dziedājām. Ieteicu izšķirties par kaŗavīru dziesmu dokumentāciju vien, tad būs iespēja dzirdēt arī pikantākas dziesmas, piemēram, „Rozā bikšītes" u.c. Nobeigumā gribu izdevējiem teikt: „Kļūdās darītāji, bet nevis malā stāvētāji!"

Daudzu veco kanaku vārdā sveicu DV, krietnā darba darītājus. Tādēļ tikai uz priekšu, lai jo drīz varam klausīties arī trešo kaŗavīru dziesmu plati!

J. L., Toronto

☆

VIENS JAUTĀJUMS

Kā klausītājs Ņujorkas 18. novembra sarīkojumā paklausīšu svētku runātāja J. Niedras uzaicinājumam: „Speak up, or shut up!" un uzstādīšu vienu jautājumu. Kādēļ svētku runātāji vairāk neizšķirā un nesalīdzina praktiskās darbības iespējas Latvijas brīvības labā?

Runātājs lietoja piemēru par Ķenci un Pāvulu, kuŗi, cietuma būrī sēdēdami, sarunājuši iet rudzus pļaut. Viņš ar to ilustrēja, cik tas ir nelietderīgi, ka daži trimdinieki kaļ nacionālpolitiskus plānus, kuŗus nevar īstenot. Man arī liekas, ka jāplāno, kā tikt no būra laukā, nevis jānodarbojas ar kopības graušanu un rudzu pļaušanu.

P. R., Ņujorkā

SANDRA LAZDIŅA

UTS

STĀSTS

Aust rīts agrīnā pavasarī kādā lielā Vācijas pilsētā ziemeļos. Vāja rīta gaisma bikli lien ārā no tumsas, vēl kautrīgi slēpdamās namu pažobelēs un dārzu krūmos. Šur tur ielās, saplakušas kā vecas, izļubējušas sēņu galvas, rēgojas netīras sačākstējuša sniega kaudzītes. Šur tur mazos piemāju dārziņos, namu augsto sienu aizvēja pasargāti, krūmi jau izrotājuši savus zarus maigi zaļiem pumpuriem. Tie izskatās kā jautras acis, kas apsmej čaugano sniega atlikumu, kuŗa dienas jau skaitītas.

Pa tukšu un kapsētas klusuma pārņemtu ielu gausi velk nogurušus soļus kāda latviešu ģimene. Tie ir Laksiņi — Laksiņu Kristaps ar sievu Lieni un trim bērniem. Kā mudinādams, kā vilkdams ģimenes pēdējos spēkus aiz sevis, Kristaps iet pirmais. Viņa augumu spiež un gausos soļus vēl smagākus dara ar siksnām pa divi kopā sasieti un pār kamiešiem pārsviesti koferi. Viņam pie rokas tenteru tenteriem klumburo vecākais dēls Juris, kam uz muguras uzsiets mazs audekla maisiņš. Tāds pats maisiņš uz muguras Ilzei, kas turas mātei pie rokas. Mazais Mārcis, kam vēl nav četru gadiņu, ieķēries mātei mētelī no mugurpuses, stenēdams un īdēdams maisās viņai pa kājām. Brīžam viņš iegrūž savu galvu mātei mugurā un, pierīti atspiedis pret to, jauc viņas soļus, tā ka gandrīz jāklūp. Arī viņai ir maiss uz muguras, tik liels un smags, ka var to panest tikai salikušā stāvoklī.

Tā viņi iet dzestrajā rīta agrumā pa spocīgi tukšo un kluso pilsētu. Tā viņi ir gājuši pa daudzām pilsētām lielajā Vāczemē jau ilgu laiku — varbūt veselu nedēļu, varbūt tikai sešas dienas, varbūt arī astoņas vai deviņas. Laiks sajucis.

Šķērsojot visu Vāciju, no krieviem bēgot, viņi bija gājuši kājām stundām un stundām bez pārtraukuma, dažreiz niknā kautiņā iespiedušies kādā pārpildītā vilcienā, līduši zem vagoniem, kad zemlidotāji raidīja nāvi vagonu logos, skrējuši svešu namu pagrabos un dziļās pazemes patvertnēs, kad lielās bumbas no gaisa postīja pasauli.

Naktīs viņi lāgiem bija gulējuši stindzīgi aukstos vējos uz staciju platformām, lāgiem aizvēruši acis dziļā snaudā, kājās stāvot, iespiesti ļaužu drūzmā. Ne dienas, ne nakts, ne laika . . . Tikai stundas un mirkļi aizvērtu acu, snaudiena murgu, nepārtrauktas briesmas un nogurums, nogurums. . . Kādā gaisa uzbrukuma pānikā Kristapam saškīda rokas pulkstenis, un — laiks bija sajucis.

Tā nu viņi atkal iet pa kādu pilsētu. Nule ziemeļi sasniegti, varētu apstāties un atpūsties. Tik tālu krievi taču neatnāks! Ilze ir slima. Meitene kvēlo drudzī, un pēdējā dienā viņa vairs nejaudā plakstiņus pacelt. Viņa iet aizvērtām acīm mātei pie rokas. Arī Kristaps sāk sūdzēties, ka krūtīs kaut kas duŗoties un spēka vairs nemaz... nemaz...

„Šai pilsētā tad nu meklēsim kādu bēgļu nometni un paliksim. Redzēs, kas notiks turpmāk. Kam mums tā steigties? Šā vai tā nezinām, kurp iet," nolemj Laksiņi.

Viņi iet un iet. Kājas gandrīz vairs neklausa, bet pilsēta kā izmirusi. Neviena cilvēka, pat ne gaisa aizsardzības vīru! Kam pajautāt ceļu? Kas pateiks, kur atrodama kāda bēgļu nometne?

„Māmiņ, es vairs... nevaru . . ." šļupst aizvērtām acīm slimā Ilze, un, palaidusi vaļā mātes roku, nosēstas turpat zemē uz ielas.

„Ak Ilzīt, meitiņ, celies augšā! Vēl druscin, mazdruscin saņemies! Gan drīz gadīsies kāds cilvēks, kam pajautāt ceļu, un tad tu tiksi gultā. Vai tu vari iedomāties gultu? Gultu ar palagiem, segām un mīkstu spilvenu zem galvas? Tu varēsi tur izstiepties un izplesties, cik gaŗi un plati tik gribēsi. Un tu varēsi saldi gulēt, cik ilgi gribēsi. Tu taču atceries, ka mums kādreiz bija gultas, kur gulēt. Būs atkal, Ilzīt, būs! Bet lai tiktu līdz tādai gultai, mums vēl jāiet, meitiņ, jāiet! Mēs nevaram šeit gaidīt, kamēr tu atpūties. Ja mēs te apsēstos, mēs neviens vairs nejaudātu piecelties. Tētis arī jūtas slims. Kristap! Juri! Pagaidiet!"

Liene notupstas, noņem Ilzei maisiņu no muguras un nosviež to ielas notekā. Tad pieceļ meiteni un nostāda viņu uz pussaļimušajām kājiņām.

„Tagad, Ilzīt, ieķeries manā mētelī abām rokām tāpat kā Mārcis! Vari arī piespiest galviņu pie manis tāpat kā Mārcis. Tā tev būs vieglāk, un gan es jūs kaut kā pavilkšu uz priekšu. Kad vairs nevarēšu — nometīšu arī savu maisu no muguras. Vai nu tik vien ir zaudēts?"

Un tā viņi atkal iet un iet. Nebūs vairs ilgi, kad viņi dabūs gultas kur gulēt. Dabūs! Tikai maķenīt, vēl maķenīt spēka vajag.

„Kristap, diez kādēļ šī pilsēta kā izmirusi? Nav nemaz tik agrs vairs. Gaisma jau labi sen kā uzaususi."

Tad viņi ierauga kādu vīru, kas grasās iegriezties tuvējā šķērsielā un tur varbūt pazust viņu acīm. Kristaps nokrata no savas rokas Juri un, piesteidzies svešajam vīram, uzzina, ka necik tālu ir kāda skola, kur bēgļi varot pārgulēt, un pilsēta tik tukša tādēļ, ka šai naktī bijis liels un ilgs uzlidojums. Nāves putni nākuši atpakaļ vairākiem lāgiem, bet drausmīgo kravu bēruši kaut kur pamalēs. Vēl neviens nezinot kur, bet — lūk! visapkārt pilsētai redzami dūmi. Tikai rītam iestājoties, plēsīgie putni aizlidojuši, un cilvēki nu devušies uz mājām gulēt.

Nakts? Rīts? Diena? . . . jā, laiks ir sajucis arī citiem.

☆

Arī bēgļiem ierādītajā skolā visi guļ, kad tur ierodas Laksiņu ģimene. Tikko pārkāpuši slieksnim, visi trīs bērni sagumst kaktā uz grīdas, kamēr Kristaps un Liene uzmodina pie galda krēslā iesnaudušos bēgļu patversmes vadītāju.

Laksiņiem ierāda vienu gultu divstāveni lielā istabā, kas pilna tādām pašām gultām jeb lāvām un gulētājiem — vīriešiem, sievietēm, veciem, jauniem un maziem bērniem. Gaiss dažādu smaku pilns. Divstāveņus vienu no otra šķiŗ tik šaura eja, ka pa to tikko var staigāt cilvēks, lai tiktu savā gultā.

Laksiņu kaimiņos augšstāvā krāc kāds ar bārdu apaudzis vīrs vaļēju muti, bet apakšējā gultā šķērsu salikts cilvēcīgu radījumu ņudzeklis. Liene izberž miegainās un nogurušās acis, jo gribas saprast, kas un kā tur īsteni ir. Kad labi apskata, tad ideja sāk rasties: tur dziļi un saldi aizmigušiem pēc nakts briesmām vajag būt sešiem bērniem, jo Liene var saskaitīt sešas galviņas, visas gaišmatainas un cirtainas. Par rokām un kājām nekā nevar izprast, kas pie kuŗas galviņas pieder, nedz pēc tām varētu saskaitļot gulētājus, jo tās atmetušās visos virzienos dažādos stāvokļos, gulētāju virsū un zem tiem. Gultas galā ar aizmigušo bērnu dīvaino mudžekli stāv atvāzts liels koferis, kuŗā, uz veļas gabaliem uzlikts, guļ apmēram sešus mēnešus vecs zīdainītis. Tam blakus, tāpat uz kailas grīdas, galvu pret gultas galu atslējusi, pussēdus, pusguļus aizmigusi pusmūža sieviete, laikam šo septiņu bērnu māte.

(Turpinājums sekos)

Jānis Kadilis

DRAUDZĪBAS GADI

ATMIŅAS PAR NIKLĀVU STRUNKI

III
Nobeigums

Un mēs atgriežamies. Ir 1966. gada 27. septembris, pagājuši atkal 8 gadi. Šoreiz Romas stacijā mūs sagaida Olga viena pati. Niklāvs nejūtoties vesels, iziet vēlā laikā viņam būtu bīstami. Bet rīt, pulksten divos mums paredzētas kopīgas pusdienas netālu no mūsu apmešanās vietas. Cerībā sastapt Niklāvu atspirgušu un labā formā dodamies pie miera.

Atceroties stipros iespaidus, kurus guvām pirmajā Sv. Pētera bazilikas apmeklējumā, otrā rītā steidzamies atkal uz Vatikānu. Un šoreiz piedzīvojam lielu vilšanos. Skaistais laukums bazilikas priekšā ir pilns ar tūristu autobusiem, iekšpusē pāris tūkstošu cilvēku. No sava troņa runā pats Svētais tēvs. Visa telpas vidusdaļa aizņemta ar soliem, kuri tur iebūvēti koncila vajadzībām, un norobežota ar sētiņu. Soli ir pilni, un liela drūzma arī ārpus žoga, turklāt daudzi staigā, paklusām sarunājas. Pagrūti sadzirdēt pat pāvesta runu un svētību, kuŗu viņš beigās dod vairākās valodās. Arī Pieta norobežota ar prāvu koka žogu. Nelīdz Svētā tēva klātiene, svinīgā pacilātā sajūta vairs nerodas. Skats kļūst gaišāks, kad uzbraucam bazilikas jumtā, kura atrodas Vatikāna pasta iestāde, kur gar frontālo pusi paceļas monumentālie apustuļu tēli. No šejienes tālu pārredzama visa Roma.

Stundas paiet ātri, un drīz pienāk laiks doties uz norunāto satikšanās vietu — Piazza Pollarola, kuŗa no Vatikāna viegli sa sniedzama pa lielo Via Vittorio Emmanuele. Mēģinām ieskaidrot autobusa konduktoram vietu, kuŗā mums jāizkāpj, un liekas, ka esam sapratušies, bet viņš tomēr aizved mūs garām. Kad nonākam gala punktā, noplāta tikai rokas: Passato. Nekā darīt, ņemam taksi un braucam labu gabalu atpakaļ.

Priekšā, pie diviem kopā sabīdītiem galdiem sēž jau Niklāvs, Olga, prof. Leons Āboliņš un viens italiešu mākslinieks, vārdā Džanini, tūlīt pēc mums ierodas Dr. Sīka. Sasveicināšanās ar Niklāvu ir ļoti sirsnīga, tikai priecīgie izsaucieni nepadodas, kā viņam, tā mums kaut kā aizlūzt balss. No pirmā acu uzmetiena manām, ka ar Niklāva veselību tiešām nav labi. Jau tā kalsnējs, viņš nu pavisam novājējis un liekas vairāk turamies ar gara nekā miesas spēkiem.

Brīdi ar mums pasēdējis, iebaudījis mazu maltīti un tikai lāsi viegla vīna, Niklāvs dodas mājup, bet mēs pārējie vēl kādu laiku kavējamies. Šī ir tā pati vieta, kuŗā pirms divi gadiem svinēta Niklāva 70. dzimšanas diena un kuŗā Vašingtonas un Ņujorkas draugi sveicienus, adresi un balvu bija nodevuši Fridrichs un Mirdza Igali. Tā ir vīna pagrabam līdzīga telpa ar velvētiem griestiem, ar dažām sienas gleznojumu atliekām, ar atklātu ieeju un dažiem galdiņiem ārpusē, ar labu virtuvi blakus telpā. Liekas, īsti Niklāva gaumē.

Vēlāk Olga aicina mūs apskatīt viņu jauno dzīvokli, kuŗu nesen noīrējuši, šoreiz jau jaunākā pilsētas daļā, turpat blakus Vittorio Emmanuele ielai, apm. 20 minūšu gājienā no mūsu trattorijas.

Niklāvs sagaida mūs dzīvojamā istabā pie atvērta loga, rādās itin žirgts un labā omā, piedalās sarunās, pat pajoko. Prof. Āboliņš sagādā pārsteigumu, nolasīdams Niklāvam veltītu dzejoli un paskaidrodams, ka tas esot pirmais tāds gadījums viņa mūžā. Tas, protams, ienes mazu jautrības dzirksti. Drīz tomēr Niklāvam jāiet atpūsties. Uzrakstām vēl kopīgu kartīti Mudītei Austriņai ar humoristisku Niklāva piebildumu, tad atvadāmies.

Kad pienākam otrā dienā, Niklāvs, kaut gultā gulēdams, ir visai dzīvs un runīgs. Interesējas par starptautisko skulptūru izstādi Rodēna dārzā Parīzē, no kuŗas esam atveduši līdz labi ilustrētu katalogu. Viņš priecājas par jauno dzīvokli, īpaši par karsto un auksto ūdeni, kas palaižams no visiem krāniem. Nebūšot vairs arī augstu jākāpj (dzīvoklis ir otrā stāvā). Te varēšot labi strādāt. Un veicamu darbu un nodomu ir daudz, tai skaitā ideja par otras grāmatas publicēšanu.

Pēc šī apciemojuma mums uz dažām dienām jāaizbrauc. Kad 4. oktobrī atgriežamies, Olga stāsta, ka Niklāvam pēkšņi kļuvis daudz sliktāk, bet nupat atkal ejot uz labo pusi, kaut ārsts vēl nākot divreiz dienā. Tai pašā vakarā apciemojam Niklāvu vēl trešo un pēdējo reizi. Kaut manāmi vājāks, viņš tomēr cenšas parādīt labu garastāvokli. Bet kad paliekam uz brīdi divi vien, nav vairs daudz ko teikt, un acīs pamirdz asaras. Ārsts, kas ienāk vēl mūsu klātienē, tomēr teicis, ka pēc pāris nedēļām cerot dabūt vīru atkal uz kājām. Lai jau Dievs dod, nodomāju. Ierakstu vēl savu „pantu" viesu grāmatā, tad vēl viens rokas spiediens, durvis vēlreiz apsājos, pamājam viens otram ar roku: ar rivederci! Bet šis „rivederci" vairs neiznāk: 14. oktobrī, kad esam jau mājās, pienāk ziņa, ka Niklāva vairs nav.

Vairs nav, tikai teiksmainais jātnieks vēl vienmēr traucas pretim neredzamam mērķim un nebeigs trauktiēs nekad, kamēr vien cilvēka gars nebeigs risināt savas esības un mūžības mīklas un mākslinieks tvert tās apjaušamos veidolos.

Valentīne Hermane

NEREDZAMAIS SPĒKS

Vakar svelmains,
Šodien maigs,
Kāds gan rītdien
Būs tavs glāsts?

Jeb būs rāma, klusa,
Tavu vēsmu dusa,
Smilgas skaras čukstu
Sevī aijājot?

Vai tu brāzmā
Viesulainā,
Tālē aulojot,
Elpu rausi ciet?

Vakar svelmains,
Šodien maigs,
Rītu minams, nezināms
Paliek vēja glāsts.

Sirdij radniecīgs
Ir tavs noslēpums:
Svelme, rāmums, dusa,
Mūžīgs minējums.

Tālivaldis Ķiķauka

Simplex Munditiis

Ar šādu nosaukumu latviešu māksliniece Valija Mērniece bija apzīmējusi kādu no saviem izstādē izstādītajiem darbiem, un šis Horācija teiciens būtu tulkojams ar „eleganta vienkāršība", un tā savā ziņā raksturo gleznotājas mākslinieciskо ievirzi.

Toronto W & W mākslas galerijā izstādītie 39 darbi, galvenokārt žanriski eļļā darinātі audekli, sižetos rāda klusо dabu, puķes un ainavas, uzrādot gan kolorītа, gan kompozīcijas hegemoniju. Formātos būdami mēreni vidēji, darbi ir iedalāmi vismaz četrās kategorijās: brūngani - zeltaini - zilgani darinātā sērija, Venēcijas sižeti ar zaļi brūnganiem krāsu kontrastiem; cinobera un zilā pretstatos darinātie neparasti košie darbi, kuŗos raksturīgi ir ziedu motīvi. Beidzot vēl jāpiemin vitrīnglezniecības mēģinājumi, vietumis attēlojot putnu formas.

No pirmās kategorijas darbiem, kas ir šķautnaināki, ir redzams formu sadars, kas māksliniecei rūp: tas ir formāls, bieži sarežģīts, stilizēts vidēji pastozi darināts stils, tuvojoties pilnīgai abstrakcijai, kā to redzam jau virsrakstā nosauktajā „Simplex munditiis", un imponē ar drošām līnijām.

Venēcijas sižeti ir vairāk aizdūmoti, liegāki, ierodas atmosfairiska kvalitāte, un asās šķautnes izgaist: krāsu pretstati ir līdzsvaroti, līniju raksts viegláks, tažu, formas tuvāk aplūkojot, tās vēl arvien patur savu „gotisko" kvalitāti, uzsverot taisnes un nevis liektas līnijas. Šiem darbiem ir sava veida parallēlisms ar zināmu periodu Gundegas Cennes darbos, kaut arī figūrālā mākslā.

Taču viskošāk un visbrīvāk mākslinieces ota atplaukst zilisarkanajos audeklos, kas nevilus atsauc franču glezniecības tradīcijas: Matisu, Šagalu. Te māksliniece ne vairs intelektuāli, bet vairāk intuitīvi darbojas pavisam lapidāri un pastozi izšauj cinobera raķetes, tās saturīgi atsveŗot ar sarežģīto vai nu kobalta, vai ultramarīna zilo, kas ir gaužām grūts uzdevums, un to labi apzinājās mūsu vecmeistars V. Purvītis, brīdinādams savus audzēkņus: „Zilos un melnos lietojiet gaužām prātīgi!" (O. Saldavs „Vilhelms Purvītis"). Ar saviem košajiem puķu un ainavu motīviem māksliniece primāro krāsu chromatismā tuvojas nelaiķa J. Tīdemaņa paletei, taču bez bravūras vairāk piegriežoties tieši tīrajai glezniecībai, bet neaiziedama no organisku formu kopuma. Tādēļ Mērnieces darbos ir mazāk metafiziskā skatījuma, sevī ietverti un izgudroti veidoli.

Skatītājs var saskatīt labu daļu viegli sazīmējamu formu plaiksnīšanos, kas neizplēn faktūras un detaļu sīkumos. Vienkārša elegance labi raksturo šo visinteresantāko Mērnieces gleznošanas veidu. Mākslinieces vitrīnglezniecības darbi ir mazi formātā, raksturo materiāla lietošanas prasmi, taču neuzrāda tādu telpisku dinamiku, kāda ir viņas gleznās.

Izstādes atklāšanas vakarā bija krietns skaits vietējo latviešu mākslinieku, šur tur pa kanadietim, un labai daļai atnācēju rokās mirgoja dzirkstvīns, par kuŗa rūpīgu ieliešanu bija rūpējies rakstnieks un agrākais redaktors A. Kundrāts. Ievada runā kāds pagaŗa auguma kanadietis atgādināja, ka Kanada ir jauka valsts un cik tai svarīgi ir iecelotāji, it sevišķi tādi, kas darbojas mākslas laukā.

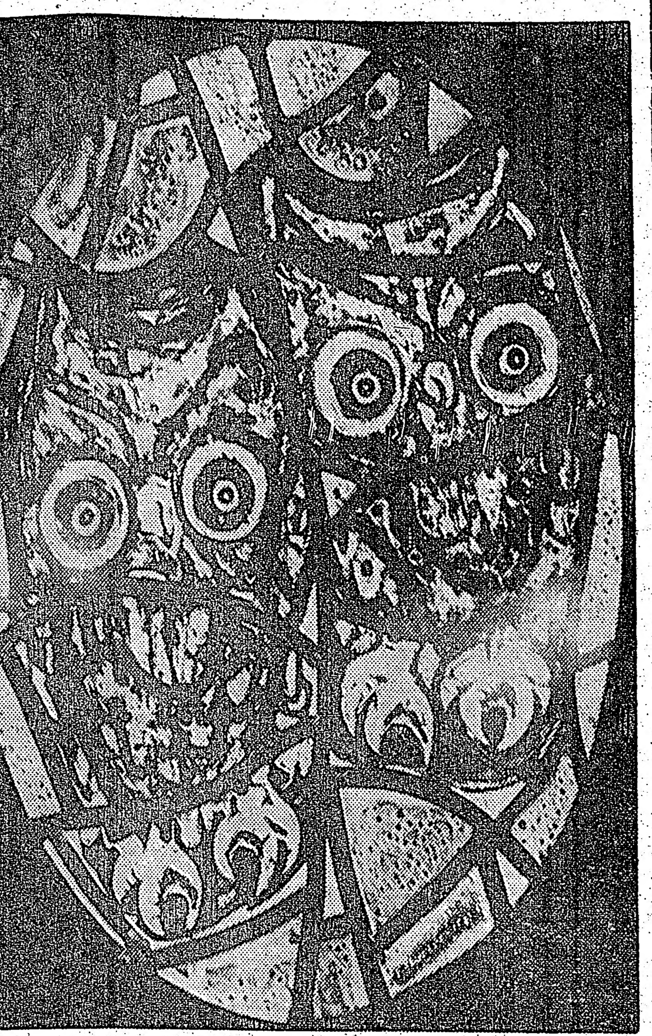

Valijas Mērnieces stikla gleznojums „Draudzība". Šis melnbaltais attēls parāda darba formu un veidu, bet neparāda to krāsu efektu, kāds parādās, to skatot izstādē. Foto: J. Liģers

Eduards Ramats

Divi koncerti Čikagā

MĀSU GŪTBERGU DUOKLAVIEŖU UN LĀČPLĒŠU DIENAS KONCERTS

Pianistes Ingrīda un Karīna Gūtberga spēlēja uz vienām klavierēm, kas apzīmējams par četrrocīgu klavieŗkoncertu. Ierobežotā skāla kā vienai, tā otrai spēlētājai ar roku krustojumiem neļāva izvērsties vēlamajā plašumā, bet daži pārkārtojumi un spēles rutīna pavēra iespējas pārvarēt arī plašākus pasāžu skrējienus un pedālizāciju.

Programmas pirmajā daļā bija vācu romantiķi — Šūmans ar piecām polonēzēm; Šūberts ar „Fantaziju" un Brāmss ar populārām ungāru dejām. Šo darbu pārkārtojumi četrrocīgai spēlei bija visai iespaidīgi atskaņojumā un labi izcēla vadošos motīvus kā prīmas (Ingrīda), tā sekundas (Karina) spēlē, kas precīzi sakļāvās ritmā un harmoniskos audos. Aizraujoši skanēja Brāmsa ungāru dejas.

Par šīs romantiskās gaisotnes Pulēna „Sonāta" (1918) likās diezgan skabargaina, īpaši ievadā. Techniski grūti veicamais atskaņojums bija rūpīgi sagatavots un atbilstoši izcēla abu māsu briljanto spēles techniku. To pašu varam attiecināt uz A. Žilinska „Draudzības valša" atskaņojumu. Skaisti izcēlās valša vadmotīvs kā vienas, tā otras partneres pirkstu veiklībā. Daudz dinamisku akcentu bija A. Skultes „Meiteņu dejā".

Iespaidīgi izskanēja Rachmaņinova četrdaļīgā „Svīta op. 11.". Netrūka viegla piesitiena un aizrautības.

Koncerts bija labi apmeklēts.

☆

Atzīmējot Lāčplēšu dienu, DV apvienība Čikagā koncertēt bija aicinājusi nesen dibināto Klīvlendas ansambli Tēvzeme. Ansamblī ir astoņas balsis (dubultkvartets) labskanīgiem balsu tembriem, kas disciplinētā kopdziedājumā Edvīna Stelmaņa vadībā sniedza iespaidīgu dziesmu satura tulkojumu.

Programmai bija izvēlētas pazīstamas dziesmas par tēvzemes mīlestību un tautmelodiju sabalsojumu. Dziesmu iestudētājs un vadītājs Edvins Stelmanis uzmanību pievērsis ritmiskam un harmoniskam veidojumam. Melodiskā noturība balsīs sniedz tīru intonāciju, ritmiskā precīzitāte — skaidru dikciju. Tā tas veidojās visās atskaņojamajās dziesmās.

Koncertu ievadīja ar J. Graubiņa „Daugavas vanagu dziesmu" (V. Plūdons) V. Treimaņa klavieŗpavadījumā. Himniskā izskaņa radīja dziļu iespaidu, ko šoreiz apliecināja ilgstošs svētsvinīgs klusums.

Sekoja Br. Skultes „Dainu zeme" (L. Auza), kuŗas dziedājumā izcēlās pievilcīgie klusinātie toņi. H. Pavasara „Lāčplēša sauciens" iepriecināja ar precīziem ritmiem un skaidru dikciju. Pacilāti aizšalca I. Straumes „Pie Baltijas jūras". Dziesmu atkārtoja.

Daudz aizrautības dzirdējām E. Dārziņa „Pie tēvu zemes" un Br. Skultes „Aijā". Tāpat braši turējās V. Baštika dziesma „Latvijai". Tās harmoniskā apdare gan prasās pēc plaša sastāva. J. Norvija darbā „Pulkveža atgriešanās" (A. Eglītis) labu fonu ansambļa balsīm deva V. Treimaņa klavieŗpavadījums.

Niansēti, īpaši klusinātajos toņos, raisījās J. Vītola „Mežezers" (K. Skalbe) un E. Melngaiļa „Jūrnieku dziesma" ar diminuendo nobeigumā. J. Norvija „Balsis" pārsteidza ar presto tempu un raksturīgiem dinamiskiem akcentējumiem. Dziesmu atkārtoja.

Vītola, Norviļa un Baštika tautmelodiju apdaŗu atskaņojumos pavīdēja izteiksmīgs frazējums, balstīts uz labi izkārtotu elpu. Saistīga bija V. Baštika „Gaŗa man šī naksniņa" ar tenora solo, kuŗu izteiksmīgi dziedāja Andris Ūdris. Straujā tempā, bet ar lielu noteiktību izskanēja E. Vīgnera „Strauja upe".

Aplausu vētra izraisīja vairākas piedevas ar Cimzes sabalsotām tautas dziesmām. Koncertu beidza ar H. Pavasara „Mazs bij tēva novadiņis".

Apmeklētāju bija daudz un suminājumi lieli.

AICINĀJUMS LĪDZSTRĀDNIEKIEM UN LITERĀTIEM

Lūdzam mūsu līdzstrādniekus un rakstniekus „Latvija Amerikā" Ziemsvētku un Jaungada numuram domātos darbus iesūtīt vēlākais līdz 10. decembrim.

Līdzīgi iepriekšējam gadam, lūdzam iesūtīt stāstus, noveles un līdzīgus darbus, kā arī pieteikt eventuālus romānus, kuŗus vēlētos publicēt mūsu laikrakstā.

LA redakcija

(73. turpinājums)

— No ārzemju firmām, no kuŗām viņš par valsts naudu iepirka mašīnas un fabriku iekārtas. Par to viņam tagad būs jāatbild.

— Arved, ko tu runā! Ja tas tā arī būtu bijis, — bet tas nav tiesa. Es tikai saku: ja tas tā būtu bijis, tad — kāda par to bēda tagadējai valdībai? Vai Krievijas tiesas lauza galvu par to, vai kāds franču vai angļu ministrs ņem kukuļus?

— Krievijas tiesa neinteresējas arī par tavu vīru. Par viņu interesējas Padomju Latvijas tiesa, — Arveds pacēla balsi. — Un latviešu tauta, kuŗu viņš tādā veidā apzaga.

— Bet tas nav taisnība!

— To noskaidros tiesa. Bet tas arī nav interesantākais, ko tev gribēju stāstīt. Interesantākais ir tas, ka par viņu jau vairākus materiālus — kaut pavisam cita satura — rakstījis tavs kādreizējais draugs.

— Draugs?

— Nevari uzminēt?

— Arved, nespīdzini mani. Man pašreiz prāts nemaz nenesas mīklas minēt.

— Kājnieka vārdu kādreiz esi dzirdējusi?

Ilgas acis ieplētās.

— Tas — suns! Nožēlojamais, sīkais, riebīgais tārps!

Arveda Pļavaskalna seja laistījās. Tik apmierināts kā pašreiz viņš sen nebija juties.

— Redzi, tā ir mūsu kādreizējo tā saukto augstāko aprindu nelāgākā īpašība: mēslos tie nekad negrib vārtīties vieni paši; vienmēr tiem vajaga kompānijas. Hehehe!

⁂

Oktobŗa sākumā Uldis iebrauca Rīgā darbu meklēt. No miertiesneša amata viņu atcēla tūlīt pēc tam, kad Maskavā bija nospēlēta izrāde par Latvijas tautas pārstāvju lūgumu Latviju ieskaitīt padomju republiku pulkā. Kādu laiku viņš ar Moniku un bērnu uzturējās Birņos, bet jaunais rentnieks, kas Birņus bija pārņēmis pēc Rotbaumu aizceļošanas, izturējās tik naidīgi, ka Uldis atzina par pareizāku mēģināt ieplūst Rīgas daudzo iedzīvotāju masā. Ja nauda būtu palikusi agrākajā vērtībā un cenas nebūtu nejēdzīgi saceltas, viņi būtu varējuši kādu laiku iztikt no ietaupījumiem, bet pāris mēnešu laikā tie bija kļuvuši nabagi. Bija jāmeklē darbs, bet to agrākajam tiesnesim dabūt nebija lielu cerību.

No stacijas Uldis piezvanīja Brunim. Brunim paša kabinets bija nacionālizēts, un viņš tagad strādāja zobārstniecības poliklīnikā.

— Cikos tu beigsi? — Uldis tālrunī savu vārdu nenminēja.

— Ā, tu! — Brunis kļuva priecīgs, Ulža balsi pazinis. — Sešos. Satiksimies?

Viņi norunāja satikties pie Lielā pulksteņa. Uldis tur ieradās pirmais.

— Darbu? — Brunis domīgi vilka. — Tu jau, brālīt, nekā kārtīga strādāt neproti. Bet vai tu negribi pievienoties mežinieku grupai?

— Pazust?

— Nē. No mūsu konventa daži noorganizējuši mežstrādnieku arteli un tagad pie Cēsīm izcērt mežu. Nopelnot labi, un neviens tos netramdot. Nopērc cirvi un brauc prom. Es tev adresi iedošu.

— Un Monika? Birņos es viņu negribu atstāt.

Brunis pakasīja aiz auss.

— Rīgā tagad grūti pierakstīties. Ar istabu vēl kaut kā, bet policijā pieraksta tikai tos, kas te strādā.

— Vai tu nevari viņu pieņemt sev par asistenti?

— Es?! Man, draudziņ, tur pašam dienas skaitītas. Ja es kādu ieteikšu, tad drošs, ka to nepieņems.

Viņi gudroja šā un tā; staigāja pa agrāko Brīvības bulvāri garām Brīvības piemineklim un mēģināja atrisināt gandrīz neatrisināmo mīklu. Beidzot, kad tie atkal gāja gar vācu sūtniecības ēku, Brunim iešāvās prātā negaidīta doma:

— Erika! Viņa tev varētu palīdzēt! Cik zinu, viņa vēl vienmēr strādā Utagā. Lai sarunā Monikai kaut fiktīvu nodarbošanos! Kā mums tas tūlīt neienāca prātā?

— Un dzīvoklis? — Uldis jautāja.

— Pie manis vairs nevar. Man jau salika visas istabas pilnas, tā ka pašam gandrīz atļautie deviņi kvadrātmetri neiznāk. Bet varētu apskatīties, vai nav kur citur. Pie Ilgas tu negribētu?

— Ilgas?

— Jā, Avotu Ilgas. Viņa, cik zinu, pagaidām savu dzīvokli saglabājusi diezgan tukšu, bet nav šaubu, ka tas tikai īsa laika jautājums. Vasarnīcu jūrmalā jau atņēma.

— Aivars nav atradies?

— Ir. Centrālcietumā. Ilga ik pa divi nedēļām drīkst iet un nodot sainīti.

— Arī sarunāties?

— Nē. Bet par sainīša saņemšanu dabū kvīti. Paraksts esot īsts.

— Ko tad dara Kājnieks? — Ulža domas pārmeta kūleni; runājot par Aivaru, viņš atcerējās baumas, ka to denuncējis Kājnieks.

— Ticis par saimniecības kadru pārzini Industrijas valdē, — Brunis īgni iesmējās. — Kā gan ne — Ulmaņa laika cietušais!

Nakti Uldis pārlaida pie Bruņa. Viņa dzīvokļa divās istabās bija ievietoti seši īrnieki — krievu profesors ar sievu. Pašam bija atstāta gala istaba, kuŗā tagad bez gultas bija sabīdītas arī pārējās Bruņa mēbeles. Brīvas telpas nepalika tikpat kā nemaz. Virtuvē saimniekoja krieviete.

— Kas viņš, mēsls, par profesoru! Labākā gadījumā — augstskolas politruks. — Brunis nicīgi saviebās, kad Uldis jautāja, kādus priekšmetus krievs augstskolā lasa. — Bet man nav iebildumu, ka par īrniekiem ielika krievus. Tie latviski nesaprot, un ja pie manis kāds atnāk, nav jāčukst. Citur nevar zināt, vai aiz sienas negadās kāds, kas katru vārdu aiznes.

Nākošajā dienā Uldis sameklēja malkas cirtēju arteļa ļaudis un sarunāja nedēļas galā braukt līdz uz mežu. Pēc tam viņš devās uz Utagu pie Erikas.

Erika bija pārvērtusies — no meitenes tapusi par sievieti. Vasaras raibumi no sejas bija nozuduši, reizē ar to viņa izskatījās gandrīz sveša. Mati bija gludi sasukāti, bet lūpu kaktiņos nopietnas, gandrīz sāpīgas rievas.

— Jūs, kungs? — Erika pa paradumam iesaucās, Uldi ieraugot; Birņos Rotbaums Uldi nekad citādi neapzīmēja. — Kāds man prieks! Jūs no Birņiem?

(Turpinājums sekos)

Vienas stundas alga Latvijai

(Pārnesums no 1. lpp.)

balsta abu zemju DV valdes, ziņoja E. Krūka un V. Hazners. Bez tam ASV DV savu gadskārtējo delegātu sapulci 28. un 29. aprīlī Milvokos izvērtīs par svinīgu jubilejas sarīkojumu, aicinot piedalīties arī iespējami plašu delegāciju no Kanadas. Tāpat ASV DV vāc īpašus līdzekļus, aicinot visus biedrus ziedot vismaz vienas stundas algu. Līdzīgu lēmumu šai sēdē pieņēma arī Kanadas DV zemes valde. Tāpat vienojās aicināt visas Kanadas DV nodaļas iesaistīties lokālajās Latvijas dibināšanas 50 gadu svinību rīcības komitejās, bet vietās, kur tādu nav, uzņemties iniciatīvu apstākļiem piemērotu sarīkojumu organizēšanā.

Kanadas DV delegātu sapulces laikā organizēs plašu salidojumu ar svinīgu jundu, teātra izrādi un citiem sarīkojumiem, aicinot piedalīties arī visus Lāčplēša kaŗa ordeņa kavalieŗus. Salidojuma izkārtošanai izraudzīs īpašu rīcības komiteju, par kuŗas priekšsēdi apstiprināja Bruno Upānu.

Ar kādreizējo Kanadas parlamenta locekli A. Maloniju ievadītas sarunas iespēju noskaidrošanai par Latvijai veltītas pastmarkas izdošanu Kanadā, kā arī par īpašiem televīzijas raidījumiem.

Kopīgi ar ASV DV zemes valdi radīs īpašas balvas aktīvākajiem darbiniekiem pretkomūnisma cīņas laukā, apbalvojot 2 darbiniekus ASV, bet pa vienam Kanadā, Austrālijā un Eiropā.

Līdzšinējās kaŗavīru dziesmu serijas ietvaros 1968. gadā izdos speciālu skaņu plati „Latviešu kaŗavīrs 50 gados" ar svinīgo jundu un Latvijas armijas dziesmām. J. Gailītis ziņoja, ka sarunās par filmas „My Latvia" izvietošanu kanadiešu filmu archīvos National Film Board norādījis uz filmu institūtu Otavā, kas arī apsolījis to uzņemt savā katalogā. Divu filmu iegādei valde atvēlēja 80 dol.

LNAK izsludinājusi 1968. gadu par latviešu jaunatnes gadu, kam pievienojusies arī Kanadas DV valde. Plašākās pārrunās sēdē izskanēja doma, ka šai ziņā ar deklarātīvu paziņojumu vien nepietiek, bet jāuzņem iespējami plašākais kontakts ar aktīvajiem jaunatnes darbiniekiem un jārīko kopīgi sarīkojumi dažādo problēmu iztirzāšanai un skaidrošanai, arī savstarpējai iepazīšanai un saprašanai.

P. Balodis pārrunās domāja, ka būtu lietderīgi apsvērt, vai latvieši nevarētu izveidot paši savu raidāmstaciju, jo tieši regulāru un patstāvīgu radioraidījumu trūkums visvairāk izjūtams mūsu nacionālās cīņas darbā. Šo domu sēdes dalībnieki principā atzina par ļoti nozīmīgu, bet DV organizācijai vienai tā nav īstenojama, attiecīgs ierosinājums būtu vadāms tālāk LNAK, pēc tam BPLA, bet nepieciešamo summu nespētu rast arī visas latviešu organizācijas kopīgi.

E. Krūka ziņoja par paveiktajiem priekšdarbiem DV organizācijas 25 gadu jubilejas sarīkojumam 1971. gadā. Kopīgi ar ASV DV valdi pašreiz izstrādā noteikumus balvu piešķiršanai mūzikā (1000 dol.), literātūrā (1000 dol.) un tēlotājmākslā (500 dol.). Sacensības izsludinās DV centrālā valde nākošajā gadā, bet balvas ieguvējiem pasniegs 1971. gadā jubilejas svinībās Toronto.

Sēdē bez abu zemju valžu priekšsēžiem E. Krūkas un V. Haznera piedalījās kādreizējie Kanadas DV zemes valdes priekšsēži K. Purmals, P. Balodis un V. Mukts, Kanadas vanadžu prce M. Jonāne ar sekretāri T. Gailīti. Kanadas valdes locekļi J. Gailītis, K. Benconis, R. Britāls, R. Bulte, R. Puriņš, A. Kvēps, A. Akmens un R. Norītis, apgāda vadītājs A. Ancāns, „Latvija Amerikā" atb. redaktors A. Vinčels, goda tiesas pr-dis P. Rudzītis, DV Toronto nodaļas pr-dis I. Zamlovskis un vairāki citi DV darbinieki.

Pēc sēdes visi dalībnieki vēl pakavējās kopīgās pusdienās un noskatījās J. Gailīša demonstrēto filmu par šāgada Kanadas DV jaunatnes un sporta svētkiem Sidrabenē. Par sēdes dalībnieku labklājību bija rūpējušās Toronto vanadzes. R. N.

Hamiltonieši svin 18. novembrī

Latvijas valsts neatkarības pasludināšanas 49. gadadienas svinīgais akts un koncerts Sheraton Connought viesnīcas Kristalla zālē Hamiltonā 18. novembrī bija pulcinājis ap 300 apmeklētāju. Labi izdevušos sarīkojumu kopīgi bija rīkojušas šogad prezidējošā DV nodaļa ar Latviešu biedrību un jaunatnes pulciņu Rota. Vakara norisi slavējami vadīja Biruta Upīte, bet klavierpavadījumus himnām veica Dzintra Reine.

Pēc karogu ienešanas un Kanadas himnas nodziedāšanas DV Hamiltonas nod. pr-dis E. Pulciņš īsā uzrunā angļu valodā iepazīstināja kanadiešu viesus ar Latvijas likteņgaitām. Pēc tam sarīkojuma norises vadītāja B. Upīte pieminēja latviešu kaŗavīrus un varoņus, suminot vienīgo Hamiltonas Lāčplēša kaŗa ordeņa kavalieri Jāni Kapteini, kuŗam maza tautu meita pasniedza ziedus. Viešņa no Detroitas, dziedone Lilija Gleške, izjusti nodziedāja „Lūgšanu" no Jurjāna kantātes „Tēvijai".

Svētku runu teikt bija aicināts laikraksta „Latvija Amerikā" atb. redaktors A. Vinčels no Toronto. Viņš uzsvēra, ka trimdā 18. novembris vairs nav prieka diena, kāda tā bija brīvajā Latvijā, bet būtu uzskatāma par pārdomu dienu, kad katrs sniedz atskaiti savai sirdsapziņai par to, vai darījis visu iespējamo, savas tēvzemes un tautas labā. Šai dienā pulcējoties svinību aktos, lai apliecinātu uzticību Latvijai, visiem tomēr jābūt vairāk domās pie tautas dzimtenē, kuŗa tikai klusībā drīkst 18. novembri pieminēt. Visiem kopīgi strādājot Latvijas labā, katram jāapzinās, ka vienīgi kopībā ir spēks, bet viss jāredz un jāvērtē reāli, nemānot sevi ar illūzijām. Ir labi saglabāt svešumā latviskumu un cīnīties pret asimilācijas draudiem, bet ko dos panākumi šajos centienos, ja pienāktu laiks, kad tēvzemē tikpat kā vairs nebūs latviešu? Tādēļ mūsu domām un darbiem galvenokārt jābūt veltītiem Latvijā palikušajai tautai, mazāk domājot par latvietības saglabāšanu svešuma dzīvē ilgiem gadiem, — norādīja runātājs, tūlīt uzsverot: „Ne latvietības saglabāšana, bet brīvības atgūšana tautai ir galvenais svešuma latviešu uzdevums!"

Runas tālākajā daļā A. Vinčels atzina, ka t. s. plaisa starp veco un jauno paaudzi nav nemaz tik liela, kā mēdz apgalvot, jo neviena paaudze nav nemaz līdzīga iepriekšējai, bet uz mūsu 'aunatni svešumā iedarbojas apkārtnes nihilisms, kamēr vecā paaudze pa laikam ir kā sastingusi un neizprot jaunā laika prasības. Runātājs domāja, ka, dodot konkrētus un piemērotus uzdevumus, jaunatne ir iesaistāma latviešu organizāciju darbā, bet liekas, ka organizācijas nespēj atrast īsto pieeju jaunatnei, lai ar to kopīgi darbotos veiktu.

Runātājs arī uzsvēra, ka ir aplami runāt par Latvijas pieminu vai Latvijas valstssvētku atceri, jo piemin tikai mirušos, bet Latvija nav mirusi, tā joprojām ir juridiski atzīta valsts, kuŗas neatkarība ir pašreiz varmācīgi pārtraukta, nevis likvidēta. Un 18. novembris nav Latvijas valstssvētku atcere, bet gan paši valstssvētki. Runājot par pieminu un atceri mēs paši it kā aprokam Latviju, kaut tā nav mirusi. Pabeidzis runu ar citātu no Rūdolfa Jaunsudrabiņa „Piemini Latviju!", tā atgādinot, ka zaudējuši Latviju, mēs zudīsim arī paši, A. Vinčels aicināja valstssvētku draudzi šo patiesību iekalt sirdīs, vienojoties tautas lūgšanā „Dievs, svētī Latviju!"

Pēc Toronto ciemiņa runas vakara norises vadītāja B. Upīte pateicās Hamiltonas pilsētas galvam par atļauju šai dienā pie pilsētas valdes nama plīvot Latvijas karogam. Pilsētas galva V. Kops apsveikuma uzrunā atzina, ka Hamiltonas latviešu skaitā maz, pilsētai tomēr devuši daudz. Latviešu saimi sveica arī Kanadas parlamenta loceklis J. Makaluso, Ontario provinces parlamenta loceklis J. Smits, igauņu pārstāve Mia Kolsi un lietuviešu pārstāve Zita Prunska.

Skautiem un gaidām atkal iznesot karogus no zāles, koncertēja detroitiete Lilija un Laimdota Gleške. Soprāns Lilija Gleške meitas Laimdotas klavierpavadījumā klausītājus iepriecināja ar V Dārziņa, J. Kalniņa un '. Spalviņa četrām dziesmām un diviem mēs aranžējumiem, bet kontraltiste Laimdota Gleške, pati koklējot pavadījumu, sniedza četrus savus tautas dziesmu „anžējumus. Abām dziedonēm nācās dot pa piedevai, saņemot pateicības ziedus.

Ar to Latvijas valstssvētku akts un koncerts bija izskanējis. Vakara otrā daļā notika Simtgades balle, kuŗu ievadīja ar polonēzi E. Breikša vadībā.

Baiba Šmite—Kalēja

LATVIJAS VALSTSSVĒTKU AKTĀ TORONTO

Valstssvētku koncertā Veras Leinvēberes klavierpavadījumā dziedāja baritons Pēteris Geistauts (augšējā uzņēmumā pa kreisi), bet Hamiltonas jaunatnes pulciņa Rota meiteņu sekstets (augšējā uzņēmumā pa labi) atkal iepriecināja ar tautas dziesmām. Uz skatuves no kreisās: Dace Kārkliņa, Inga Baumane, Māra Ezerkalne, Daina Trinīte, Ilze Intenberga un Skaidrīte Darkēvica. — Apakšējā uzņēmumā pa kreisi: svinīgā akta starpbrīdī trīs Lāčplēša kaŗa ordeņa kavalieŗi pārrunā kādreizējo cīņu gaitas; no kreisās igaunis B. Lēmans, A. Liepiņš un J. Lūsis. — Apakšā pa labi: Toronto pilsētas kontroliere Džūna Marksa, kas savu enerģiju ziedo pilsētas „slamu" likvidēšanai un labāku dzīves apstākļu radīšanu, pārrunās par koncertu ar LNAK valdes priekšsēdi J. Niedru (pa labi) un politiskās nozares vadītāju V. Upeslāci.

Foto: J. Liģers

Luga, kas jāredz un jāsekmē

Savā 9. darbības gadā, kas sakrīt ar Kanadas konfederācijas 100 gadu jubileju, Jaunkanadiešu teātris Toronto igauņu režisora R. Andres vadībā iestudējis kanadiešu autora Robertsona Dēvisa (Davies) lugu „Fortune, my foe". Simboliski šī izrāde domāta kā jaunkanadiešu drāmatiskās mākslas devums Kanadas simtgadei, bet šīs lugas izvēlei piekrīt arī nacionāla un pretkomūnistiska nozīme, šoreiz pašu kanadiešu skatījumā. Tādēļ lomas galvenokārt uzticētas kanadiešu aktieŗiem. No latviešiem šoreiz „piedalās" vienīgi apgaismotājs Valdis Turķis un skatuves meistars Jānis Purēns.

Lugas pirmizrāde notiks 29. novembrī plkst. 8.30 vakarā Centrālās bibliotēkas teātrī (St. George un College ielu krustojumā). Izrādes turpināsies līdz 10. decembrim darbdienu vakaros, izņemot pirmdienas, bet svētdienās paredzētas dienas izrādes plkst. 4 pēcpusdienā. Ieejas karšu cena 2.50 dol., bet piektdienās un sestdienās 3 dol.; studentiem un skolēniem puscena. Biļešu iepriekš pasūtināšanas vai rezervēšanas 45 Donino Ave., Toronto 12 vai pa tālr. 485—7823.

Lugas autors R. Dēviss ir pazīstams kanadiešu žurnālists, kā arī stāstu, noveļu un citu lugu autors, bet pašreiz darbojas par mācības spēku Master of Massey koledžā, Toronto. Tā, vienmēr būdams ciešā saskarē ar cilvēkiem, prof. R. Dēviss ne tikai vērojis viņus dažādās situācijās, bet arī iedziļinājies pašreiz laikmetīgajos idejiskajos strāvojumos un bieži vien arī pretrunās. Ar vērienīgu skatienu un asu prātu viņš saskata šī laikmeta cīņu starp internacionālo komūnismu un tā mulsinoši maldinātājām idejām no vienas puses un tik bieži pārprastajiem demokratijas un brīvības principiem no otras. Reizēm nopietnā, reizēm satiriskā veidā šīs sadursmes veido lugas „Fortune, my foe" sižetu un darbības kāpinājumu.

Ar šīs vērtīgās lugas iestudēšanu Jaunkanadiešu teātris teicami pakalpojis kā kanadiešu visumā bālajai drāmatiskajai mākslai, tā arī nacionāli idejiskā ziņā. Tādēļ, izrādes apmeklējot, arī latviešiem ieteicams aicināt līdz savus kanadiešu draugus un paziņas.

R. N.

TORONTO ZIŅAS

◎ Pēc Latviešu kreditsabiedrības valdes priekšsēža J. Grīšļa nāves viņa pienākumus uzņēmies līdzšinējais priekšsēža vietnieks A. Rāviņš, kas jau agrāk bijis valdes priekšsēdis. Priekšsēža vietnieka pienākumus savukārt uzņēmies K. Boriss, bet pārējie valdes locekļi paliek līdzšinējos amatos. Valdē no jauna kooptēts līdzšinējais revīzijas komisijas loceklis A. V. Kānbergs.

◎ TLB inženieŗu un techniķu kopas nākošajā referāta vakarā 8. decembrī plkst. 9.05 vakarā Latviešu namā inž. P. Černavksis runās par tematu „Ontario spēkstacijas". Referātu aicināti noklausīties visi interesenti. Kopas dzīves un darba dokumentēšanai valde iegādājusies īpašu albumu. Kopas biedri lūgti albuma iekārtošanai iesūtīt uzņēmumus, sevišķi no pirmajiem darbības gadiem. Materiāli iesūtāmi un tuvāku informāciju sniedz kopas preses referents O. Kļavenieks (254 Bain Ave., Toronto 6, Ont.; tālr. 466-0432).

◎ Dr. arch. E. Janišs 6. decembŗa vakarā (laiks redakcijai nav paziņots) Vācu inženieŗu apvienības sarīkojumā Harmonie kluba telpās (410 Sherbourne St.) referēs par moderno architektūru.

◎ Sv. Jāņa draudzes gadskārtējais Ziemsvētku tirdziņš notiks baznīcas telpās 2. decembrī no plkst. 10—6 vakarā. Bagātīgā izvēlē dāvanām būs dažādi latviski priekšmeti, daiļamatniecības izstrādājumi, rotas lietas, grāmatas, skaņu plates u.c. Dāmu komiteja gādājusi arī par loteriju un kafijas galdu ar cepumiem.

◎ Latviešu nama valde sasauc visu akciju turētāju un organizāciju pārstāvju informātīvu sanāksmi 3. decembrī plkst. 5.30 pēcpusdienā Latviešu namā. Sanāksmes dalībniekus lietpratēju komisija iepazīstinās ar saviem atzinumiem par nama turpmāko apsaimniekošanu, vēlamajiem uzlabojumiem un citiem ieteikumiem. Akcionāru gada sapulce paredzēta 14. janvārī.

◎ TLB sestdienas skolas vecāku sapulcē izraudzītā vecāku padome darbosies šādā sastāvā: priekšsēdis R. Kurzemnieks, sekretāre G. Rāviņa un telpu pārzinis Z. Egle, bet vecāku dežūras mācību laikā pārzinās V. Brumele un L. Čerņenoka. Vecāku padomē darbosies arī visu klašu pārstāvji — L. Kalniņa, M. Lejiņa, F. Pavasars, R. Ruģele, E. Nāgelis, A. Briede, E. Zūlis, V. Grimba, E. Lazda, A. Ozoliņa, M. Aldermane, M. Eglīte, I. Plaude, A. Kļaviņa, A. Plaude, V. Šņuciņa, J. Šmits, M. Kampe, A. Gaiķis un V. Pakalns. Par skolēnu cienastiem sarīkojumos rūpēsies L. Eikena, R. Gaile un M. Māliņa, bet par telpu dekorēšanu V. Klepers. Saskaņā ar skolas noteikumiem vecāku padomes pr dis R. Kurzemnieks būs arī skolas padomes priekšsēdes vietnieks. Skolas padomi vada pārzine A. Martinsone.

◎ Sv. Andreja draudzē māc. A. Čops kristījis Ingridu Dainu Treiju, Arvīda un Rutas meitu.

◎ LNAK padomes vēlēšanās līdz 22. novembrim bija nodotas 710 balsošanas zīmes. Trīs pa pastu saņemtās aploksnes bija bez nosūtītāja adreses, tādēļ saskaņā ar vēlēšanu noteikumiem atzīstamas par nederīgām. Visiem vēlētājiem ieteicams pirms balsošanas rūpīgi izlasīt vēlēšanu instrukciju, kuŗā publicēti kandidātu saraksti aizmugurē. Vēlēšanu komisija balsu skaitīšanu noliku si 2. un 3. decembrī

KANADAS ZIŅAS

KIČENERA

◎ Tērvetes (19.) vienības Kičeneras nodaļas skauti un Pērses vienības guntiņas kopā ar vecākiem 12. novembrī bija pulcējušies latviešu papildskolas telpās, lai atzīmētu Latvijas valsts dibināšanas 49. gadadienu un brīvības cīņas. Par vēsturiskajām 1918. un 1919. gada novembŗa dienām un Lāčplēša kaŗa ordeņa dibināšanu referēja skautu vadītājs Edm. Ozols, bet patriotiskus dzejoļus lasīja gaidu vadītāja S. Ozola. E. O.

HAMILTONA

◎ Izpildot Hamiltonas latviešu biedrības 16. jūnija ārkārtas biedru sapulces lēmumu par biedrības inkorporāciju, valde paziņo latviešu sabiedrībai, ka to izdarījusi: 21. oktobrī advokāts Šekters savā kabinetā pasludinājis un izsniedzis HLB valdei dokumentus, ka Ontario provinces valdība Hamiltonas latviešu biedrību likumīgi atzinusi, to inkorporēdama kā kultūrālu bezpeļņas organizāciju, izstrādādama biedrībai pieņemamu konstitūciju resp. noteikumus, uz kuŗiem pamatojoties, tā var darboties. Ar šo inkorporācijas aktu, apstiprinātas valdes amatpersonas: priekšnieks Aleksandrs Geske (162 E — 42nd St., tel. 385-1584), sekretārs Pēteris Zariņš (34 Stanly Ave., tel. JA 8-5464-, kasieris Jūlijs Martinovs un biedrzinis Donats Skrūzmanis.

◎ Kad 6. novembrī Hamiltonas apkārtnē atklāja briežu medību sezonu, mednieki no malu malām steidzās uz mežiem, lai pārbaudītu savu laimi, kā arī medību mākas. Līdz šim sekmīgākie mednieki bijuši J. Jaunzemis, Ž. Lapuķis, J. Žulerons un H. Leitis. Briežu mednieki no ziemeļiem vēl nav atgriezušies ar saviem lomiem.

◎ Latviešu mednieku un makšķernieku klubs 25. novembrī plkst. 4 pēcpusdienā rīko groziņu vakaru ar filmas izrādi kluba mītnē Lielupē. Divas nedēļas vēlāk, 9. decembrī, notiks „tītaru" šaušana. Visi ir laipni ielūgti.

VINIPEGA

◎ Līdzīgi iepriekšējiem gadiem, Vinipegas latviešu biedrības izdevums „Informātors" aicina tautiešus „atpirkties" no Ziemsvētku apsveikuma kartīšu sūtīšanas, šai vajadzībai paredzēto summu iesūtot biedrības sekretārei Ilgai Štauverei (73 Clayton Dr., Winnipeg 8). Ziedotāju vārdus kā „atpirkušos" no svētku apsveikumiem publicēs „Informātorā". Atpirkšanās pieteicama līdz 5. decembrim. Saziedotos līdzekļus nodos Vinipegas latviešu ev.-lut. Sv. Krusta draudzes svētdienas skolai.

LATVIJAS VALSTSSVĒTKI HAMILTONĀ

No kreisās: svētku runas teicējs A. Vinčels, lietuviešu pārstāve Zita Prunska, DV Hamiltonas nodaļas priekšsēdis E. Pulciņš, igauņu pārstāve M. Kolsi, Hamiltonas pilsētas galva V. Kops, sarīkojuma norises vadītāja B. Upīte un godinātais Lāčplēša kaŗa ordeņa kavalieris J. Kapteinis.

Foto: J. Gailītis

Toronto latviešu kreditsabiedrība

Latvian (Toronto) Credit Union Limited

491 College St., Toronto 4, Ont.
Telef. 924-2775

maksā

4½% par noguldījumiem

Kreditsabiedrība izdara visas parastās banku operācijas, izsniedz aizdevumus, pieņem maksājumus par telefonu, elektrības, gāzes un ūdens lēsēm, izdara naudas pārvedumus un izsniedz ceļotāju čekus.

REIZĒ AR NAUDAS NOGULDĪŠANU VAI AIZDEVUMU IZSNIEGŠANU KREDITSABIEDRĪBA IZDARA DZĪVĪBAS APDROŠINĀŠANU LĪDZ $2000.00 vai $5000.00.

Birojs atvērts darbdienās no pl. 12—8 vakarā.

ANDREJSONS
APDROŠINA
463-7313

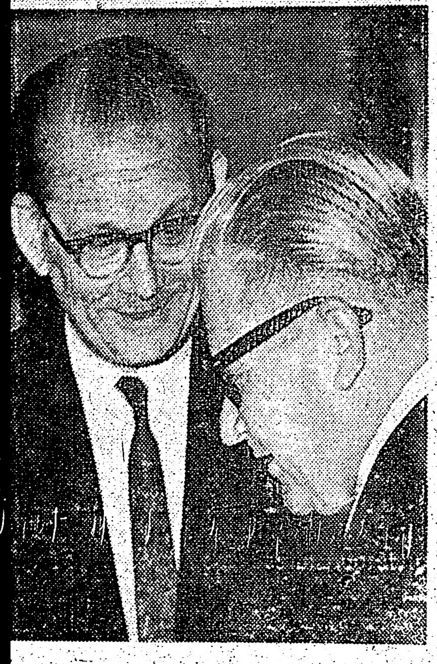

...istauts (augšējā uzņēmumā pa kreisi), ...l iepriecināja ar tautas dziesmām. Uz... Intenberga un Skaidrīte Darkēvica. — ... pārrunā kādreizējo cīņu gaitas; no... kontroliere Džūna Marksa, kas savu ...s par koncertu ar LNAK valdes priekš-
Foto: J. Liģers

...NTO ZIŅAS

...referēs par moderno architektūru.

● Sv. Jāņa draudzes gadskārtējais Ziemsvētku tirdziņš notiks baznīcas telpās 2. decembrī no plkst. 10—6 vakarā. Bagātīgā izvēlē dāvanām būs dažādi latviski priekšmeti, daiļamatniecības izstrādājumi, rotas lietas, grāmatas, skaņu plates u.c. Dāmu komiteja gādājusi arī par loteriju un kafijas galdu ar cepumiem.

● Latviešu nama valde sasauc visu akciju turētāju un organizāciju pārstāvju informātīvu sanāksmi 3. decembrī plkst. 5.30 pēcpusdienā Latviešu namā. Sanāksmes dalībniekus lietpratēju komisija iepazīstinās ar saviem atzinumiem par nama turpmāko apsaimniekošanu, vēlamajiem uzlabojumiem un citiem ieteikumiem. Akcionāru gada sapulce paredzēta 14. janvārī.

● TLB sestdienas skolas vecāku sapulcē izraudzītā vecāku padome darbosies šādā sastāvā: priekšsēdis R. Kurzemnieks, sekretāre G. Rāviņa un telpu pārzinis Z. Egle, bet vecāku dežūras mācību laikā pārzinās V. Brumele un L. Čerņenoka. Vecāku padomē darbosies arī visu klašu pārstāvji — L. Kalniņa, M. Lejiņa, F. Pavasars, R. Ruģele, E. Nāgelis, A. Briede, E. Zūlis, V. Grimba, E. Lazda, A. Ozoliņa, M. Aldermane, M. Eglīte, I. Plaude, A. Kļaviņa, A. Plaude, V. Šņuciņa, J. Šmits, M. Kampe, A. Gaiķis un V. Pakalns. Par skolēnu cienastiem sarīkojumos rūpēsies L. Eikena, R. Gaile un M. Māliņa, bet par telpu dekorēšanu V. Klepers. Saskaņā ar skolas noteikumiem vecāku padomes pr-dis R. Kurzemnieks būs arī skolas padomes priekšsēdes vietnieks. Skolas padomi vada pārzine A. Martinsone.

● Sv. Andreja draudzē māc. A. Čops kristījis Ingridu Dainu Treiju, Arvīda un Rutas meitu.

● LNAK padomes vēlēšanās līdz 22. novembrim bija nodotas 710 balsošanas zīmes. Trīs pa pastu saņemtās aploksnes bija bez nosūtītāja adreses, tādēļ saskaņā ar vēlēšanu noteikumiem atzīstamas par nederīgām. Visiem vēlētājiem ieteicams pirms balsošanas rūpīgi izlasīt vēlēšanu instrukciju, kurā publicēti kandidātu saraksti aizmugurē. Vēlēšanu komisija balsu skaitīšanu nolikusi 2. un 3. decembrī

...torā". Atpirkšanās pieteicama līdz 5. decembrim. Saziedotos līdzekļus nodos Vinipegas latviešu ev.-lut. Sv. Krusta draudzes svētdienas skolai.

Jauns saturs jālej jaunos traukos

Milvokos rīkotajā Latvijas valsts dibināšanas atceres sarīkojumā Minesotas universitātes prof. Jānis Peniķis ap 300 apmeklētājiem teica: „1918. gada 18. novembri varam uzskatīt par pirmo cēlienu latviešu tautas politiskajā drāmā. Tas bija lielisks sasniegums tā laika apstākļos, bet to nevaram uzskatīt par nobeigumu. Ir jādomā par jaunām formām, kurās ieliet latviešu tautas brīvības ilgas. Nākotne piederēs tiem, kas jaunu saturu spēs ieliet jaunās formās!"

Savas runas sākumā prof. J. Peniķis norādīja: ja apstākļi nemainīsies, tad latviešu tauta dzimtenē jau pēc dažiem gadu desmitiem būs lielās briesmās sistēmatiskās pārkrievināšanas dēļ. Aiz humānisma saukļiem Pad. sav. izaugusi visreakcionārākā vara, kāda jebkad pasaulē bijusi. Taču ar šo varu ir saistīts mūsu valsts turpmākais liktenis. Ja 1917. gadā nebūtu notikušas divas revolūcijas, — teica runātājs, — tad iespējams, ka šobrīd mēs nepieminētu 1918. gada 18. novembri. Ja Krievijā nebūtu sabrukusi cara valdība, tad daudzas šai valstī iekļautās mazākās tautas nebūtu varējušas deklarēt savu valstisku neatkarību.

Paradoksāli, — tālāk uzsvēra prof. J. Peniķis, — ka boļševiku revolūcija, kuŗu pieminam kā latviešu tautas lielāko postu, reizē arī deva iespēju nodibināties neatkarīgai Latvijai. Esam nonākuši tādā stāvoklī, kādā bijām pirms 1918. gada. Ir jāsāk no jauna, un — ir laiks domāt, kā sāksim. Velti tērēsim laiku, ja skatīsimies tikai atpakaļ; ir jāskatās uz priekšu, uz apstākļiem, kādos varam domāt par brīvās Latvijas atjaunošanu. Pēc prof. Peniķa domām Eiropas apvienošanas centieni ietekmēs Austrumu un Centrāleiropas likteni un nākotni. Nacionālisms, par spīti uzspiestajai ideoloģijas glazūrai, ir spēks, kas tur nav salauzts, bet laužas uz āru. Šis laiks ir imperiju beigu laiks. Austrumeiropā ir iesācies pēdējās imperijas gals, un padomju varas pamatos radušās neaizcementējamas plaisas.

Īsu runas konspektu prof. J. Peniķis teica arī angļu valodā, lai runas saturā ieskatu gūtu arī cittautu viesi.

Sarīkojumu ievadīja prāv. B. Baginska lūgšana un Milvokos šogad prezidējošās organizācijas — DV apvienības prka V. Aparjoda uzruna. Latviešus sveica Milvoku pilsētas vecākā pārstāvis un lietuviešu un igauņu organizāciju vadītāji. Rakstveida sveicienus bija sūtījuši Viskonsinas gubernātors Novls (Knowles), senātors Proksmairs (Proxmire) un ASV tautas vietnieku nama loceklis Kl. Zablockis.

Sekojošajā koncertā piedalījās mineapolieši Jānis Zemjānis (vijole), Guna Kalmīte (klavieres) un visi trīs Milvoku koŗi diriģentu V. Aparjoda un E. Brusubārdas vadībā. Sarīkojuma norisi angļu un latviešu valodā vadīja Maija Peniķe. —rč—

Pēc Brāļu kapu iesvētīšanas LKIA goda sardze pie ASV un LKIS karogiem stāv (no kreisās) O. Vīksna, V. Ābrams, A. Čukuls, J. Zīkmanis, E. Kundziņš un J. Gališ. Uzņēmumā redzamais ir oriģinālais pirms 50 gadiem dzimtenē dibinātās Latvijas kara invalīdu savienības karogs, kuru turpina lietot svešumā izveidotā Latviešu kara invalīdu apvienība. Foto: B. Rozītis

Iesvētīti Brāļu kapi svešumā

Vairāk nekā 100 dalībnieku, kas bija ieradušies ne tikai no Ņujorkas un tās apkārtnes, bet arī no Čikagas, Klīvlendas, Vašingtonas, Toronto un citām vietām, 11. novembrī pulcējās veterānu mītnē Rotā, lai piedalītos LKIA ASV izbūvējamo Brāļu kapu atklāšanā un iesvētīšanā netālajā Katskiļu kalnu kapsētā. Vējā plīvinot LKIA goda sardzes turētajiem ASV un LKIS karogiem un pieskaņotos iedegtajai svētnai liesmai, piemiņas plāksni pie Brāļu kapu ieejas atklāja Latvijas sūtniecības Vašingtonā padomnieks Dr. A. Dinbergs, uzrunā pakavējoties pie Latvijas cīnītājiem kā pagātnē, tā tagadnē un atzīstot, ka šis patiesām ir piemineklis tēvzemei un brīvībai, kā lasāms atklātajā plāksnē.

Pēc Latvijas himnas Brāļu kapus iesvētīja Latvijas ev.-lut. baznīcas archibīskaps A. Lūsis, asistējot Ņujorkas draudzes mācītājam R. Zariņam un LKIA mācītājam V. Rollem. Svētrunā archibīskaps norādīja, ka katra apzinīga tauta ir lepna uz saviem cīnītājiem un varoņiem, tādēļ ir cildeni, ka arī svešumā radīti Brāļu kapi. Māc. V. Rolle runāja par nīcību un nemirstību.

Kad archibīskaps bija iesvētījis Brāļu kapu pieminekli un zemi, nolasīja pirmo 10 aizgājēju vārdus, kuŗu urnas ievietos altāra platformā. To vidū bija karavīri K. Šmits, P. Rožkalns, A. Teteris, O. Zaļaiskalns u. c. No Lāčplēša kara ordeņa kavalieru biedrības J. Puriņš nolika vainagu, arī LKIA ASV valdes pr-dis R. Ancāns un T. Čaure no studenšu korporācijas Gaujmaliete. Iesvētīšanas ceremonijas nobeigumā 15 gadus vecais Gvido Ancāns nodeklamēja L. Breikša balādi „Brīvības piemineklis".

Svētku aktu pēcpusdienā Rosas sarīkojumu zālē ar uzrunu ievadīja LKIA ASV valdes pr-dis R. Zariņš, bet svētku runu teica Lāčplēša kara ordeņa kavalieris Dr. J. Puriņš, izceļot latviešu karavīru gaitas abos pasaules karos, pakavējoties pie Lāčplēša ordeņa vēstures un cildinot to vīru uzņēmību, kas svešumā izveidojuši Brāļu kapus. Māc. V. Rolle pauda pārliecību, ka latviešu pašreizējā paaudze nav mazāk patriotiska par, piemēram, Cēsu skolnieku rotas zēniem, kas brīvības cīņu laikā pameta skolas solus, lai aizstāvētu jauno valsti.

Lielo apsveicēju virkni ievadīja LKIS dibinātājs P. Līcis, uzsverot, ka latvieši par savu zemi cīnījušies gan strēlnieku rindās un Latvijas atbrīvošanas cīņās, gan arī otrā pasaules kaŗā. Tālākajā norisē sveica archibīskaps A. Lūsis, no Ņujorkas latviešu ev.-lut. draudzes māc. R. Zariņš, no Vilimantikas draudzes un Latviešu leģiona mācītāja E. Kociņa Austrālijā māc. V. Rolle, no Latviešu juristu biedrības E. Kerno, apliecinot, ka Brāļu kapu izbūvē viss līdz šim noticis pareizi un likumīgi, no Čikagas vanagiem un vanadzēm V. Hermane, no studenšu korporācijas Gaujmaliete T. Čaure un no LKIA Klīvlendas kopas J. Zikmanis, nododot čeku Brāļu kapu izbūves turpināšanai. Daudz bija arī rakstveida sveicienu, to vidū no Latvijas sūtniecības Vašingtonā vadītāja Dr. A. Spekkes, Latvijas diplomātiskajiem pārstāvjiem Rietumvācijā un Zviedrijā R. Liepiņa un J. Tepfera, BPLA un ALAs valdes pr-ža P. Lejiņa, Latvijas ev.-lut. baznīcas virsvaldes prezidenta P. Eglīša, Plkv. Kalpaka bataljona valdes un Latviešu virsnieku apvienības pr-ža A. Krīpena, Austrālijas DV zemes valdes pr-ža V. Māliņa, Rotas labvēļiem R. un A. Hiršiem u. d. c. Apsveikumus nolasīja vakara vadītājs E. Kundziņš.

Svinīgo aktu pabeidza Valentīna Hermane, nolasot īpaši šim gadījumam sacerēto „Brāļu kapi svešumā" un citus patriotiskus dzejoļus.

Sekojošajā koncertā soprāns Skaidrīte Prince dziedāja A. Dārziņa, B. Skultes un A. Okolo—Kulaka dziesmas, tenors Ārijs Kellijs E. Melngaiļa un J. Ķepīša darbus, bet pianiste Alīse Dzirkale—Cenne atskaņoja A. Kalniņa „Balādi". Bez solo dziesmām abi dziedoņi iepriecināja arī ar duetiem — J. Mediņa „Naids" un A. Žilinska „Karogs". Koncerta nobeigumā LKIA ASV valdes pr-dis R. Ancāns pateicās tautiešiem par atsaucību Brāļu kapu izbūvē un iepazīstināja viesus ar to projekta autoru arch. A. Adamsonu, kas, tāpat kā visi mākslinieki un dzejniece V. Hermane, saņēma ziedus.

Vēlā vakara stundā visi atkal pulcējās Brāļu kapos, lai noskatītos, kā iedegas un gaišojas altāri. Īsu svētbrīdi tur vadīja māc. V. Rolle.

Saviesīgajā daļā sirsnībā tikās kādreizējie cīnītāji ar tiem, kas mu un darbu sekmētājiem, apsveicot arī šīs dienas sarīkojuma „bērnus"—apvienības priekšnieku R. Ancānu un gleznotāju H. Baumani.

Svētdienas rītā viesi pulcējās pie jaunceltās Meža mājas, kurā iesvētīja māc. V. Rolle, izteicot pēc tam pateicību projekta izbūves daļas vadītājam E. Bankeram un viņa palīgam A. Kukulim, kuŗiem LKIA dāmu komitejas pr-ce Z. Lice pasniedza ziedus. Dz.

Valstssvētki Grand Rapidos...

Likās, ka Latvijas valstssvētku svinības Grand Rapidos šoreiz bija guvušas it kā jaunu skaņu, kuŗu izjuta daudzie apmeklētāji, noklausoties divas jauniešu patriotiskās deklamācijas, Voldemāra Korsta svētku runu un jauktā koŗa dziesmas dir. R. Zuikas vadībā, kā arī priecājoties par izteiksmīgo skatuves dekorējumu.

Pēc dievkalpojumiem latviešu baznīcās 18. novembra vakarā un 19. novembra rītā svētku laicīgā daļa risinājās Latviešu biedrības namā. To ievadīja Latviešu organizāciju padomes pr-dis P. Golts ar uzrunu. Richards Bačāns deklamēja Andreja Eglīša „Es tēvu zemei noliecos", bet Lūcija Kūlniece — Veronikas Strēlertes „Augšāmcelšanās".

V. Korsta svētku runā nebija neviena izskaistināta vai ar lieku patosu teikta vārda, tā bija labi pārdomāta, lietišķa, mērķtiecīga un atbilda šāsdienas reālitātēm. Tādu grandrapidieši dzirdēja pirmo reizi. Runātājs uzsvēra, ka 18. novembris nav ne atceres, ne sēru, ne skaistu vārdu runāšanas brīdis, bet gan apņēmības un cīņas diena. Pie tam šī cīņa nav tikai pienākums, bet parāda atmaksa savai valstij, kas šobrīd izpaužas darbā Latvijas un latviešu tautas saglabāšanai. „Tādēļ nepieciešama reāla domāšana un reāli mērķi," teica runātājs. Viņš izgaismoja arī sabiedriskā un nacionālpolītiskā darba atšķirības, jaunās paaudzes iesaistīšanos kopīgajos pasākumos un mērķtiecīgos veikumus viņa vadītajā organizācijas Americans for Congressional Action to Free the Baltic States Ilinojas nodaļā, kuŗiem bija vajadzīga ne tikai plānošana, bet ziedošanās un līdzekļu ieguldīšana.

Jo sirsnīgi bija svētku viesu sumīnājumi pēc V. Korsta runas.

Koris, nodziedot sešas dziesmas, apliecināja saskanīgu un jauku sniegumu, par kuŗu klausītāji neskopojās ar aplausiem. Koristes bija tautas tērpos. Visiem, kas palīdzējuši celt šī izcilā brīža nozīmi, pateicās Latviešu organizāciju padomes priekšsēdis Golts un paziņoja, ka svētku runātājs atteicies no ceļa izdevumu atlīdzības ar paskaidrojumu, ka par darbu Latvijas labā nekāda atlīdzība nepienākas. Svētku nobeigumā notika kopīgs „groziņu azaids", kuŗš aizritēja jaukā sirsnībā.

Ja sarīkojums pelnījis arī kādu kritisku vārdu, tad vienīgi to, ka, ievadot Latvijas dibināšanas 50. gadu, kuŗu plaši atzīmēs nākošajā gadā, būtu bijis lietderīgi informēt amerikāņu sabiedrību, izmantojot kādu radioraidījumu vai televīzijas stacijas starpniecību, amerikāņu baznīcas, laikrakstus u.c. Salīdzinot ar sākuma gadiem, kontakts ar amerikāņu sabiedrību, šķiet, samazinājies. Kaut kādas kļūdas vai cita iemesla dēļ arī ne visi latvieši bija saņēmuši aicinājumu piedalīties valstssvētku svinībās. V. Z.

...un Rocestrā

● Latvijas neatkarības 49. gadadienas svinības ievadīja dievkalpojums Miera baznīcā, sprediķojot māc. T. Zīrakam. Draudze, pieminot tēvzemes gaišāko dienu, aizlūdza arī par komūnistu nogalinātajiem šīs despotiskās varas 50 gados. Pēc tam YWCAs zālē notika svētku akts, kuŗu atklāja draudzes pr-ks Fr. Kalniņš. Svētku runu teica Brokportas skolotāju kolledžas prof. R. Zaļups, vēsturiskā skatījumā pakavēdamies pie Latvijas likteņa un pauzdams Dieva gribas nemainīgumu tautu liktenos. Svētku koncertā dziedāja Sirakūzu latviešu biedrības jauktais koris brīvmākslinieka N. Baloža vadībā. Šī labi saliedētā dziesmotā vienība sniedza kuplu latviešu komponistu dziesmu devumu, no kuŗām vairākas vajadzēja atkārtot. Ar pāris tautas dejām uzstājās vietējās DV apvienības kopa Vanadziņš M. Zariņas vadībā. Kā dievkalpojums, tā laicīgās daļas programma bija saistījusi daudz apmeklētāju. — Latvijas neatkarības dienu ar aktu un priekšnesumiem atzīmēja arī draudzes svētdienas skola. To atklāja skolas pārzine H. Vilka, bet akta runu lasīja 13 gadu vecais Viesturs Timrots. Sekoja deklamācijas un klavieŗu priekšnesumi. A. Sed.

☆ Sēgenā, Bavārijā, 29. oktobrī mūžībā aizgājis Latvijas pirmais ģenerālkonsuls Vācijā un vēlākais Latvijas bankas ģenerāldirektors Edgars Švēde. Dzimis 1880. gadā Valmierā tautiskās atmodas laikmeta darbinieka Vilipa Švēdes ģimenē, viņš jau agri ieauga nacionālo ideju un hernhūtisma gara pasaulē. Piedalījies pirmā pasaules kaŗa cīņās, viņš kā eksperts finanču jautājumos bija viens no miera sarunu dalībniekiem 1920. gadā Maskavā. E. Švēde trimdā darbojās arī par Latvijas sarkanā krusta pilnvarnieku.

Kad klauvētājs klauvē

LATVIJAS VALSTSSVĒTKU SVINĪBAS LIONĀ

Liona nav lielākais latviešu centrs Francijā. Šai pilsētā latviešu skaits nepārsniedz trīs vai četrus desmitus, taču darbības ziņā tie pelnījuši atzinību, pat apbrīnu. Viņu dzīvi un centienus visvairāk raksturo ienkāršā sirsnība un kopīga darba prieks. Kaut bijušo kaŗavīru arī Lionā paliek arvien mazāk, vēl tomēr spēcīgi deg nu jau patālu pagātnē iegrimušo cīņu laikā saliedētā sirds degsme, kas saista šīs pilsētas latviešus ap vietējo DV nodaļu, kuŗu vada A. Lediņš. Aktīvi ir ne tikai nodaļas valdes locekļi, bet arī katrs biedrs, pat tautieši, kas DV saimei nav piebiedrojušies. Liekas, šis būs iemesls, kādēļ Lionas latviešu darbība nav apsikusi.

Latvijas valstssvētku atzīmēšanai DV Lionas nodaļa šogad bija izvēlējusies 11. novembri, jo tā ir ne vien tradiciju, bet vispār nozīmīga diena mūsu tautai. Bez tam, izvēloties svinībām Lāčplēšu dienu, Lionas sabiedriskajiem darbiniekiem dota iespēja piedalīties svētkos arī citos latviešu centros, piemēram, Parīzē vienu nedēļu vēlāk.

Lionā valstssvētku svinības sākās ar māc. E. Lappuķes vadītu dievkalpojumu vietējā ev.-lut. baznīcā. Mācītājs svētrunā sevišķi izcēla cerību un uzticību — šīs abas neatsveŗamās vērtības tiklab kaŗavīriem kaujās, kā šajā dienā iesvētītajai jaunavai. Ilzes Gaņēres—Jakovičas spēlēto ērģeļu pavadījumā spēcīgi izskanēja Latvijas himna.

Svinīgajā valstssvētku aktā šogad bija kavēts ierasties Latvijas diplomātiskais pārstāvis Francijā K. Bērends. Viņa sveicienus nodeva Latviešu apvienības Francijā pr-dis E. Lappuķe. Akta dalībniekus sveica arī vietējo lietuviešu pārstāvis.

Šai svinību daļā sevišķi atzīmējama rakstnieka Arnolda Apses piedalīšanās. Nesenās sasirgšanas spiests, viņš bija atlicis izkārtoto plašo turneju pa Angliju, bet tomēr jau paguvis apmeklēt Strasburgas tautiešus viņu rīkotajās svinībās. Uzrunā lioniešiem viņš vedināja klausītājus uz pārdomām par latviskuma gaitu ar līdzpaņemto „Vēstuli no Klosteŗkalna", kuŗā paudās trimdā, jo Klosteŗkalna vientulība tāda ir. Bet tajā nospodrinās atziņas. Noklausoties šo apcerējumu, atmiņā sevišķi iespiedās latviskais sīkstums un spīts izturēt visus pārbaudījumus un pat pazemojumus, lai ar darba prieku sasniegtu mērķi — palikt īstam latvietim un nezaudēt gaišu ticību nākotnei. Šī nesatricināmā ticība ar apbrīnojamu skaistumu un klauvētāja neatlaidību parādījās arī Arnolda Apses lasītajos divos jaunākajos dzejoļos, kas veltīti Latvijas neatkarības dienai.

Iepriecināja arī jaunās paaudzes pārstāvji, kas skandēja mūsu dzejnieku darbus. Svētku akts izskanēja ar pacilāti nodziedāto Daugavas vanagu dziesmu.

Dažreiz runā par svinībām, kuŗas pievīlušas dalībnieku ilgas paņemt no tām līdz jaunu sparu krūtīs. Lionā notikušās tādas nebija: saviesīgajā vakarā, kuŗā A. Apse vēlreiz lasīja savus dzejoļus, šoreiz no krājuma „Saules puķes", visus vienoja silta tuvības izjūta un paļāvīga pārliecība, ka arī latviešiem reiz atkal plauks vasara. Latviskas dziesmas drošās balsīs skanēja līdz vēlai atvadu stundai. A. V.

Vai esat nokārtojuši abonementu?

SAVIENOTAJĀS VALSTĪS

KALAMAZŪ

● Kādreizējam Latvijas piensaimniecības centrālās savienības direktoram Teodoram Kalniņam 15. novembrī piepildījās 85 mūža gadi. Viņš pievērsies piensaimniecībai jau 1907. gadā, izglītojies Hamelnas piensaimniecības institūtā Vācijā. 1910. gadā viņa ierosmē nodibināta Mazsalacas piensaimnieku sabiedrība, kas toreiz bija viena no pirmajām Latvijā, un, Kalniņš tās koppienotavā darbojās par vadītāju līdz 1912. gadam. Pēc tam viņš 8 gadus darbojās Krievijā, kur Ķijevas apgabalā noorganizēja ap 150 koppienotavu. Pēc pirmā pasaules kaŗa atgriezies dzimtenē, Kalniņš uzsāka darbu Latvijas lauksaimniecības centrālbiedrībā, organizēdams jaunas piensaimnieku biedrības. Nodibinoties Latvijas piensaimnieku centrālajai savienībai, viņš stājās tās darbā, strādājot nepārtraukti 24 gadus. Pēdīgi T. Kalniņš bija Latvijas piensaimnieku savienības direktors-rīkotājs un Latvijas kooperātīvo pienotavu savienības pēdējais vēlētais valdes priekšsēdis. Latvijas valdība, novērtējot T. Kalniņa sekmīgo darbību, apbalvoja viņu ar Triju zvaigžņu ordeni un Nopelnu krustu. E. T.

● No autokatastrofā gūtiem iekšējiem ievainojumiem 12. oktobrī Plainvilles slimnīcā 60 gadu vecumā mirusi Pauline Saleniece, kuŗu pēdējā gaitā uz Riversaides kapsētas latviešu kapiem 18. oktobrī izvadīja prāv. J. Turks. Aizgājējas darba gaitas dzimtenē aizvadītas Vadakstes dzirnavās, viņa bijusi arī aktīva aizsardze un teātŗa darbiniece. Arī Kalamazū viņa rosīgi piedalījās sabiedriskajā darbā, būdama vanadze, Sv. Jāņa draudzes dāmu komitejas aprūpes daļas vadītāja un amerikāņu „Zelta zvaigžņu" mātes organizācijā. Par nelaiķi skumst vīrs Hermanis Salenieks un meitas ģimene. Viens P. Salenieces dēls miris Latvijā, otrs — Aivars Salenieks — 1952. gadā krita Korejā.

● Latviešu biedrības aicinājumā 12. novembrī notika visu organizāciju pārstāvju kārtējā sadarbības sanāksme, izšķiŗot nākošā gada sarīkojumu dienas. Sanāksmi vadīja Latviešu biedrības pr-ks O. Reinvalds. Pirmajā pusgadā paredzēti šādi sarīkojumi: 6. janvārī koŗa Dziesmu Vairogs eglītes vakars; 20. janvārī E. Maršaua (no Austrālijas) koncerts; 28. janvārī Latviešu skolas Draudzīgā aicinājuma atcere; 10. februārī DV apvienības sarīkojums; 24. februārī Mednieku - makšķernieku kluba sarīkojums; 9. martā korporāciju kopas Kalpaka vakars; 16. martā DV apvienības gadasvētki; 30. martā pianista H. Goodes koncerts; 7. aprīlī Sv. Jāņa draudzes garīgs koncerts; 20. aprīlī Kalamazū vīru koŗa koncerts un Latviešu biedrības dāmu komitejas balle; 27. aprīlī latviešu ev.-lut. draudzes pavasara svētki; 11. maijā Sv. Jāņa draudzes ziedoņa svētki; 18. maijā koŗa Dziesmu Vairogs koncerts; 26. maijā latviešu skolas izlaiduma akts, 2. jūnijā skautu un gaidu pavasara svētki.

MINEAPOLE

● Jaunā gleznotāja Zigrīda Sloka Sv. Paula latviešu ev.-lut. draudzes namā Mineapolē bija izstādījusi 23 darbus — 20 eļļu, 3 grafikas un zīmējumus. Izstādē guva atzinību, un mākslinieces var būt apmierināta ar panākumiem: divās dienās skatī apmeklēja ap 300 interesentu, nopērkot trešo daļu no gleznām. — Zigrīda Sloka gleznniecību studējusi Karlsrūē, Vācijā, un Minesotas universitātē. Līdz šim viņa piedalījusies izstādēs Eslingenā, Nirnbergā un Minchenē (Vācijā), Ziemeļamerikas latviešu kultūras fonda izstādē Klīvlendā, Redingā, Ņujorkā, Sanfrancisko, un protams, Mineapolē un St. Paulā, gūstot atzinību par saviem darbiem starptautiskajā izstādē Eslingenā un Minesotas universitātes prēmiju. Andr. L.

● Uz mūža 70 gadiem 13. novembrī atskatījās sabiedriskā darbiniece Anna Ezerkalne, kas dzimusi Talsu apriņķī, kur vecākiem piederējusi lauksaimniecība, beigusi T. Cirkela tirdzniecības skolu un pēc apprecēšanās ar tālbraucēju kapteini 1922. gadā pārcēlusies dzīvot uz Ventspili, kur darbojās vietējā draudzē līdz brīdim, kad 1944. gadā nācies doties bēgļu ceļos. Laiku nodzīvojusi Regensburgas nometnē Vācijā, viņa 1949. gadā kopā ar meitu Almu izceļoja uz ASV un apmetās uz dzīvi Mineapolē, kur ieceļojušo latviešu apzināšanu jau bija uzsācis māc. P. Langins, vadot pirmos latviešu dievkalpojumus amerikāņu baznīcā. Gavilniece tūlīt pievienojās šim darbam, kā rezultātā izveidojās Mineapoles un St. Paulas latviešu ev.-lut. draudze. A. Ezerkalne kopš nodibināšanas visu laiku ir dāmu komitejas valdes locekle, ieņemot dažādus amatus, bet pēdējos gados būdama priekšnieces vietniece. Jubilāre piedalījās arī DV apvienības dibināšanā un ir rosīga vanadžu kopas dalībniece visus gadus. Par sekmīgu darbu viņa saņēmusi ASV DV goda rakstu. — Sumināt jubilāri bija ieradušies daudzi draugi. Lūgšanu teica prof. Dr. E. Šmits, draudzes un tās dāmu komitejas vārdā ar dāvanu sveica komitejas pr-ce E. Zintniece, DV apvienības un vanadžu vārdā ar dāvanu sumināja bet ar ziediem M. Grudulis. Jubi- ● Latviešu biedrības aicinājulāre turpina strādāt algotu darbu, dzīvojot kopā ar meitu Almu un znotu Nikolaju Rasiņu, kas abi ir pazīstami sabiedriski darbinieki. K.

GRAND RAPIDI

● Vanadžu kopas rīkoto bērnu karnevālu 5. novembrī atklāja A. Bergmane. Sarīkojums bija samērā labi apmeklēts. Godalgojot labākās maskas, balvas saņēma Virsaitis (Jānis Jansons), Rudens lapa (Daina Pastare), Brūtes pāris (Eriks un Andrejs Zušmanis), Gaņiņš (Valdis Zušmanis), Žagata (Monika Daukste) un Sarkangalvīte (Vita Taube). Rotaļas vadīja E. Brūna, spēlēja jauniešu orķestris J. Sulaiņa vadībā; bija gādāts arī par mazo pacienāšanu un pārsteigumiem.

● Salīdzinot ar dažiem agrāk notikušajiem koncertiem, Vācijas viešņas Ludmillas Sepes - Esēs operešu āriju pēcpusdiena 12. novembrī bija labi apmeklēta. Mākslinieces saņēma daudz sumīnājumu un ziedus, bet daļa apmeklētāju nožēloja, ka nav dziedāti arī latviešu komponistu darbi. Uzmanīgs pavadītājs pie klavierēm bija pianists Valdis Treimanis.

● DV apvienības rīkoto lāčplēšu, kaŗa invalīdiem un pārējiem latviešu karavīriem veltīto vakaru 11. novembrī atklāja apvienības pr-ks A. Balodis. Aktā godināja klātesošos lāčplēšus R. Vēliņu, prof. R. Markusu un J. Laucī. Par tematu „Vai patriotisms ir novecojis?" runāja prof. R. Markus. Jaukus brīžus sagādāja jaunieša piedalīšanās vakara programmā, savu veiksmi rādot jaunajai klavierniecei Vitai Liepiņai, tāpat mūzikā un vokāli apdāvinātajam Richardam Bačānam, kamēr Lūcija Kūlniece sniedza melodeklamācijas, bet Elvīra Brūna deklamēja dzejoļus. Rīkotājiem lāčplēšu vārdā pateicās R. Vēliņš. Gaumīgu skatuves gleznojumu bija devusi J. Rumberga. Turpinājumā bija Mārtiņu sarīkojums, kurā spēlēja J. Sulaiņa kapella.

● Stenvudā pie Bigrapidiem sava dēla lauku īpašumā zemes gaitas beigusi 91 gadu vecā Doroteja Berga. Lielāko daļu mūža pavadījusi Rīgā, viņa tomēr vairāk mīlēja lauku klusumu, tādēļ lielāko daļu laika bija spiesta pavadīt gultā, justies samērā labi, darināja rokdarbus un lasīja grāmatas. Nelaiķi izvadīja 15. novembrī no Edžebines bēru nama Grand Rapidos un guldīja zemes klēpī Vudlauna kapsētā, izvadīšanu vadot māc. Kr. Hermanim. V. Z.

FADING PAGES

TOWN & COUNTRY
REAL ESTATE LTD.

V. PALMA PĀRSTĀVIS
377 Glengarry Ave., Toronto 12, tel. 782-7246

NEMAKSĀJIET VELTI ĪRI. IZMANTOJIET MŪSU IZDEVĪGO KREDĪTPLĀNU UN MAZĀS IEMAKSAS. IEPĒRCIET PAŠI SAVUS ĪPAŠUMUS!

Danforth — Broadview: Atsevišķa 8 istabu dubultķieģeļu māja, 2 virtuves, eļļas apkure, garāža. Kopīgā cena $ 25.500, iemaksa $ 4.500.

Greenwood — Jones: Atsevišķa 7 istabu māja, 2 virtuves, eļļas apkure, garāža. Kopīgā cena $ 19.500, iemaksa 2.500.

Yonge — Lawrence: Atsevišķs 5 istabu bungalovs, eļļas apkure, garāžas iespējas. Kopīgā cena $ 19.900. iemaksa $ 4.900.

UZTICAMIEM MĀJU PIRCĒJIEM PALĪDZAM IZTRŪKSTOŠO VAI VISU NAUDU IEMAKSAI SAGĀDĀT BEZ GALVINIEKIEM UZ 6 GADIEM UZ VISIZDEVĪGĀKIEM NOTEIKUMIEM. ZVANIET MUMS NESAISTOŠAI INFORMĀCIJAI. MĀJAS LIELĀ IZVĒLĒ VISĀ PILSĒTĀ.

MĒRKAĶ UN MĀRTIŅZOSS

PĒC ILG STUDŠAN NO GRĀMAT NORAKSTĪJS KRIŠS ĶEPAL

Pavisam senes laikes, ka pasoul vēl dzīvej tikei mūs pierme senč mērkaķ, dzīvšen bij pavisam lab un vienkārš. Ne viņem bij jāiet kārdienestē, ne ougstes skoles, pat mājs morgidž un īrs noud viņem nebij jāmakse. Torēz vis dzīve radīb karnajes ar astem kok zares un ēd banāns. Un tā mērkaķ nezinej ne rīt, ne vakar, jo uz biedrīb pilnsapulcēm viņ negāj un avīzs nelasej. Tajā laike „Latvij Amerikē" vēl gan neiznāc, bet tos cits avīzs viņ a nelasej.

Tālab mūs pierme senč varēj dzīvt viene mierē, neviens viņš netraucēj, un viņ cits a netraucēj. Tā bij vien stipr un izturīg tout. Nekād asimlēšanes va nolūšan no touts dzīve kok nevarēj notikt. Bet cik ilg tād mērkaķ a var tūrties a astem kok zares? A laik viens otrs va nu aiz apnikum, va aiz nogurum nokrīt no kok zemē. Piermeis mērkaķs, kas nokrit no sov kok uz zems, izskatjes pavisam jocīgs, un cit mērkaķ pa viņ sāk smietes un izlamej pa Ādam. Bet Ādams pa tād nesmuk uzvešnas palik dusmigs un paķērs aiz kaļ vien cit mērkaķ norāv to a zemē. Nu cit mērkaķ smējes vēl vairāk un nosouc to pa Iev.

Ab nabdziņ nezinēj no koun ko dārt un sāk iet pa mež uz cit pus. Pēc ilg staigšan Ādams a Iev izbrid caur deviņem jūrem un pārkāp deviņem kalnem un nonāc dikt smukē vietē, ko tajē laikē souc pa Pardīz dārz. Tur banān doudz nebij, bet aug liels ābels, plūms, ķirš un krizdols. Ievei uz rēz dikt sagribjas ēst, un viņ tēc, la Ādams norauj kād ābol. Bet līdz ko Ādams ķēres pie ābol, te — ku gādījes, ku nē — nejouk čūsk skrien viņem vierse un grib kost plikes kājes. Ādams no bailēm jēm vag un skrēj, cik tīr plikes kājs varēj. Iev a nebij muļķs un skrēj Ādamam līdz. Pēc tād liel skriešan viņ ab bij dikt noguruš, bet kā mērkaķ viņ vais nevarēj karnetes kok zares, jo no krišan asts bij notrūkuš. Pardīz dārze pie āblem un plūmem a viņ vais netik, un tālab Ādams a Iev izkasej zemē liel al un ielīd tur iekšē.

Va jūs var iedomtes, kas no tād dzīvšan zems alē iznāc? Vesels bars cilēk! Bišķ vēlāk no cilēkiem iznāc piermie letiņ, bet no tādiem letiņem iznāc pašēs beiges riktig ventiņ. Un tad vais dzīvšan nebij tik vienkārš kā senes mērkaķ laikes, bet sākes liel kultūr taisšan uz vell parošan.

Krievel tajē laikē bij izgudrojuš ut pulver, bet ventiņ, gals kopē sabāzuš, iztaisej Piltens bezmer, un no to laik viņ pasoulē tiergšanes notiek pēc mēr un svar. Popē pierme reiz ka vēlēj sov miss, viņ a to mēr svēr un mērej taisn tāpat, kā tagad to dar Miami bīcē. Nepagāļ nemaz ilgs laiks, un ventiņ izdomej pūšames rags, a ko varēj mūzik taiset. Līdz ko Piltens prāger sāk tādes rages pūst, tie gandrīz vis izlieces taisn, un ūdens tecēj pa otr gal ārē.

Bet tād pūšan nevar taist katr dien, un tālab ventiņ izdomej visāds svētks. Sākumē tos gan souc par talkem, jo kultūr viemēr nāk tik pēc liel un grūt strādšan. Pavsares, līdz ko govēm mugurs stiepes pa stalļ griestem un zem kājem rades slapš un mīksts, saimniek rīkoj talks visas males. Dienēs gan tad gaiss tā nelab od, bet vakrēs Piltens prāger vis to smak aizpūt prom, ka nebij nekas palics pār. Cits talks bij bez smak, bet Piltens prāger bij visas klāt kā mazes naglīņs.

Svētks, ka sāk svīnt vēl visāds svētks, ta dzīv ventiņ pusē bij pavisam zaļ. Jums tik vajdzej rēdzt, kā olip svētkes pušš un mēts kāves a olem, tā ka dzeltnums šķīd pa gals. Bet līdz ko metes šūples iekšē, mētam brunč satines ap gal, un tas bij tik fanī. Jānes a gāj lustīg, ka ventmalē sitēs a kalvēm, dedznaj Jāņugun, dzēr al un dziedej. Mežē tad viss melens un brūklens nobradāj, papards zied meklēdam. Tā bij pavisam citād dzīvšan nekā senes mērkaķ laikes, ka viņ varēj ēst tik banāns un a astem kār kok zarēs.

Tālab, līdz ko es salases tāds gudrs vēstur grāmats, man viemēr uznāk liels žēlams. Un uz zooloģiske dārz es nemaz nevar iet. Līdz ko es tur ieraug būrē mērkaķ, man uzrēz ienāk prāte, ka viš man rad gabals, un gribas viņs vis ielaist no būr ārē. Šinē zemē cilēk sovs veces senčs ciepē doudz vairāk nekā mūs ventiņ pusē. Paskates tik ieles, cik joun cilēk smuk izskates. Mut un degens aizoudzs a spalvem, bet mat tik smuk un gar, ka jousmanes, la neuzkāp vierss. Ne tu vais var pastākt, kurš pieder pie vīriešu un kurš pie sievieš kārt. Es nezin, va mērkaķ laikes mas nokļūt tād šķiršan vīres un sieves — vis mērkaķ bij vienād.

Man a vienrēz uznāc tād lust parādīt cieņ savem senčem, un es ilg nedzin bārd un negāj pie frizier. Pa nelaim viena dien pie man atskūles man brūt Dižpāķ Emīš, un līdz ko viš iznāc istabē, sakēr gal rokes un nelabē balsē iebļaves:

„Krīš, kāds tu izskates? Taisn tā kā mērkaķs."

Uz tād sievieš bļaustšanes nav doudz ko klauste, un es mierīgē balsē noprasej:

„Va tu dome, ja mērkaķem nodzīt spalvs ap mut un aizvest pie frizier, va viņ cit mērkaķ soukt pa cilēk? Neviens mērkaķs netēks — ē, mērkaķ, tu izskates kā cilēks! Va es tev souc pa mērkaķ, ja tu sovs mats iztais tā, kā Pops pagast mājē stārķ ligz?" — es skaidr noprasej.

„Ak, es a tev rādes kā mērkaķs?" — mans Emīš uzpūtes no dusmem, apgriezes uz riņķ un aizskrēj pa dorem ārē.

Bet man nelaim a to vēl nebij beidzes. Vien nakt es jut, ka viens grābstes un lien man pa matem. Es domej, ka kāds gangsters grib man tukšē noud mak un žņogs man nost. A viss spēk es abem rokem ķēres mates un — ko domē, es noķēr žork, tik liel kā saimniecs kaķ... Otrē dienē pie gaism es apskat sov istab. Un kā ta — sienē zem gult izgrouzts liels corums. Bez liek domšan es steidzes uz bod pēc pulver, a ko to corum taiset ciet.

Tas iekrit taisn Mārtiņ laikē, un bodē vis plaukt bij piekraut ar beigtem turkem, zosem un pīlem. Man uzrēz ienāc prātē, ka tagad es vārs parādīt savei Emiņei, ci totisks ventiš es vēl i saglābjes, un te viš man vais nesouks pa mērkaķ. Es izmeklej smuk trekn zos, un bodnieks turpat izjēm viss iekšs ārē. Bodnieks paskatjes uz man un noprasej, va ta pildamē pulver es nepierks, a ko to zos piebāzt pill.

„Kā ta," es tēc, „dod tik šorp. Mūs pusē Mārtiņes ēd tikai štopēts zoss." Un tad es atcērjes, ka man vajag to cement pulver, a ko žork corum aiztaist ciet.

Mājes pārgājs, es nopriecjes, cik smuk zos es i nopiercs, taisn tād kā Ventspilē pie tant Ann. Es uzgriez krāsnej viss kloķs, sabēr zosei vēdrē štopjamē pulver un nolik, la cepes. Tūliņ es piezvanej Emiņei un visem šans biedrībs drougem, la sanāk pie man nosvīnt Mārtiņ pa ventiņ modei. Vis bij priecīg nācēj, un tā es vēl aizsteidzes uz aptiek nopierkt kād pudliņ zāls, la mut nepaliek sous. Tāds zoss lops ilg cepas, un man vēl palik laik uzklāt gult un aizķitēt to žork corum.

Taisn tad, ka zoss sāk palikt brūn kā neģers, ienāc šans biedrībs priekšnieks Ješk Puķpodiš a sov Amālij. Sanāc cit ogst amat vīr a sieviem, bet mans Emīš iešļūc pašes beiges un uz man tā šķīb noskatjes. Es nolik uz gald rupmaiz kukul, štovēts kāposts un zos a vis pann pašē vidē. Mans Emīš, laikam, bij jou aizmirs man rad būšan a mērkaķ un uzsmaidej man kā pavsarē dzims teļš. Es pajēm lielē ķēķ tuten un sāk griezt katram pa gablam no sov zoss. Bet līdz ko es bij tics ādei cour, mans tutens atdūres kā pret kriev tank. Va tādei zosei varēj būt tik ciet koul? Es griez pa jaun. Bet mans tutens salieces liks kā zierg loks. Vis sāk uz man skates tā jocīg, un man sāk slapš tecēt pa mugur uz lej. Es gribēj ķert sov zos un skriet uz bod parādt, ka viš man iedevs vec lop, bet Amālij tēc, ka es nav pierads pie ķēķ darbem un viš nāks man palīgē. Viš bišķ pačamdjes ap to putnun, pielieces man pie osem, pusbalsē noprasēj, kālab es tai zosei devs cement ēst. Man uzrēz kā zibens iespēr gālē, ka bodē tas štopjameis pulvers bij gandrīz vienādes tūtes ar to žork corum taisamē pulver un es viņs bij sajaucs. Tādes reizes man gāl strāde kā kājmiņame šujmašīn, un, pagriezes pret savem cieminem, es salde balsē tēc:

„Amālijs kundzei i taisnīb. Mārtiņ vakrē paprieks jāiet būdļes un ta tik var zos ēst un šnab dzērt. Tā mēs vis vārs parādt šīs zems cilēkiem sov ogste kultūr un senč tradīcijs," es gudr notēc.

Līdz ko es pieminēj senč tradīcijs, man Emīš bij uzrēz kājes kā no plint izšaut lod.

„Jā, jā. Krišs jau tagad izskates kā mērkaķs. Un mēs viņ vārs iesiet šņorē un vest pa iel," Emīš souc pillē balse.

Pa tād izdom vis bij no gald projem, un katrs meklēj, kā iztaistes pa būdeļniek. Viens norāv manei lampei abažūr un uzlik gālē pa cepur. Otrs pajēm no gults man raibē, ventiņ pusē auste deķ pa sievieš brunčem. Amālij bij uzrāvs man pidžam mugrē, bet Ješk sabāzs viss ķisens aiz bikšēm un izskatjes kā Putrs Dauķs.. Emīš bij atrads vešs striķ un apmet man to ap kakl. Beiges, ka viss bij sataisješ iet, es ieraudzej, ka zem man gult pakaļ kājes pacēles sēdej liele žork un gārd laizej sovs ūss. Bet man kā mērkaķ aizved šņorē pa iel pašē Mārtiņ vakarē. Un tālab es sovs senčs nekad nevar aizmierst..

Krišs Ķepal

JAUNĀKĀS GRĀMATAS

P. Karells—Sadedzinātā zeme, kauja starp Volgu un Vislu	7.00
T. Dangavs — Strandējušo sala, stāsti	$8.20
P. Babris — Baltic Youth under Communism	$5.95
Zvaigžņu sega — rakstu krāj. prof. Dr. L. Bērziņa piem.	$6.50
A. Niedra — Sastapšanās pie operas kafejnīcas, rom.	$4.50
Čenču Jezups — Pīters Vylāns, rom. latg. izl.	$7.00
Latvijas vēsture 1914—1920.	$17.00
J. Veselis — Trīs laimes, rom.	$2.50
„ Tērauda dvēsele, rom.	$4.00
I. Lindbergs — Starp atnākšanu un aiziešanu, dzeja	$4.00
E. Kalme — Starp divām Jāņu naktīm, rom.	$4.00
G. Janovskis — Sola, rom.	$4.00
A. Dziļums — Saplēstā krūze, rom.	$4.80
E. Ķiploks — Viņš runāja kalnā, sprediķi	$2.40
J. Porietis — Prezidents atbild, atm.	$4.00
A. Johansons — Vecrīgas ziņģu grāmata	$4.00
G. Janovskis — Smiekliņam, pastāsti un feļetoni	$4.50
A. Ruņģis — Pats esi kungs, pats	$4.00
Latviešu tautas teikas un pasakas VIII	$7.80
P. Rozītis — Granātu ziedi, stāsti	$4.50
A. Rasa — Cilvēki un zeme, st.	$3.80
Z. Lagerlefa — Antikrista brīnumi	$4.75
ARCHĪVS VII sējums, raksti par zinātni un teātri	$5.70
A. Bērziņš — The Two Faces of Co-Existence	$6.00
Latvju tautas teikas un pasakas VIII sēj	$7.80
I. Grebzde — Ēnas dzeltenā stiklā, stāsti	$4.00
E. Aistars — Tu nāci naktī, rom.	$4.00
K. Hamsuns — Pēdējais cēliens, rom.	$5.00
J. Jaunsudrabiņš — Zaļā grāmata	$7.80
M. Kovaļevska — Astoņpadsmit, atm.	$6.00
Latviešu sinonimu vārdnīca	$6.00
Jūlijs Jēgers un latviešu māksla	$6.00
Latviešu kultūra laikmetu maiņās	$6.00
A. Dziļums — Vilka zobs, rom.	$4.80
A. Michelsons — Rīga dimd, vēst. rom.	$3.80
T. Zeltiņš — Antiņš Amerikā meklē līgavu, rom.	$4.50
T. Zeltiņš — Antiņš Amerikā cīnās ar sievu un trimdu, rom.	$4.50
P. Jurevics — Idejas un īstenība	$6.00
J. Klāvsons — Zīmes, dzeja un proza	$3.80
Prāv. P. Ķirsons — Teici to Kungu, mana dvēsele, spred.	4.50
O. Krolls — Dārgakmeņi	$3.00
Z Zemdega — Iznīcības ceļš, stāsti	$3.80
E. Virza — Straumēni IV	$4.00
B. Bičole — Atrita, dzeja	$3.80
Aizsila Zīlīte — Trīs māsas	$3.00
O. Rozītis — Pavedieni, stāsti	$3.00
E. Dunsdorfs — Mūžīgais latviešu karavīrs	$4.60
J. Sarma — Salemas ķēniņš, rom.	$5.00
F. M. Dostojevskis — Idiots, rom. I d.	$4.50
Edg. Ardenss — Svētais un dēmoni, rom.	$4.50
E. Keišs — Globāla būšana, karik.	$5.00
BĪBELE	$4.50
J. Širmanis — Brīnuma pasaule	$4.00
A. Šmits un A. Čika — Neaizmirstami sporta brīži un zvaigznes	$4.50
A. Jonansons — Rīgas svārki mugurā	$4.50
Novadu tērpi	$20.00
Latvju raksti I grāmata	$37.50
Latvju raksti II grāmata	$37.50
J. Vītola — 200 latviešu tautas dziesmas	$5.50
Z. Mauriņa — Trimdas traģika	$5.50
Latviešu tautas teikas un pasakas 7. gr.	$7.80
J. Veselis — Latvju teiksmas	$10.00
K. Pētersons — Apvāršņi aicina	$6.50
Raiņa un Aspazijas gada grāmata	$2.00
Dzintarjūras vasara	$6.80
A. Niedra — Uguni	$4.00
J. Jaunsudrabiņš — Slinķu virsnieks	$4.00
T. Krūka — Tu debesis turi savās rokās	$3.50
P. Aigars — Atkusnis sākās oktobrī	$3.90
Ang. Gailīte — Dzīves zaļais koks, rom.	$4.50
Rob. Hiršs — Rīgas audums, atm.	$5.00
Ed. Salna — Ausmas atblāzma, stāsti	$4.00
J. Sudrabiņš — Aiz dzeloņžoga, atm.	$3.80
A. Amenda — Apasionāta, rom. par Bēthovena dz.	$9.60
Ž. Karlsons — Divi reiz divi ir pieci	$7.00
L. Tolstojs un kristīgā baznīca	$3.50
O. Krolls — Aiz zelta priekškara	$3.50
P. Dreimanis — Ģimene un tās bērnu audzināšana	$0.50
Korn. Raiens — Pēdējā kauja	$6.56
G. Janovskis — Svešumā, noveles	$4.50
M. Timma — Miglas kamoliņš, pasakas	$3.25
A. Apse — Saules puķes, dzejoļi un lir. poemas	$3.50
A. Kraujiete — No aizpirktās paradīzes, dzejas	$3.80
St. Anders — Bībeles stāsts ar 102 ilustrāc.	$8.50

Pasūtināšanai zvaniet

Tālr. 921-7121

DVG GRĀMATNĪCĀ
491 College St., Toronto 4, Ont.

„Šo ķirbi var pacelt viegli, bet mūsu dārzā izauguši tādi, kuŗus grūti pakustināt," apskatot dārzkopības novietojumu Latviešu nama dāmu komitejas nesenajā bazārā Toronto, izteicās 11 gadu vecā Gita Kinstlere no Vudbridžas. Foto: J. Līgers

Sūtiet naudu uz Latviju

NAUDA, ko sūta GRAMERCY TIEK IZSNIEGTA KĀ NAUDA caur ārzemju tirdzniecības banku.

Piegāde 2 nedēļās

SAŅĒMĒJS VAR NAUDU IZLIETOT KATRAI VAJADZĪBAI.

JŪS ESAT NODROŠINĀTI TIKAI AR LICENCĒTU FIRMU PAKALPOJUMIEM BEZ STARPNIECĪBAS. NAV APSLĒPTU MAKSĀJUMU.

VAIRĀK KĀ 20 GADU PIEREDZE KLIENTU APKALPOŠANĀ.

VISI PĀRVEDUMI GARANTĒTI PILNOS APMĒROS UN APDROŠINĀTI.

Licenzēts pie bankas un apdrošināšanas departamenta. Nodrošināts: ar $20.000.00. Oficiālas USSR kvītis ar saņēmēja parakstu. TARIFS: 9 rubļi par US $10.00. Nodeva līdz $30.00 — $2.75, virs $30.00 — 10%.

GRAMERCY SHIPPING, INC.
744 Broad Street
Newark, N. J. USA.

SPECIĀLS SVĒTKU PIEDĀVĀJUMS

Automobīļi, televīzijas ap., transistorradio, skaņulenšu aparāti un daži motocikleti ar 10% atlaidi svētkiem. Pasūtinājumi jānodod ar tādu aplēsi, lai tie mūs sasniegtu 29. decembrī, tas attiecas uz pazemināto cenu.

Sūtiet U.S. dolaru dāvanu certifikātus pirkšanai speciālos dolaru veikalos. Nekāda maksa par šo pakalpojumu.

Pieprasiet mūsu katalogu tekstilijām un mājturības priekšmetiem. Pasūtiniet

Gramercy

jau tagad Ziemsvētkiem.

Dib. 1945. g.
118 E 28th Street,
New York, N. Y. 10016.
Tel. MU 9-0598.

Kā mums ziņo Gramercy Shipping Co 118 E. 28th St. New York, jau sākts pieņemt pasūtinājumus svētkiem. Gramercy piedāvā vislabākās kvalitātes plašas izvēles preces par zemākajām cenām. Pašlaik cenas automobiļiem un televīzijām pazeminātas par 10% uz ierobežotu laiku. Piedāvā arī bezmakas dāvanu certifikātus īpašiem veikaliem. Gramercy, kā licencēts uzņēmums naudas pārvedumiem garantē, ka visi naudas sūtījumi tiks izmaksāti pilnos apmēros 2 nedēļu laikā. Ieteicams rakstīt Gramercy un pieprasīt bezmaksas dāvanu katalogu.

Sarīkojumu kalendārs

TORONTO

Katru svētdienu pl. 2 pēcpusdienā ĒRGĻU LIGZDĀ filmu izrādes krāsās un skaņās par sportu un dzīvi Kanadā.

30. novembrī — plkst. 8 vak. Latviešu namā reliģiski ētisku pārdomu vakars „1967. gads jeb Cilvēks un viņa pasaule", māc. R. Ekšteins.

2. decembrī — pl. 7.30 vak. Toronto latviešu katoļu vienības saviesīgs vakars ar bazāru Lansdowne Assembly zālē.

2. decembrī — pl. 6.30 vakarā Latviešu namā Latviešu virsnieku apvienība Kanadā rīko Latvijas kaŗaskolas atceres akaru. Ieeja pret ielūgumiem.

8. decembrī — plkst. 9.05 vak. TLB inž. un techniķu kopas referāts Latviešu namā. Referēs inž. P. Černavskis — „Ontario atomspēkstacijas".

9./10. decembrī — Tradicionālais Ziemsvētku tirdziņš Latviešu namā.

9. decembrī — pl. 2 p.p. Latviešu namā DV Toronto nod. Ziemsvētku eglīte bērniem un pl. 7,30 vak. pieaugušiem.

6. aprīlī — pl. 8 vak. Sv. Andreja baznīcā: Cherubini „Rekviēms" un H. Berino „Kristus tiesāšana." Sv. Andreja ev.-lut. draudzes koris un simf. orķestris — dir. A. Purvs.

PIEDĀVĀJAM AUGSTĀKĀS KVALITĀTES AUTOMAŠĪNAS

CHEVROLET CHEVELLE
CAMARO
OLDSMOBILE CHEVY II

ROBERTSON MOTORS
1515 DANFORTH AVE., TORONTO

Sazinieties ar mūsu firmas latviešu pārstāvi

Hans PLAUDE
Tel. HO 6-1131

PASI SAVUS ĪPAŠUMUS!

Atsevišķs 5 istabu bungalovs, ... iespējas. Kopīgā cena $ 19.900.

... TINIEKIEM UZ 6 GADIEM UZ ... IZVĒLE VISĀ PILSĒTĀ.

Sūtiet naudu uz Latviju

NAUDA, ko sūta

GRAMERCY

TIEK IZSNIEGTA KĀ

NAUDA

caur ārzemju tirdzniecības banku.

Piegāde 2 nedēļās

SAŅĒMĒJS VAR NAUDU IZLIETOT KATRAI VAJADZĪBAI.

JŪS ESAT NODROŠINĀTI TIKAI AR LICENCĒTU FIRMU PAKALPOJUMIEM BEZ STARPNIECĪBAS. NAV APSLĒPTU MAKSĀJUMU. VAIRĀK KĀ 20 GADU PIEREDZE KLIENTU APKALPOŠANĀ. VISI PĀRVEDUMI GARANTĒTI PILNOS APMĒROS UN APDROŠINĀTI.

Licenzēts pie bankas un apdrošināšanas departamenta. Nodrošināts: ar $20.000.00. Oficiālas USSR kvītis ar saņēmēja parakstu. TARIFS: 9 rubļi par US $10.00. Nodeva līdz $30.00 — $2.75. virs $30.00 — 10%.

GRAMERCY SHIPPING, INC.
744 Broad Street,
Newark, N. J. USA.

SPECIĀLS SVĒTKU PIEDĀVĀJUMS

Automobiļi, televīzijas ap., transistorradio, skaņulenšu aparāti un daži motocikleti ar 10% atlaidi svētkiem. Pasūtījumi jānodod ar tādu aprēķinu, lai tos varētu saņemt līdz 29. decembrī, tad attiecas uz pazeminātō cenu.

Sūtiet U.S. dolaru dāvanu certifikātus pirkšanai speciālos dolaru veikalos. Nekāda maksa par šo pakalpojumu.

Pieprasiet mūsu katalogu tekstilijām un mājturības priekšmetiem. Pasūtiniet

Gramercy

jau tagad Ziemsvētkiem.

Dib. 1945. g.
118 E 28th Street,
New York, N. Y. 10016.
Tel. MU 9-6598.

Kā mums ziņo Gramercy Shipping Co 118 E. 28th St. New York, jau sākts pieņemt pasūtījumus svētkiem. Gramercy piedāvā vislabākās kvalitātes plašas izvēles preces par zemākajām cenām. Pašlaik cenas automobiļiem un televizijām pazeminātas par 10% uz ierobežotu laiku. Piedāvā arī bezmaksas dāvanu certifikātus īpašiem veikaliem. Gramercy, kā licencēts uzņēmums naudas pārvedumiem garantē, ka visi naudas sūtījumi tiks izmaksāti pilnos apmēros 2 nedēļu laikā. Ieteicams rakstīt Gramercy un pieprasīt bezmaksas dāvanu katalogu.

9. decembrī — pl. 2 p.p. Latviešu namā DV Toronto nod. Ziemsvētku eglīte bērniem un pl. 7,30 vak. pieaugušiem.

6. aprīlī — pl. 8 vak. Sv. Andreja baznīcā: Cherubini „Rekviēms" un H. Berino „Kristus tiesāšana." Sv. Andreja ev.-lut. draudzes koris un simf. orķestris — dir. A. Purvs.

VALD BEBRIS

759 - 0266

sagādā apdrošināšanu, uz ko var paļauties.

Neatsaucama auto apdrošināšana ikvienam licenzētam braucējam

A. GUGĀNS

ZELTKALIS

Latviskas rotas bagātīgā krājumā sudrabā un zeltā

Darbnīcā — 25 Moccasin Trail, Don Mills, Ont., tel. 444—4033

AG ROTAS

AUSTRA ŠMITS

DĀMU FRIZIEŖSALONS

737 Bloor St., W., pie Grace, Toronto. LE 5-6792

FABRIKAS IZPĀRDOŠANA

DĀMU VIRSBIKSES ▪ SVĀRKI ▪ BLŪZES ▪ MĒTEĻI

DŽEMPERI ▪ KOSTĪMI ▪ U.C.

par pūscenu un lētāk.

4. stāvā 489 College Street, Toronto 4.
Atvērts piektdienās no pl. 5 p.p. — 9 vak.,
sestd. no pl. 9 rītā — 6 vak.

DĀVINIET SVĒTKOS!

J. Rozentāls — Gleznu mape	$24.00
A. Rupainis — Archeolingvistika	$10.00
Dzintarjūras vasara, Latvijas vēsture dzejā un gleznās	$ 6.80

DV Grāmatnīca, 491 College St., Toronto 4, Ont. tālr. 921-7121

ELZA PĒRKONE

Sejas un matu kopšana. Preparāti. Matu veidošana, krāsošana, ilgviļņi. Ik dienas.

DEBORAH — ANN'S Beauty Salon.
1 A Browning Ave. HO 3-5198, Toronto.

Atstājiet savas krāsainās un melnbaltās filmas attīstīšanai un kopēšanai

DV Grāmatnīcā, 491 College St., Toronto 4, Ont.

A. EGLĪTIS — TV RENTAL

17" — $ 8.- mēnesī
21" — $ 9.- mēnesī
23" — $10.- mēnesī

161A Roncesvalles Ave., Toronto, tel. LE 7-1401

Toronto Window MFG Co. Ltd

165 CENTRE ST. E., RICHMOND HILL, ONT.

Piedāvā augstākās kvalitātes aluminija logus un durvis.

Izdara dažādus logu pārbūvju darbus.

LABS DARBS. MĒRENAS CENAS.

Nesaistošai informācijai zvanīt
darbā 889-1471, mājās BA 5-5314.
Edvardam vai Aldonai SPROGIS

ROSAR-MORRISON FUNERAL HOME LTD.

TELEPHONE 924-1408 • 467 SHERBOURNE STREET, TORONTO 5 ONTARIO

RŪPĪGA UN SMALKJŪTĪGA
APBEDĪŠANAS CEREMONIJU
IZKĀRTOŠANA

MĒS IESPIEŽAM

- LAULĪBU un IESVĒTĪBU IELŪGUMU KARTES
- VIZĪTKARTES
- DOKUMENTUS BIEDRĪBU VAJADZĪBĀM
- KONCERTU PROGRAMMAS
- SARĪKOJUMU BIĻETES
- PLAKATUS, DZIESMU LAPIŅAS
- VĒSTUĻU VEIDLAPAS, APLOKSNES
- GRĀMATAS, ŽURNĀLUS

Labs darbs. — Mērenas cenas.

PASŪTINĀJUMUS LŪDZAM NODOT LAIKUS

LATVIJA - AMERIKĀ
491 College St., Toronto 4, Ont.
CANADA.
TEL.: 921—7121
CODE 416

Sūtiet naudu uz LATVIJU

un saņemiet par to vairāk, nemaksājot sūtīšanas izdevumus.

US dolaru certifikāti vislabākā dāvana

TIKAI US DOLARU CERTIFIKĀTI

dos jūsu piederīgiem izdevību četrreiz vairāk iepirkties nekā skaidrā naudā rubļos. To jums piederīgie apliecinās.

TIKAI AR US DOLARU CERTIFIKĀTIEM

jūsu piederīgie spēs iegādāties visu, kas viņiem vajadzīgs — pārtiku, apģērbu un daudzas citas lietas — amerikāņu un rietumeiropiešu un vietējos ražojumus caur speciāliem

VNESHPOSYLTORG

dolaru veikaliem par pazeminātu cenu dolaros.

To jūsu piederīgie apstiprinās.

PILNĪGA GARANTIJA.
BEZ PIEMAKSAS.

Par šiem pakalpojumiem nav jāpiemaksā ne sūtītājam, ne arī saņēmējam, jo visus izdevumus sedz Vneshposyltorgs.

Pasūtiniet
TAGAD TIKAI CAUR
INTERTRADE EXPRESS CORP.
125 East 23rd. Street,
New York, N. Y. 10010.

Pieprasiet jaunāko bezmaksas cenrādi.

NOTĀRS

OSKARS PERRO

pieņem klientus katrā laikā iepriekš pieteicoties pa tālr. LE 5-5555, Toronto

---

Vecāks ierēdņu pāris meklē mazu

DZĪVOKLI

klusā mājā, vēlams Toronto rietumos.

Zvanīt vakaros līdz plkst. 10; tālr. 676-7831.

High Park rajonā

IZĪRĒJAMA

viena istaba ar virtuvi vieniniekam. Parkošanas iespējas. Zvanīt pēc pl. 6 vak. RO7—6869, Toronto.

Speciāli Ziemsvētkiem — pasūtiniet savlaicīgi!

Populāros un vērtīgos itāliešu nailona lietusmēteļus.

Kungiem un dāmām—tumši zili, tumši zaļi un tumši brūni. Cenā ietilpst viss; un jūsu piederīgajiem nekas nav jāpiemaksā.

1. lietusmētelis ..	US$ 23.40
2 lietusmēteļi	36.30
3 lietusmēteļi	51.20

Garšīgie pārtikas saiņi ar amerikāņu produktiem, vienmēr patīkama dāvana.

IT - 505 .... $25.90
4,5 mārc. cukura, 4,5 m. rīsu, 4,5 m žāv. bekona, 4,5 m. kviešu miltu, 2,25 m. tauku.

Special No. 1 .... $33.00
10 mārc. kviešu miltu, 1,25 m. grauzdētas kafijas, 1 m. šokolādes, 2,25 m. tauku, 2,25 m. rīsu, 1,25 m. siera, 1,5 m. salami.

Delicious $39.50
1,25 m. grauzdētas kafijas, 1 m. šokolādes, 10 unc. tējas, 2,5 m. cukura, 1,25 m. cepamās eļļas, 1,25 m. siera, 2,5 m. kviešu miltu, 2,5 m. žāv. augļu, 1,25 m. žāv. bekona, 1,25 m. žāv. šķiņķa, 1,25 m. rozīņu, 1,25 m. labāko biskvītu, 10 unc. piparu.

Pieprasiet mūsu jaunāko cenrādi par svētku dāvanām. Pasūtiniet tagad tikai caur

INTERTRADE EXPRESS CORP.
125 East 23rd. Street,
New York, N.Y. 10010 USA.

DĀVINIET ZIEMSVĒTKOS DRAUGIEM UN PAZIŅĀM DAUGAVAS VANAGU IZDEVUMUS!

T. Dangavs — Strandējušo sala, proza....	$8.20
A. Rubulis — Latvian Literature, latv. proza angļu valodā	$7.00
A. Lūsis — Redziet, kāds cilvēks, kāds Dievs	$3.25
T. Krūka—Silaines mežs runā, st. bērniem	$2.80
„ Tu debesis turi savās rokās...	$3.50
P. Aigars — Atkusnis sākās oktobrī, rom..	$3.90

Pieprasiet: DV Grāmatnīcā,
491 College Street, Toronto 4,
Ont., Canada.

Nosūtiet savlaicīgi pārtikas saiņus saviem piederīgiem uz svētkiem!

PARAUGSAIŅI

Cenas ASV dolaros

2 —	2 kg cūku tauki, 2 kg cukurs, 2 kg rīss, 2,5 kg baltie kviešu milti, 40 cigaretes, brutto 10 kg	18.50
3 —	2 kg bēkons vai žāv. speķis, 1 kg cūku tauki, 1 kg žāv. karbonāde vai 1 kg šķiņķis, 5 kg	19.75
4—	iepriekšējais sainis dubultots, 10 kg	32.00
6—	9 kg mannā vai baltie kviešu milti (svars no katra pēc pasūtinātāja vēlēšanās) un 40 cig. brutto 10 kg	16.00
8 —	19 kg milti vai mannā (svars no katra pēc pasūtinātāja vēlēšanās) brutto 20 kg	33.70
9 —	20 mārc. (8,5 kg) augstākā labuma kausēti cūku tauki 0,5 kg paciņās, brutto 10 kg	25.00
11 —	0,5 kg sviesta, 1 kg tauki, 1 kg kakao, 1 kg pupiņu kafija, 340 gr rozīnes, 200 kg šokolāde, 80 cigaretes, brutto 5 kg	23.75
12 —	iepriekšējais sainis dubultots, 10 kg	38.50
13 —	2 kg sviests, 2 kg dūmdesa, 2 kg speķis, 1 kg pupiņu kafija, 340 kg rozīnes, 300 gr šokolāde, 1 kg žāvēti jaukti augļi, 100 cigaretes, brutto 10 kg	38.45
14 —	iepriekšējais sainis dubultots, 20 kg	69.00
15 —	2 kg cukurs, 2 kg sviests, 2 kg žāvēta karbonāde, 1 kg pupiņu kafija, 400 gr šokolāde, 200 gr tēja, 454 gr kakao, 100 cig., 225 gr karameles, brutto 10 kg	38.80
16 —	iepriekšējais sainis dubultots, 20 kg	69.80
19 —	9 kg milti, 6 kg cukurs, 4 kg rīsi, brutto 20 kg	26.65
20 —	1 kg sviests, 1 kg rīss, 1 kg dūmdesa, 1 kg žāvēta karbonāde, 0,5 kg pupiņu kafija, 2 kg cukurs, 1 kg žāvēti jaukti augļi, 454 gr kakao, 454 gr medus, 60 cigaretes, brutto 10 kg	31.00
21 —	iepriekšējais sainis dubult. — 200 cigaretes, 20 kg	56.00
22 —	SVĒTKU sainis — 1 kg cukurs, 454 gr kakao, 500 gr sviests, 340 gr rozīnes, 50 gr „Nestkafē", 300 gr šokolāde, 225 gr šokolādes karameles, 500 gr biskviti vai piparkūkas, 240 gr konfektes un 20 svecītes	21.80
23 —	SVĒTKU sainis — iepriekšējais dubultots	35.90
24 —	SVĒTKU sainis — 1 kg cukurs, 1 kg milti, 1 kg sviests, 1 kg rīss, 1 kg žāv. jaukti augļi, 1 kg dūmdesa, 500 gr pupiņu kafija, 454 gr kakao, 370 gr biskviti, 100 gr tēja, 340 gr rozīnes, 200 gr šokolāde, 227 gr karameles, 20 svecītes un 60 cigaretes	30.00
25 —	SVĒTKU sainis — iepriekšējais sainis dubultots, klāt 500 gr riekstu kodolu	53.00
Nr. 31	9 kg baltie „American" kviešu milti, bīdelēti; 1 kg sviesta, 2 kg cūku tauku, 2 mārc. kakao, 1 kg pupiņu kafijas, 1 kg žāv. augļu, 2 kg manna, 1 kg. rīsu, 225 gr. šokolādes karameļu, 200 cigarešu	$ 39.90
Nr. 33	18,5 kg cukura, mannas vai rīsu (no katras preces tik, cik vēlaties, vai arī tikai viena prece) — 41 mārc.	$ 24.90
Nr.34	4,5 kg baltie „American" kviešu milti, bīdelēti, 2,5 kg bekona, 2 kg rīsu — 20 mārc.	$ 22.70
Nr. 35	— iepriekšējais sainis divkāršots — 40 mārc.	$ 37.50
Nr. 36	9 kg baltie „American kviešu milti, bīdelēti; 4,5 kg rīss, 4,5 kg cūku tauku — 40 mārc.	$ 30.75
Nr. 37	4 kg baltie „American" kviešu milti, bīdelēti; 2,5 kg žāv. šķiņka, 2,5 kg bekona — 20 mārc.	$ 29.75
Nr. 38	— iepriekšējais sainis divkāršots — 40 mārc.	$ 51.50
Nr. 39	4 kg cūku tauku; 4,5 kg eksporta bekona — 19 mārc.	$ 29.50
Nr. 40	— iepriekšējais sainis divkāršots netto 38 mārc.	$ 52.50
Nr.41	2 kg cukura, 4,5 kg bekona, 2 kg rīsu — 19 mārc.	$ 27.50
Nr. 42	— iepriekšējais sainis divkāršots — 38 mārc.	$ 45.[illegible]
Nr. 43	4 kg cūku tauku; 2,5 kg cukura, 2 kg rīsu — 19 mārc.	$ 20.90
Nr. 44	— iepriekšējais sainis dubultots	$36.50
Nr. 45	— 8 kg cūku tauki, 9 kg eksporta bekona, žāvēts kopā 38 mārc.	$49.50
Nr. 46	— 5. kg milti, 3 kg cukurs, 2 kg rīsi, 2 kg makaroni, 1 kg rozīnes, 250/350 gr raugs, sausais, 1,5 kg piena pulveris, 1 kg sviests, 500 gr. siers, 1 kg žāv. augļi, 210/300 g pudiņa pulveris, 320/400 gr zupas koncentrāts, 200 g pipari, 200 g lauru lapas, 50 g vaniļas cukurs — 38 mārc.	$ 37.00

Saiņa cenā ieskaitīts viss, jāpieskaita 8% Kanadas valūtai

DV GRĀMATNĪCAS

— sainīšu nodaļa atvērta ik dienas no pl. 8.30 — 5 p. p., sestdienās no 8.30 — 2 p.p.

491 College Street, Toronto 4, Ont., tel. 921-7121

PAZIŅOJUMS

Ar šo daru zināmu latviešu sabiedrībai, ka jūsu latviešu pārstāvis Kanadā *palīdzības saiņu pārsūtīšanas firmai* INTERTRADE EXPRESS CORP.

VITOLDS KĀRKLIŅŠ, Sadberijā, mainījis adresi un tagad sasniedzams 400. ST. RAPHAEL St., SUDBURY, ONT.

IZMANTOJIET PIRMSSVĒTKU CENU PAZEMINĀJUMUS!

PUĶU VEIKALS

Venus

Ziedi un ziedu sakārtojumi visām vajadzībām

Piegādā Lieltoronto robežās un pārsūta uz visām pilsētām brīvajā pasaulē. 231 Roncesvalles Ave., tālr. LE 4—4645, Toronto, pēc darba LE 3—4037.

A. PUTNIŅŠ

PĀRSŪTĀM

naudu uz LATVIJU

US $10.- pret 9 jauniem rubļiem Sūtīšanas izdevumi $3.50 līdz $35.-, pārējām summām 10%. Saņemšana 14—21 dienu laikā. Sūtījumi apdrošināti.

DV SAINĪŠU NODAĻA,
491 College St., Toronto 4, Ont.

ARTURS ZUTIS, B. A.

ADVOKĀTS un NOTĀRS

Tel. EM 6—5946
Suite 545
17 Queen Street E.,

Igauņu

CEĻOŠANAS AĢENTŪRA

Tempo Travel

592 Mount Pleasant Rd. Toronto 7.

Zvanīt birojā 481-7722; mājās — 757-5080. Mēs izkārtojam ceļojumus ar gaisa satiksmi, kuģiem, pa dzelzceļu vai ar autobusiem.

LATVIEŠU NAMS

izīrē telpas

sarīkojumiem un viesībām

Birojs atvērts katru dienu no pl. 11—1 p.p. un 6—8 vak. Sestd. no pl. 11—1 p.p. un 4—6 vak.

Uz vēlēšanos nama dāmu komiteja rīko arī godību galdus.

TELEFONS 922—2931
491 College St Toronto

Estd. 1874

Turner & Porter

APBEDĪŠANAS BIROJS

Roncesvalles Chapel
436 Roncesvalles Ave
LE 2-7954

Yorke Chapel
2357 Bloor St. W
RO 7-3153

Parkošana abās bēru mājās.

10% PAZEMINĀJUMS dāvanām uz LATVIJU tikai uz īsu laiku. Beidzamais datums ir 1967. g. 29. dec.

AUTOMOBIĻIEM
MOTOCIKLIEM
TV APARĀTIEM
TRANSISTORA RADIO
SKAŅU LENŠU APARĀTIEM

Pieprasiet cenrādi. Pasūtiniet tagad un tikai caur

INTERTRADE EXPRESS CORP.
125 East 23rd. Street,
New York, N. Y. 10010.

VALUDE

LATVISKAS ROTAS
DIMANTI · PULKSTEŅI
Zeltkales

Aldonas KIVLENIEKS

VEIKALĀ UN DARBNĪCĀ 964½ Bloor St. W., Toronto 4 Ont., tālr. 533—2887

Tautiešiem atlaide

KAS? KUR? KO? TORONTO

BROADVIEW DELIKATEŠU veikals

105 DANFORTH AVE. (pie Broadview)

Tel.: HO 5-9905. AUSMA MIĶELSONS

Ādolfa Kristapsona gaļas un desu veikals - darbnīca

HO 6 - 5152

1095 QUEEN ST. E.

Pavasara delikatešu veikals un konditoreja LE 1-7353

361 RONCESVALLES AVE Īpašnieks ST. ČUKULS

789-1511
Alfred Stikuts Realtor

Diplomēts Kanadas Realtoru Institūta biedrs

A. STIKUTS, FRI.

2889 Dufferin St. 789-3949

BĒRZIŅŠ Realty Ltd.

Arnolds Bērziņš
316 Harbord St. LE 4-8447

NEKUSTAMI ĪPAŠUMI — visos pilsētas rajonos.
APDROŠINĀŠANA — auto, mēbeles, mājas un dzīvību.
OBLIGĀCIJAS — māju un auto aizdevumi.
NOTĀRS — līgumi, noraksti, tulkojumi.

Everlast Heating Co. 463-3613

Ierīko jaunas un labo vecas gāzes un eļļas apkures ierīces.

Īpašn. A. RASA Tālr. mājās 465-5317

CREST FLORISTS HU 7-0491

567 MOUNT PLEASANT RD. (pie Belsize Dr.)

Ziedi katrai vajadzībai. A. Nulīša, V. Reinholda un G. Tiltiņa gleznas.

Latviskās rotas lietas. ELMĀRA GULBIS

KRĀSU UN MELNBALTĀS FILMAS
▪ attīstīšana ▪ palielinājumi ▪ duplikāti ▪
▪ citi darbi ▪ izcilus kvalitāte ▪ atlaide ▪

BENJAMIŅA FILMU LABORATORIJA
247 Richmond St. E., Toronto 2, Ont.
Tel. 363—6496

UNO MANKIN REALTOR
Member Toronto Real Estate Board Ont. Association of Real Estate Boards.
KONST. KĀRKLIŅŠ
392 Danforth Ave., Toronto 6
Birojā HO 1-1114 mājās 691-3873

Broadview — Danforth: 8 istabu dubultķieģeļu māja, 2 modernas virtuves, 2 vannas istabas, eļļas apkure. Īpašums tuvu satiksmei un veikaliem. Iemaksa $ 6.000.

Danforth — Woodbine: 7 istabu atsevišķa dubultķieģeļu māja, ūdens-eļļas apkure, moderna virtuve, vannas istaba, privāts iebraucamais ceļš un garāža. Iemaksa $ 4.500.

Scarboro — 6 istabu atsevišķs dubultķieģeļu bungalovs, eļļas apkure, moderna virtuve, vannas istaba. Izbūvēta atpūtas telpa pagrabā. Privāts iebraucamais ceļš un garāža. Iemaksa $ 4.000.

SAGĀDĀJAM AIZDEVUMUS IEMAKSĀM KĀ ARĪ IZKĀRTOJAM OBLIGĀCIJAS BEZ ATLĪDZĪBAS

SPORTS

Pirmsolimpiskās spēles Meksikositijā (1)

Nepilnu mēnesi pēc tam, kad vēlīgi kanadiešu laikrakstu plašajās sporta lappusēs mēģināju atrast ziņas par Meksikositijā notikušajām pirmsolimpiskajām spēlēm, beidzot izcilais amerikāņu žurnāls „Track & Field News" sniedza plašu aprakstu. Pieņemot, ka arī mūsu laikraksta sporta daļas lasītājus interesē nākošo olimpisko spēļu vietā gūtie rezultāti, mēģināšu šo „ziņkārību" apmierināt.

Sacensības notika no 15.—19. oktobrim — laikā, kad Eiropas un Ziemeļamerikas vieglatlēti sezonu jau pabeiguši. Sarīkojums neguva cerēto popularitāti, nepiedaloties daudziem pasaules teicamākajiem spēlēm. Tā visu sporta veidu kopvērtējumā labākās sekmes guva Pad. savienība, sevišķi smagatlētikā, vieglatlētikā un peldēšanā.

Ārstu pēc ilggadējiem pētījumiem izteiktie ieskati par Meksikositijas „retā gaisa" iespaidu uz vieglatlētu, sevišķi garo distanču skrējēju sasniegumu, pierādījās visā pilnībā. 7350 pēdu virs jūras līmeņa esošās Meksikas galvaspilsētas olimpiskais laukums katru dienu bija pātukšs, jo sacensībās noraudzījās tikai 2500–10.000 skatītāju, kaut stadionā ir 110.000 vietu. Jācer, ka šīs vietas vairs nebūs tukšas nākošajā gadā, kad risināsies „īstās" olimpiskās spēles.

Alma Atas (2950 pēdu) un Ļeņinakanas (5280) augstienu treniņos nometnēs pie „retā gaisa" sagatavotie Pad. savienības vieglatlēti pārsteidza ar panākējiem rezultātiem, pie kam jauno teicamu veikumu šķēpa mešanā sasniedza latvietis Jānis Lūsis, uzvarot ar 85,19 m tālumu, kamēr 2. vietas ieguvējs ungārs Nemets spēja tikai 81,57 m. Igaunis Pāma, kas Lūsi pārspējis biežāk nekā jebkurš cits šķēpraidis, ar 79,11 m palika 3. vietā.

Sacīkšu labākais rezultāts reālizējās tāllēkšanā, gruzīnam Ter-Ovanesjanam daļēji atkarojot savu 1964. gadā zaudēto pasaules rekordu: ar 8,35 m tālumu viņš atkārtoja amerikāņu nēģera Bostona veikumu. Tālākajās vietās ierindojās anglis Dēviss ar 8,13 m, francūzis Pani ar 8,03 m un amerikānis Siniks ar 8,01 m.

Jaunu Eiropas rekordu kārtslēkšanā sasniedza grieķis Papanikolauss, uzvarot ar 5,30 m augstumu. Viņš mēģināja labot arī pasaules rekordu un gandrīz pārvarēja 5,40 m, taču šoreiz tas vēl neizdevās. 2. vietā ar 5,20 m ierindojās amerikānis Rēlsbaks, bet 3. krievs Blizņecovs ar 5,10 m.

Augstlēkšanā pārākais izrādījās krievs Gavrilovs ar 2,125 m veikumu, kamēr teicamākais amerikānis Siniks ar 2,05 m palika 5. vietā. Trissoļlēkšanā ar 16,58 m rezultātu uzvarēja krievs Sanajevs, 2. senegālietis Mansūrs ar 16,48 m, 3. ungārs Kalošits ar 16,09 m un 4. soms Pausi ar līdzīgu rezultātu.

Lodes grūšanā pasaules rekordists amerikānis Matsons guva vieglu uzvaru ar 19,87 m tālumu. Toties pārsteigumu nācās piedzīvot diska mešanā. Polis Piatkovskis iespēja tikai 59,03 m, bet pārējie, arī pasaules rekordists čehs Daneks, nespēja veikt pat šo tālumu... Tā 2. vietā ierindojās nepazīstams nēģeris Nakamaro Niare no Mali ar 56,80 m. Daneks veica 56,58 m, bet itālietis Simeons 56,27 m. Kādreizējais pasaules rekordists amerikānis Silvestrs sasniedza tikai 54,36 m tālumu... Kanadas „naudas taupītāji" bija atstājuši mājās mūsu Juri Pūci, kas vairākkārt pārvarējis 60 m līniju un kam bija lielākas izredzes uz panākumiem nekā jebkuram uz Meksikositiju aizsūtītajiem kanadiešiem.

Veseŗa mešanā uzvarēja krievs Klims ar 70,43 m, pārspējot arī pasaules rekordistu ungāru Zivocki, kas ar 68,19 m palika 2. vietā, kamēr 3. vietā izvirzījās amerikānis Burke ar 66,61 m tālumu.

V. T.

(Turpinājums sekos)

†

Mūžīgā mierā aizgājis

Harijs Štālbergs

dzimis 1903. gadā 31. martā Latvijā,

miris 1967. gadā 22. novembrī Toronto.

Viņu mīļā piemiņā paturēs

RADI DZIMTENĒ UN DRAUGI TORONTO

Stīvēšanās ap „Milleru"

DRAUD SŪDZĒT BONNAS VALDĪBU PAR KĻŪDAINU PALĪDZĪBU NACISTU MEDNIEKIEM

Nacionālsociālistu „mednieku štāba" priekšnieks Austrijā, Simons Vīzentāls, atkal pārcenties, kas var sagādāt krietnas nepatikšanas Rietumvācijas valdībai Bonnā. Šāgada maijā Gvatemalā no apcietinājuma atbrīvoja 68 gadus veco vīru, kuŗu uzskatīja par Martinu Bormanu. Panamā nupat no cietuma izlaida līdzīga vecuma sīkpreču tirgotāju Franci Vilardu Keitu, kuŗu noturēja par bijušo gestapo priekšnieku un Himlera „labo roku" Heinrichu Milleru.

Pēc Vīzentāla štāba norādījumiem Bonnas valdība, kas vēl vienmēr rīkojas dziļā vainas apziņā par nacistu kaŗa laika noziegumiem un jūtas par tiem it kā atbildīga, bija pieprasījusi Panamas iestādēm apcietināt izdošanai Keitu, kuŗu žīdu aģenti apzīmēja par Heinrichu Milleru. Lielie dienas laikraksti visu pagājušo nedēļu plaši izrakstījās par notverto „noziednieku", pievienojot aprakstiem arī daudzus fotouzņēmumus un no jauna atkārtojot gaŗos stāstus par žīdu ciešanām nacistu režīma laikā.

Vīzentāls vēl tagad šaubās, vai no Panamas cietuma atbrīvotais Keits tomēr nav meklētais Millers. Kaut pirkstu nospiedumi Keita personas dokumentos un citi izmeklēšanas materiāli liecināja, ka viņš nav meklētais, Bonnas tieslietu ministrs Hope lūdzis Panamai atļaut sūtīt uz turieni nacistu kaŗa noziedzību ekspertus un lieciniekus, lai vēlreiz pārliecinātos par Keita personību, kas pēc atbrīvošanas aizvests no cietuma uz mājām policijas apsardzībā. Kas būtu šie eksperti un liecinieki, ja Panamas valdība atļautu viņiem prokurātūras funkcijas savā zemē, nav grūti uzminēt. Varbūt viņiem jau būtu līdz sagatavota preču kaste, kuŗā iebāzt kādu meklējamo.

Bonnas tieslietu ministrs Hope lūdzis arī starptautiskās policijas organizāciju noskaidrot, vai ASV atrodas kādi materiāli par Keitu, kas pierādītu, ka viņš tiešām dzimis Vebas pilsētā, Mantenas štatā. Nacistu mednieki ir pārliecināti, ka Heinrichs Millers joprojām ir dzīvs un slēpjas ar viltotiem dokumentiem.

Tai pašā laikā advokāts Ramons Fabrega, kas panāca Keita atbrīvošanu no cietuma, draudējis iesūdzēt Bonnas valdību, kuŗa pieprasījusi par Heinrichu Milleru noturētā Keita izdošanu un ierosinājusi viņa apcietināšanu. Fabrega izteicies, ka Keits ir viņa ģimenes draugs un ir galīgi aplami viņu apzīmēt par gestapo priekšnieku Heinrichu Milleru. Advokāts pētī likumīgas iespējas, kā ierosināt prāvu pret Rietumvācijas valdību. Panamas drošības policijas priekšnieks Hektors Valdess paskaidrojis, ka Keits nogādāts tā dzīvesvietā Sanmigelito priekšpilsētā, kur viņš dzīvo jau kopš 1941. gada.

Nacistu mednieki, Izraēlas pavalstnieki Baruchs Šurs un Daniels Gordons, kas bija izplānojuši ielaušanos Heinricha Millera atraitnes (vai arī sievas) dzīvoklī Minchenē, lai no ģimenes albumiem izgatavotu fotokopijas, kuŗas palīdzētu sadzīt pēdas meklētajam, joprojām atrodas vācu cietumā. Minchenes prokurātūra pieprasījusi 3 mēnešu cietumsoda katram.

Kad pie Sofijas Milleres ieradies Rietumberlīnes galvenais prokurors Šplecers un parādījis Panamā apcietinātā Keita fotografijas, viņa apstiprinājusi, ka tas tiešām esot viņas vīrs. Arī Millera 31 gadu vecā precētā meita Elizabete Simbeka priecīgi iesaukusies: „Un es domāju, ka mans tēvs ir beigts!" Tas, acīm redzot, noticis, lai cītīgos pēdu dzinējus izjokotu. To pašu, liekas, darījis arī Keits, kas pēc apcietināšanas runāja ļoti vājā angļu valodā ar stipru vācu akcentu, bet pēc atbrīvošanas pēkšņi prata tīru angļu valodu, bez jebkāda akcenta...

Simona Vīzentāla „mednieku štābs" Vīnē tomēr pārliecināts, ka Millers ir dzīvs un slapstās Dienvidamerikā, kuŗa esot visu nacistu slēpšanās vieta. Līdz Perona krišanai 1955. gadā tā esot bijusi arī Argentīna, bet tagad Paragvaja, Čīle, Brazilija u.c. Dienvidamerikas valstis.

Centīgie nacistu meklētāji panākuši pat Millera kapa vietas atrakšanu. Kad saskaitīti tajā apraktā kauli, konstatēts, ka tie piederējuši vismaz sešiem līķiem... No tā Vīzentāls secina, ka kaps ir fiktīvs, bet Millers bēguļo, tāpat kā Martins Bormans.

Pēc Vīzentāla ziņām, Milleram līdzīga izskata vīrietim ir labas izredzes kaut kur iekļūt cietumā, kamēr pierādīts, ka nav meklētais kaŗa noziednieks.

● **Vairāk nekā 200 personu liela portugaļu intelektuāļu grupa lūgusi izbeigt Portugalē 40 gadu pastāvošo preses cenzūru. Šis lūgums piesūtīts Nacionālās sapulces priekšsēdim un 120 deputātiem. To atbalsta 8 prominenti sociālisti un liberālie katoļi. Apzīmogoto dokumentu parakstījuši ievērojami universitātes profesori, rakstnieki un žurnālisti, kā arī sociālistu un liberāļu militārā opozicija. Dokuments nav publicēts Portugales presē.**

Komūnisma bankrota

(Pārnesums no 1. lpp.)

ārpasauli, turot tos necilvēcīgos apstākļos, bez pietiekama uztura un apģērba. Tādēļ vairums lēnām aizgāja bojā. Arī pašreizējā padomju valdība vairās sniegt pasaulei skaidras ziņas par to, kur vēl pastāv nesamaksāta spaidu darba nometnes un cik vergu tajās vēl strādā. Ja šādas nometnes būtu pilnīgi likvidētas, pašreizējie komūnistu vadoņi, kas it kā grib norobežoties no Staļina laikmeta, nekavētos to izbazūnēt savā propagandā.

Pusvergu stāvoklī vēl ir visi padomju pilsoņi, kuŗiem trūkst tiesību izvēlēties darba un dzīves vietu, kuŗiem vēl arvien laupītas visas citas brīvu pilsoņu tiesības.

5) Melu valsts. — Pad. savienībai piekrīt pirmā vieta starp visas pasaules valstīm kā tagadnē, tā arī pagātnē oficiālu melu fabricēšanā, sākot ar statistiku un beidzot ar vēsturi un valsts satversmi. Par komūnistu partijas melīgo propagandu jau tik daudz rakstīts, ka pilnīgi lieki pie tās še plašāk pakavēties.

6) Tautas nabadzības valsts. — 50 gadu pēc komūnistu „strādnieku paradīzes" nodibināšanas vislielāko zemes bagātību valstī strādnieki un visa tauta spiesta dzīvot vislielākajā nabadzībā, kāda nav atrodama nevienā civilizētā kapitālisma valstī, — ne ASV, ne Anglijā, Vācijā, Francijā, Itālijā vai Skandinavijas valstīs. Pēc jaunākajiem algu pētījumiem Apvienoto nāciju biļetenā (1967. gada janvārī padomju strādnieku vidējā mēneša alga sasniedz tikai 104,80 dol. Kolchozniekiem tā ir tikai ap 40 dol. mēnesī. Milzīgā padomju birokrātija un 12 miljonu partijas biedru, plānotāju, armijas komandieru, čekistu un citu privilēģēto grupu piederīgie dzīvo pārticībā un pat greznumā, bet darba tautas ģimenes pa lielākai daļai vēl dzīvo vienā istabā ar kopīgu virtuvi un ateju vairākām ģimenēm. Uz jauniem, ērtākiem dzīvokļiem jāgaida gadiem.

7) Baiļu valsts. Pēdējos gados it bieži rakstīts par „zudušām bailēm" padomju impērijā. Pēc Staļina nāves bailes gan šķiet mazinājušās, bet tās nebūt nav zudušas. Ja baiļu vairs nebūtu, tauta būtu sacēlusies un prasītu brīvas vēlēšanas, pilsoņu tiesības, verdzības izbeigšanu, pienācīgas algas vienlīdzību ar privilēģētajām grupām. Miljoni būtu izceļojuši uz ārzemēm, ja vien nebaidītos, tāpat kā no komūnistu „paradīzes", pametot visu, aizbēga 3 miljoni vāciešu, kamēr vēl nebija uzcelts kauna mūris Berlīnē.

Pastāvīgās bailēs — gan, varbūt, mazākās nekā tauta — dzīvo arī pašu komūnistu vadoņi. Tādēļ viņi nepieļauj brīvas vēlēšanas arī pēc 50 gadiem valstī, kuŗā it kā jau esot uzvarējis sociālisms un tauta dzīvojot bagātībā un laimē. Tikai šo baiļu dēļ komūnistu vadoņi ar nagiem un zobiem iekodušies komnisma sistēmā, kuŗa pēc 50 gadu pastāvēšanas piedzīvojusi acīm redzamu bankrotu.

Tāda īsumā ir komūnistu revolūcijas 50 gadu bilance dažos nozīmīgākajos punktos — bez melīgās propagandas.

ANGĻU MĀRCIŅA APDRAUDĒTA

Dienu pēc nedzirdēta chaosa finanču tirgū Anglija uzsākusi steidzīgi meklēt starptautisku aizdevumu, lai paglābtu savu mārciņu no devalvācijas. ASV un deviņas citas bagātākās valstis vienojušās aizdot mārciņas glābšanai 1 biljonu dolaru. Lai pilnīgi nostabilizētu Anglijas mārciņas kursu, būtu vajadzīgi vismaz 3 — 5 biljoni. ASV solās galvot ar 500 milj. dolaru. Šo aizdevumu Anglijai būs jāsaņem ar bargiem noteikumiem, — secina preses komentātori. Kreisā spārna parlamenta locekļi nobažījušies, ka valdība varētu zaudēt uzticību, kas savukārt var novest pie strādnieku valdības krišanas. Ja stāvokli neizdosies saglābt, domā, ka angļu mārciņa varētu nokristies uz 2,40 vai pat 2 dol. līdzšinējā 2,80 dol. kursa vietā. Zemāks mārciņas kurss gan pacels Anglijas eksporta iespējas 1949. gadā, kad Anglija devalvēja savu mārciņu no 4,03 dol. uz pašreizējo kursu, britu eksportspējas pacēlās par 42% gadā. Lielākā angļu preču noņēmēja ir Kanada, kuŗai tagad var pavērties iespējas iepirkt preces par zemāku cenu, ja vien arī pārējās valstis nedevalvēs savu valūtu. Galvenie cietēji būs britu strādnieki, kuŗiem par ārzemēs iepirktajām precēm, ieskaitot Kanadas kviešus, būs jāmaksā vairāk.

Francijas prezidents Degolls sasaucis sava kabineta sēdi britu mārciņas krizes apspriešanai. Pastāv iespēja, ka Francija par savu aizdevumu prasīs bargus priekšnoteikumus. Franču oficiālā politika nosaka, ka britiem vispirms jāsaved kārtībā sava valūta, pirms cenšas panākt uzņemšanu Eiropas koptirgū. Francija ir viena no sešām bagātākajām valstīm lielāko rūpniecības valstu grupā, ieskaitot Kanadu. Parīzē daudzi veikali jau atteikušies pieņemt angļu mārciņu kā samaksu par precēm.

Ukraiņi sadedzina sarkano karogu

BRĪVO UKRAIŅU PASAULES KONGRESS ŅUJORKĀ. — DĪFENBĒKERS APSŪDZ PAD. SAVIENĪBU UKRAIŅU VERDZINĀŠANĀ

Vēl nav apklusušas atskaņas demonstrācijai pie Pad. savienības sūtniecības Otavā, bet Maskava jau piedzīvoja jaunu nepatīkamu pārsteigumu 18. novembrī Ņujorkā, kur notika ukraiņu pasaules kongress. Ap 2000 ukraiņu demonstrantu netālu no padomju misijas pie Apvienotajām nācijām sadedzināja Pad. savienības sarkano karogu. Ap 100 policistu, ieskaitot 20 jātnieku, uzmanīja demonstrantus. Ziņots arī par vairākiem ievainotiem.

Demonstrācija notika pēc tam, kad Medisona laukumā ap 10.000 klausītāju uzrunāja ukraiņu izcelsmes Kanadas parlamentārietis Michaels Stars, kas kā galvenais runātājs piedalījās brīvo ukraiņu pirmajā pasaules kongresā. Viņš asos vārdos kritizēja Pad. savienības imperiālisma politiku, apsūdzot tos ukraiņu tautas verdzināšanā un iznīcināšanā. Stars pārmeta Rietumu presei Pad. savienībai labvēlīgas publikācijas sakarā ar boļševiku revolūcijas 50. gadadienu.

Nākošā dienā kongresā runāja otrs Kanadas parlamentārietis — konservātīvo partijas bijušais vadītājs un agrākais Kanadas ministru prezidents Džons Dīfenbēkers. Šī nebija pirmā reize, kad Dīfenbēkers iestājies par apspiesto tautu brīvību. Šoreiz viņš prasīja, lai Kanada, ASV un citas Rietumu valstis sāk kampaņu Apvienotajās nācijās, spiežot Pad. savienībā īstenot tautu pašnoteikšanās principus valstīs, kas pašreiz atrodas padomju okupācijā. Dīfenbēkers prasīja vērst AN uzmanību uz Pad. savienības divkosīgo nostāju attieksmē uz tautu pašnoteikšanās tiesībām. Viņš norādīja, ka nav iedomājams atbrīvot apspiestās tautas ar bruņotu spēku, bet tas jādara ar brīvo tautu spiedienu, kas agrāk vai vēlāk liktu Pad. savienībai piekāpties pasaules domas priekšā un atdot laupīto brīvību Ukrainai un citām apspiestajām valstīm. Trauksmei Apvienotajās nācijās jāatskan ar sirēnas spēku. Ja Afrikas un Āzijas bloka valstis runātu Apvienotajās nācijās pret Pad. savienības koloniālismu tikpat stingru valodu, cik apņēmīgi pret to cīnās par savu brīvību, tad arī Maskava būtu spiesta atteikties no saviem imperiālistiskajiem mērķiem un dot apspiestajām tautām pašnoteikšanās tiesības.

Vakarā Dīfenbēkers piedalījās slēgtajā kongresa banketā, kur saņēma Brīvības balvu, kas nosaukta ukraiņu dzejnieka Taras Ševčenko vārdā. Balvu Dīfenbēkers saņēma par ilgu un izcilu darbību Kanadā un pakalpojumiem ukraiņu brīvības cīņai.

Brīvo ukraiņu pasaules kongresss ilga 4 dienas. Tajā ievēlēja 15 vīru eksekutīvo komiteju — pa 4 pārstāvjiem no Kanadas, ASV un Eiropas, bet pa vienam no Argentīnas, Brazilijas un Austrālijas. Kongresā piedalījās vairāk nekā 1000 delegātu no 17 valstīm. No Kanadas piedalījās 224 delegāti.

● Ar 65 pret 10 balsīm ASV senāts atjaunojis 1950. gada iekšējās drošības likumu par komūnistu organizāciju un tās biedru reģistrāciju. Likumu, kuŗu atbalstīja Ilinojas republikāņu senātors Dirksens, tuvākajās dienās par jaunu apspriedīs tautas vietnieku nams. Augstākā tiesa bija ignorējusi 1950. gada likumu, kas komūnistu organizācijām un to biedriem lika reģistrēties pie virsprokurora. Līdz šim to neviens nedarīja, jo augstākā tiesa reģistrēšanās pienākumu uzskatīja par pilsoņu tiesību aizkaršanu un pašdiskrimināciju.

Ja kāds zina, kur dzīvo
Alberts Zviedris,
lūgts zvanīt vai rakstīt
R. SKRASTIŅAM,
10 Crydon Ave., Toronto,
tālr. RO 2-6034.

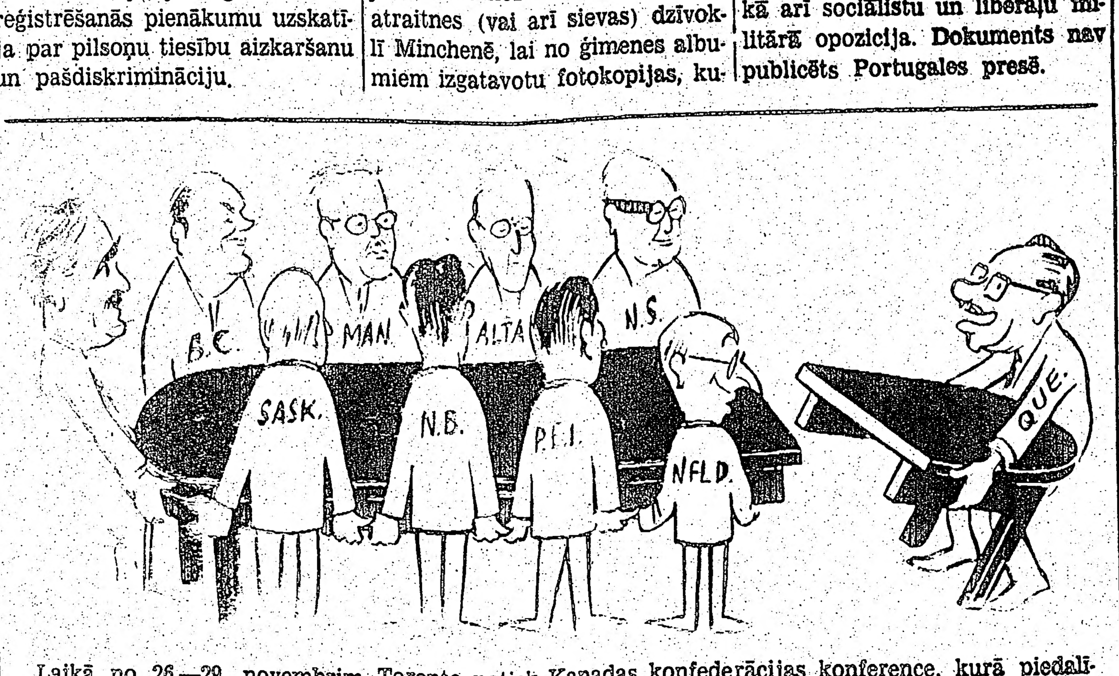

Laikā no 26.—29. novembrim Toronto notiek Kanadas konfederācijas konference, kuŗā piedalīsies 10 provinču ministru prezidenti, lai apspriestu grozījumus, par kuŗiem jau gadiem iestājas Kvebekas province.

Kvebekas ministru prezidents Džonsons: „Kungi, tagad pienācis īstais laiks apvienot galdus!"

Ed. Keiša karikatūra

AKTUĀLAIS KANADĀ

☆ Ar Kanadas Simtgades medaļu apbalvoto 20.000 kanadiešu vidū ir arī Otavas parlamenta ēkas kopēja Marija Kalahana, kas strādājusi savā darbā jau 27 gadus.

☆ Kāds baltkrievu izcelsmes kanadietis lūdzis Kanadas karaliskās jātnieku policijas izziņu sava vārda „nomazgāšanai", jo Maskava pieprasījusi viņa izdošanu, apzīmējot Ilarionu Makaroviču Kovaļevu par „kaŗa noziednieku". Izrādījies tomēr, ka padomju iestāžu uzdotajā adresē Montreālā dzīvo Mario Klimko, kuŗš iebraucis Kanadā pirms 17 gadiem no Beļģijas. Klimko izteicies, ka šauboties, vai tāds Kovaļevs vispār eksistē un ieskata šo padomju prasību par jaunu vecas propagandas piemēru.

☆ Interesantu apgalvojumu franču separātisma jautājumā izteicis ministrs Pepēns, runādams Otavas Kanadas sieviešu klubā. Ministrs norādīja, ka separātisms Kvebekā pastāvējis jau kopš 1760. gada, bet nule franči tikai sākuši no šī separātisma izkūņoties. Modernās dzīves prasību ietekmē abas Kanadas galvenās tautas arvien vairāk būs spiestas sadarboties un veidot šai sadarbībā jaunas, efektīvākas saistības.

☆ Kādreizējais „Ottawa Journal" redaktors, senātors G. Olīrijs izteicies, ka kanadiešu laikraksti pārāk daudz vērības veltī preses brīvībai, bet nepietiekami daudz preses atbildībai jeb ētikai. Olīrijs runāja Nacionālā preses kluba locekļu un viesu sanāksmē sakarā ar grāmatas „A Century of Reporting" publicēšanu, kas satur labākos kanadiešu žurnālistikas paraugus pagājušajos 100 gados.